

DAUGAVPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS IESTĀDES "LATGALES CENTRĀLĀS BIBLIOTĒKAS" DARBA PĀRSKATS PAR 2023.GADU

DAUGAVPILS, 2024

Latgales Centrālās bibliotēkas darba pārskata kopsavilkums

No globālā uz lokālo. Tā var definēt Daugavpils valstspilsētas publisko bibliotēku mērķtiecīgu darbu ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu adaptēšanai un tuvināšanai vietējai kopienai, cienot vietējās kopienas vērtības, atmiņas, vajadzības. Gads aizritēja kopienas identitātes nostiprināšanā un kopīgo vērtību izzināšanā, lokālās kultūrvides pētniecībā.

2023. gadā Latgales Centrālā bibliotēkas un tās filiāļu centieni bija vērsti, lai atgūtu bibliotēkas apmeklētājus pēc diviem ierobežojumu gadiem. Bibliotēku darba pamatrādītāji liecina, ka pakāpeniski bibliotēku izmantojamība stabilizējas, bet milzīgs darbs vēl ieguldāms, jaunu apmeklētāju piesaistei (skat. [5. sadaļu](#)).

Pašvaldības publisko bibliotēku pakalpojumus paplašināja Latvijas Neredzīgo bibliotēkas (LNerB) reorganizācija, kad no 2023. gada 1. jūlija LNerB Daugavpils filiālbibliotēka uzsāka darbu kā Latgales Centrālās bibliotēkas (LCB) filiāle Čiekuru bibliotēka, **nodrošinot plašāku iespēju Daugavpils valstspilsētas un citu pašvaldību iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem un citām lasīšanas grūtībām izmantot publisko bibliotēku pakalpojumus**, t.sk. literatūru pielāgotā formātā, priekšā lasīšanu, pielāgotus literāros un kultūras pasākumus, iespēju izmantot palielināšanas iekārtas, datoru ar specializētu aprīkojumu, Braila raksta printeri (skat. [5.7. sadaļu](#)).

Nu jau trīs gadus bibliotēka izmanto grāmatu nodošanas kasti un bibliomātu, kas lietotājiem nodrošina bezkontakta iespieddarbu saņemšanu un nodošanu. **Gan grāmatu nodošanas kaste, gan bibliomāts** ir pieejams jebkurā diennakts laikā, kas **sniedz papildu ērtības bibliotēkas lietotājiem un pilnībā attaisno šo pakalpojumu ieviešanu** (skat. [5.3. sadaļu](#)).

Analizējot paveikto, ir jāatzīmē arī **mērķtiecīga krājuma popularizēšana** (skat. [6.6. sadaļu](#)). Organizējot daudzveidīgus pasākumus, atspoguļojot aktualitātes sabiedrībā vai veicot pētniecisko darbu, vienmēr norisēs klātesoša ir literatūras izstāde ar krājumā esošajiem iespieddarbiem vai citiem resursiem.

Pārskata periodā tika īstenoti daudzveidīgi pasākumi pieaugušajiem (skat. [5.8.1. sadaļu](#)), bērniem, jauniešiem un ģimenēm (skat. [7.4. sadaļu](#)).

2023. gadā tika plānoti un kvalitatīvi realizēti vairāki **pasākumi norišu cikla “Latviešu grāmatai 500” ietvaros**. Janvārī tika organizēts mācību seminārs, kad kolēģi dalījās zināšanās un pieredzē par sekojošām tēmām: Pirmās grāmatas latviešu valodā 500. gadadienas atzīmēšana valstī un reģionos; Kā uzsākt kultūras mantojuma digitalizāciju; Kas ir reta, īpaša, vērtīga un/vai sena grāmata? Savukārt decembrī notika mācību seminārs, kas bija veltīts ievērojamam Daugavpils novadniekam – grāmatizdevējam, rakstniekam Ansim Gulbim. Lai veicinātu bibliotekāru informācijpratību un kolēģu sadarbību profesionālo jautājumu risināšanā **tika ieviesta jauna tradīcija – kolēģu pieredzes stāsti “ATRASTS. PĒTĪTS. UZZINĀTS”**.

Kā nozīmīgāko gada notikumu ir vērts atzīmēt profesionālās pilnveides pasākumu, kas tika organizēts **sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku**, Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītā projekta “Ceļā uz “Latviešu grāmatai 500” Latvijas reģionos: izdevējdarbība un tekstu izplatība senāk un tagad” ietvaros. **Septembrī, Daugavpilī tika organizēta reģionālā konference “Latgales grāmatnieku un literātu devums Latvijas grāmatniecībā”** (skat. [12.2. sadaļu](#)).

Aizvien biežāk bibliotēkā tika rīkoti pasākumi, kuros tika popularizēta latgaliešu valoda, literatūra, kultūra, novadnieki. Tas palielināja vietējās latgaliešu kopienas atsaucību un bibliotēkas atpazīstamību.

Kā aizkustinošāko norisi jāatzīmē Ziemassvētku priekšā lasīšanas akcija **Sirmā stunda “Dāvā prieku lasot!”**. Lai veicinātu pasākumu apmeklētību, akcijas laikā fragmentus no literāriem darbiem lasīja sabiedrībā atpazīstami novadnieki Goda daugavpiliete F. Osina, garīdznieks, teoloģijas doktors D. Artjomovs, *Dienviļņatgales NVO atbalsta centra* koordinators O. Zuģickis, Daugavpils teātra aktrise Inese Ivulāne-Mežule u.c. (skat. [8.5. sadaļu](#)).

Īstenojot bibliotēkas darbu, turpinājās sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām, ar sadarbības partneriem reģionā un Latvijā (skat. [11. sadaļu](#)). Darbā ar bērniem un jauniešiem notika jēgpilna sadarbība ar izglītības iestādēm (skat. [7.6. sadaļu](#)).

2023. gadā LCB filiāle Jaunbūves bibliotēka svinēja savas pastāvēšanas 70. gadadienu un tika apbalvota ar Daugavpils valstspilsētas pašvaldības domes PATEICĪBAS RAKSTU par augsti profesionālo darbu kvalitatīvu informācijas un kultūras pakalpojumu sniegšanā, piedāvājot atvērtu un iekļaujošu izglītošanās un tikšanās telpu Daugavpils iedzīvotājiem. Latgales Centrālā bibliotēka saņēma PATEICĪBAS RAKSTU no Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes par sadarbību preventīvu pasākumu rīkošanā ar mērķi informēt sabiedrību par drošības riskiem, veikt nepilngadīgo personu tiesisko audzināšanu, kā arī policijas darba popularizēšanu. Ir patiess gandarījums, kad darbs tiek novērtēts un pasniegtas pateicības (skat. [4.2. sadaļu](#)).

Pārskatu sagatavoja Latgales Centrālās bibliotēkas:

LCB vadītāja	Jeļena Šapkova
LCB vadītājas vietniece bibliotekārajā darbā	Anna Pakere
LCB lietotāju apkalpošanas nodaļas vadītāja	Jeļena Dusjavičiene
LCB informācijas resursu un datu pārvaldības nodaļas vadītāja	Tatjana Hodokova
LCB filiāles Bērnu bibliotēkas “Zīlīte” vadītāja	Dace Jakovele
LCB sistēmbibliotekāre	Tatjana Tukāne

Darba pārskatā izmantotie saīsinājumi:

ANO IAM	Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības mērķi
ASV Info centrs	ASV Informācijas centrs
BBZ	Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle Bērnu bibliotēka “Zilīte”
CRB	Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle Ceriņu bibliotēka
DAC	Latgales Centrālās bibliotēkas Ģimenes digitālo aktivitāšu centrs
DVPI	Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestāde
DVP	Daugavpils valstspilsētas pašvaldība
DU	Daugavpils Universitāte
EK	Elektroniskais kopkatalogs
ES	Eiropas Savienība
FB	Facebook
GMB	Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle Gaismas bibliotēka
IFLA	<i>International Federation of Library Associations</i> (Starptautiskā Bibliotēku Asociāciju un Institūciju Federācija)
IG	Instagram
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
JNB	Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle Jaunbūves bibliotēka
KISC	Kultūras informācijas sistēmu centrs
KM	Kultūras ministrija
LAN	Latgales Centrālās bibliotēkas Lietotāju apkalpošanas nodaļa
LBB	Latvijas Bibliotekāru biedrība
LCB	Latgales Centrālā bibliotēka
LNB	Latvijas Nacionālā bibliotēka
LNB BAC	Latvijas Nacionālas bibliotēkas Bibliotēku attīstības centrs
LNB KAC	Latvijas Nacionālas bibliotēkas Kompetenču attīstības centrs
LNERB	Latvijas Neredzīgo bibliotēka
LR	Latvijas Republika
PDB	Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle Pārdaugavas bibliotēka
PKB	Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle Piekrastes bibliotēka
RGB	Reģiona galvenā bibliotēka
VKKF	Valsts kultūrkapitāla fonds

Saturs

Saturs	6
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	7
2. Finansiālais nodrošinājums.....	9
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	10
4. Personāls.....	13
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	20
6. Krājums	34
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	42
8. Novadpētniecība	63
9. Projekti	75
10. Publicitāte	76
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	82
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs.....	87
Pielikumi.....	94

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

1.1. Īss situācijas apraksts

Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestāde “Latgales Centrālā bibliotēka” (turpmāk – LCB) ir Daugavpils valstspilsētas pašvaldības (turpmāk – DVP) kultūras, izglītības un informācijas iestāde un Bibliotēku likumā noteiktā kārtībā ir reģistrēta LR Kultūras ministrijā.

LCB pilda reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas DVP teritorijā. Savukārt LCB filiāles DVP teritorijā darbojas kā vietējas nozīmes bibliotēkas.

Informācija par padotībā esošajām iestādēm

LCB nolikuma 5.4.punkts nosaka, ka LCB vienotā struktūrā tiek noteikta, lai nodrošinātu bibliotēku tīkla pieejamību un bibliotekāro pakalpojumu sniegšanu valstspilsētas administratīvās teritorijas robežās.

LCB vienotajā struktūrā ietilpst šādas filiāles:

- Daugavpils Bērnu bibliotēka „Zīlīte”, Mihoelsa ielā 58, Daugavpilī;
- Jaunbūves bibliotēka, 18. novembra ielā 161, Daugavpilī;
- Pārdaugavas bibliotēka, Komunālā ielā 2, Daugavpilī;
- Ceriņu bibliotēka, Lauska ielā 16, Daugavpilī;
- Piekrastes bibliotēka, Avenu ielā 40, Daugavpilī;
- Gaismas bibliotēka, Gaismas ielā 9, Daugavpilī;
- Čiekuru bibliotēka, Čiekuru iela 5-1B, Daugavpilī (no 01.07.2023.).

LCB nodrošina bibliotekāro apkalpošanu (grāmatu apmaiņu):

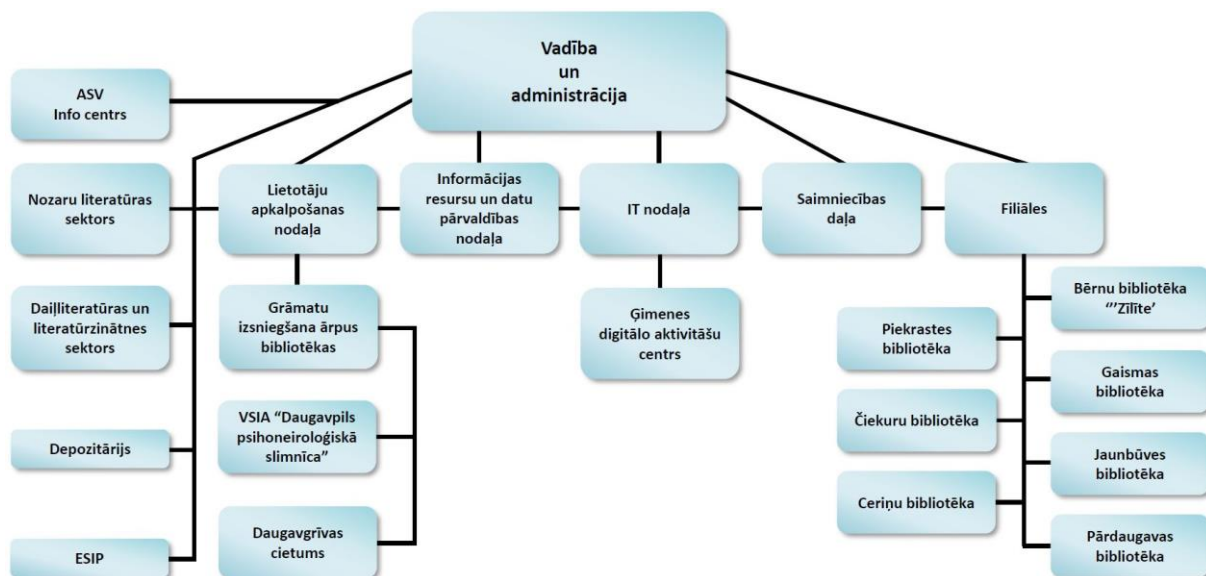
- uz mūžu notiesātajam personām, kas atrodas Daugavgrīvas cietumā;
- personām, kas atrodas VSIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” Ilgstošas sociālas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā;

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā, secinājumi

Bibliotēku sadarbības modelis – centralizēts. Vēsturiski DVP publiskās bibliotēkas darbojas pēc centralizētā principa. Centralizācija veicina racionālo budžeta līdzekļu plānošanu un izlietošanu, kā arī vienotā krājuma kvalitatīvu komplektēšanu un pilnvērtīgu izmantošanu. Centralizēts modelis nodrošina veiksmīgu struktūrvienību koordinēšanu un pārraudzību, veicina darbinieku profesionālo pilnveidi un garantē vienlīdzības pieeju kvalitatīvo bibliotekāro pakalpojumu sniegšanai DVP teritorijā.

1.1.1. tabula. Bibliotēku sadarbības modelis

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	X
Decentralizēts	
Jaukta tipa	

1.1.2. attēls. LCB vienotā struktūra 2023. gadā

1.2. Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2023. gada 26. maija rīkojumu Nr. 298 “Par Latvijas Neredzīgo bibliotēkas reorganizāciju”, ar 2023. gada 1. jūliju Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Daugavpils filiālbibliotēka tika nodota Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai un turpina pastāvēt kā LCB filiāle – Čiekuru bibliotēka (reģistrēta Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā ar Nr. BLB 2102).

2023. gada 30. jūnijā LCB un Latvijas Neredzīgo bibliotēka parakstīja deleģēšanas līgumu par valsts pārvaldes uzdevuma - iedzīvotāju ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnespēju bibliotēkārā apkalpošana – deleģēšanu. Valsts pārvaldes uzdevuma veikšanas laiks ir 3 (trīs) gadi, uzdevuma veikšanas vieta – Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada pašvaldība.

Saskaņā ar deleģēšanas līguma 4.1. punktu 2023. gada 2. pusgadā tika uzsākts mērķtiecīgs darbs, informējot publisko bibliotēku lietotājus un sociālās aprūpes iestādes par aktuālo pielāgotās literatūras piedāvājumu, izstrādāta iedzīvotāju ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnespēju bibliotēkārās apkalpošanas kārtība Daugavpils valstspilsētas pašvaldības bibliotēkās, nodrošināta iespēja iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnespēju saņemt bibliotēkārās pakalpojumus un literatūru pielāgotā formātā.

1.3. Pārskata periodā paveiktais no bibliotēkas stratēģijā (attīstības plānā) definētajiem virzieniem un uzdevumiem

LCB un tās filiāļu galvenie attīstības virzieni, kā arī infrastruktūras attīstības lielākas aktivitātes un to finansēšanas avoti 2021. – 2027. gadam tika iekļauti Daugavpils Kultūras attīstības programmā 2021 – 2027. Finansējuma trūkuma dēļ netika īstenotas vairākas aktivitātes, kas tika iekļautas “Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programma 2022.-2027. gadam” Investīciju plānā 2022.-2024. gadam. Tika atcelti LCB filiāles Bērnu bibliotēkas “Zīlīte” un LCB 3. stāva telpu renovācijas darbi. Bibliotēkas mērķtiecīgi īstenoja uzdevumus, kas nav saistīti ar finanšu līdzekļiem, bet tika vērsti uz personāla profesionālo pilnveidi,

lietotāju izglītošanu, kvalitatīvas informācijas sniegšanu pašvaldības iedzīvotājiem un daudzveidīgu lasītveicināšanas pasākumu organizēšanu.

1.4. Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā

Pārskata periodā LCB un filiālēs tika īstenotas aktivitātes, kas veicināja ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanu. Bibliotēka, veidojot iekļaujošu, drošu un ilgtspējīgu vidi, nodrošina piekļuvi visa veida un satura informācijas resursiem, informācijas un komunikācijas tehnoloģijām.

Veicinot IAM sasniegšanu jomā “Kvalitatīva izglītība”, LCB un filiāles realizēja lasīšanas veicināšanas programmas gan valsts, gan pilsētas mērogā ar mērķi attīstīt lasītprasmi, interesi par grāmatām un sekmēt augstvērtīgas literatūras pieejamību. Veicinot mūžizglītības iespējas, LCB turpināja īstenot pieaugušo neformālās izglītības programmas.

Atbalstot IAM “Mazināta nevienlīdzība”, LCB nodrošina grāmatu izsniegšanas punkta darbību Daugavgrīvas cietumā un VSIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. Sākot ar 2023. gada jūliju, LCB sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku nodrošina iespēju iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītspēju saņemt bibliotēkeros pakalpojumus un literatūru pielāgotā formātā.

IAM sasniegšanā LCB un filiāles turpināja sadarbību ar pašvaldības iestādēm un vietējām sabiedriskajām organizācijām, veica novadpētniecības darbu, sekmēja Latgales un Daugavpils pilsētas kultūras mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu, kā arī nodrošināja lietotājiem profesionālo atbalstu pakalpojumu izmantošanā un Daugavpils valstspilsētas pašvaldības un valsts institūciju informācijas pieejamību.

1.5. Bibliotēku akreditācija

Bibliotēku akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

2. Finansiālais nodrošinājums

Pārskata gadā LCB un tās 6 filiāļu pamatbudžetu veidoja Daugavpils valstspilsētas pašvaldības finansējums. Ieņēmumus kopā veidoja arī mērķdotācija valsts pārvaldes uzdevuma īstenošanai, ārvalstu finanšu palīdzība, t.sk. ASV Vēstniecības Latvijā finansējums, Valsts kultūrkapitāla fonda finansējums, ieņēmumi no maksas pakalpojumiem u.c.

Lai nodrošinātu valsts pārvaldes uzdevuma izpildi no 2023. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 31. decembrim, no valsts budžeta, atbilstoši valsts pārvaldes uzdevuma īstenošanai nepieciešamo izdevumu tāmei, Latgales Centrālajai bibliotēkai tika piešķirts finansējums 17211.50 EUR. Pārskats par valsts pārvaldes uzdevuma izpildi un finansējuma izlietojumu saskaņā ar deleģēšanas līguma 2.2.9.1. apakšpunktu ir iesniegts Latvijas Neredzīgo bibliotēkai un apstiprināts 2024. gada 29. janvārī.

Pašvaldības piešķirtais finansējums nodrošina pamatfunkciju veikšanu un veicina atsevišķas, uz bibliotēku attīstību vērstas aktivitātes. Pārskata gadā izdevumi kopā sastādīja 1054077 EUR, t.sk. kārtējie izdevumi 1041144 EUR, kapitālie izdevumi 12933 EUR. Kārtējo izdevumu lielākas pozīcijas ir darbinieku atalgojums, darba devēja VSA obligātās iemaksas, izdevumi par precēm un pakalpojumiem, izdevumi krājuma komplektēšanai.

2.1. tabula. Bibliotēkas izdevumi

	2021	2022	2023
Kārtējie izdevumi kopā (EUR)	794 971	866 008	1 041 144
darbinieku atalgojums (bruto)	464 532	482 419	617 494
krājuma komplektēšana	77 864	73 808	74 246

Ņemot vērā inflācijas līmeni valstī, ar 2023. gada 1. martu DVP budžeta iestādēs tika palielināts darbinieku mēneša atalgojums. Vidēji palielinājums sastādīja 100 *euro* (brutto).

Gada laikā iestādē tika optimizēts bibliotekārais un tehniskais personāls, t.sk. likvidētas 6 amata vienības (3 – bibliotekārais personāls, 3 – tehniskais personāls). Optimizācijas rezultātā tika pārskatīti un precizēti vairāku darbinieku amata pienākumi un attiecīgi palielināts atalgojums. **Divu gadu laikā bibliotekāro darbinieku atalgojuma pieaugums vidēji sastādīja 42 %.**

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

3.1. Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Pārskata gadā LCB un tās filiālēs netika realizēti telpu un ēku rekonstrukcijas projekti.

3.2. Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām

Pārskata gadā bibliotēku telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām netika veikta.

3.3. Jaunu ēku būvniecība

Jaunu ēku būvniecība netika veikta un 2024. gadā nav paredzēta.

3.4. Iekārtas un aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums)

3.4.1. tabula. LCB un filiāļu lietošanā esošie datori 2023. gada beigās

	Stacionārie	Portatīvie
Datori līdz 4 gadiem	2 – darbiniekiem	0
Datori no 5 līdz 7 gadiem	1 – darbiniekiem 67 – lietotājiem	1 – darbiniekiem
Datori no 8 līdz 10 gadiem	40 – darbiniekiem 8 – lietotājiem	1 – darbiniekiem 3 – lietotājiem
Vecāki par 10 gadiem	2 – darbiniekiem 2 – lietotājiem	2 - darbiniekiem

Analizējot 3.4.1. tabulā sniegto informāciju, jāsecina, ka LCB un tās filiāļu darbinieku datori ir novecojuši, jo lielākoties tie visi ir iegādāti 2014. gadā. Gada laikā tika manīts, ka daudziem 2014. gadā iegādātajiem datoriem samazinājās veiktspēja. Rezultātā par budžeta līdzekļiem tika iegādāti 10 iekšējie SSD cietie diski ar kuru palīdzību izdevās 8 lietotāju un 2 darbinieku datoriem uzlabot ātrumu (lasīšanas/rakstīšanas ātrums no 150/140 MB/s uz 560/530 MB/s), kā arī tika uzstādīta jaunāka operētājsistēma (no Windows 8.1. uz Windows 10), bet lielākā daļa bibliotēkas personāla datoru palika bez uzlabojumiem finanšu līdzekļu trūkuma dēļ.

Pārskata gada laikā papildus tika iegādāts:

- 1 stacionārais dators darbiniekam;
- 2 XBOX ONE kontrolieri (pultis) – gada laikā 2 pultis pārstāja darboties un tās tika aizvietotas ar jaunām;
- 10 barošanas bloki datoriem – gada laikā 3 darbinieku datoriem, kuri ir vecāki par 8 gadiem, pārstāja darboties barošanas bloki. Tika pieņemts lēmums iegādāties barošanas blokus kā rezerves daļas, lai spētu nodrošināt to ātru nomaiņu;
- Tīkla iekārtas (kumutators, rūteris) – iekšējā tīkla un bezvadu pieslēguma nodrošināšanai bibliotēkas apmeklētājiem;
- 1 svītrkodu nolasītājs – apkalpošanas vajadzībām;
- 1 krāsainā multifunkcionālā iekārta – LCB bibliotēkārājam personālam, iepriekšējais krāsainais printeris tika nodots Ceriņu filiālei, jo līdz šim tā bija vienīgā filiālbibliotēka, kur netika nodrošināta krāsainā izdruka.

IKT nodrošinājums kopumā ir viduvējs, tehnikas nolietojuma dēļ bibliotēkārājam personālam sāk rasties problēmas procesu veikšanā un pakalpojumu sniegšanā lietotājiem. Detalizētāks IKT uzskaitījums ir apskatāms [1. pielikumā](#), LCB un filiāļu iekārtas un aprīkojums.

Lietotājiem IKT nodrošinājums kopumā ir apmierinošs. Datoru apmeklējumu kopskaits salīdzinājumā ar 2022. gadu ir krietni palielinājies (+24%).

LCB un filiāļu interneta pieslēguma (tīkla ātrdarbības) vērtējums

Informācija par LCB un filiāļu interneta pieslēgumu pārskata periodā apkopota 3.4.2. tabulā.

3.4.2. tabula. LCB un filiāļu datu pārraides ātrums

Bibliotēka	Datu pārraides ātrums	Vērtējums
Latgales Centrālā bibliotēka	līdz 1 Gbps	Pietiekošs
Bērmu bibliotēka “Zīlīte”	līdz 100 Mbps	Pietiekošs
Gaismas bibliotēka	līdz 100 Mbps	Pietiekošs
Jaunbūves bibliotēka	līdz 100 Mbps	Pietiekošs
Pārdaugavas bibliotēka	līdz 100 Mbps	Pietiekošs
Ceriņu bibliotēka	līdz 100 Mbps	Pietiekošs
Piekrastes bibliotēka	līdz 20 Mbps	Neatbilstošs Jāpalielina datu pārraides ātrums līdz 100 Mbps

2023. gada laikā netika veiktas būtiskas pārmaiņas, saistībā ar jau 2021. gadā veikto modernizāciju LCB iekšējā lokālajā tīklā, kad tika nodrošināts tīkla pieslēguma ātrums līdz 1 Gbps, savukārt piecās filiālbibliotēkās no sešām tika nodrošināts datu pārraides ātrums līdz 100 Mbps.

Tehnisku iemeslu dēļ Piekrastes bibliotēkas datu pārraides ātrums joprojām ir palicis nemainīgs, tas ir līdz 20 Mbps. Ņemot vērā Piekrastes bibliotēkas darba noslodzi, esošais ātrums nav pietiekošs, lai veiktu kvalitatīvu lietotāju apkalpošanu.

Lai risinātu problēmu ar Piekrastes bibliotēkas datu pārraides ātrumu, SIA “Tet” meistars veica objekta apsekošanu un datu pārraides ātruma pārbaudes. Rezultātā tika noskaidrots, ka datu pārraides ātruma palielināšanai līdz 100 Mbps nepieciešams uzstādīt ārā antenu. Piekrastes bibliotēka atrodas Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskolas (agrāk

Daugavpils 16. vidusskola) ēkas telpās, un lai veiktu šādas antenas uzstādīšu uz fasādes, 2024. gadā ir paredzēti saskaņošanas darbi ar skolas vadību.

Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums darbā ar bērniem un jauniešiem

Darbā ar bērniem un jauniešiem LCB un tās filiāles turpina izmantot visas bibliotēkās pieejamās tehnoloģijas. Bibliotēkās, organizējot pasākumus bērnu grupām, aktīvi tiek izmantoti interaktīvie skārienjutīgie ekrāni, demonstrācijas iekārtas, Smart televizori ar portatīvajiem datoriem un aktīvā skaņu sistēma.

3.4.3. tabula. TOP 6 ierīču izmantojums bērniem LCB DAC

	2022. gads	2023. gads	+/-
Interaktīvā tāfele	1 732	4 065	+2 333
Xbox One spēļu konsole	2 538	3 471	+933
Interaktīvais velosipēds	2 234	3 377	+1 143
Interaktīvais burvju paklājs	1 855	2 917	+1 062
Virtuālās realitātes brilles	2 259	2 793	+534
Kinect sensors ar TV ekrānu	1 927	2 376	+449

Analizējot 3.4.3. tabulā sniegto informāciju, LCB DAC 2023. gadā visaktīvāk tika izmantota interaktīvā tāfele (4 065 reizes), kur jebkurš Ģimenes digitālo aktivitāšu centra apmeklētājs uz skārienjutīgā ekrāna var veidot savus uzrakstus, zīmējumus. Tas liecina par to, ka bērniem lielākoties patīk darboties ar iekārtām, kas neprasa daudz laika.

Savukārt, 2023. gada pieprasītākās ierīces Xbox One lietojums ir palielinājies par +933, jo 2022. gada beigās tika iegādātas 5 XBOX spēles (2 sporta, 2 auto braukšanas un 1 piedzīvojumu).

Darbā ar bērniem un jauniešiem kopumā ir pieejami interaktīvie skārienjutīgie ekrāni, demonstrācijas iekārtas, viedtelevizori ar portatīviem datoriem un aktīvo skaņu sistēmu, planšetdatori, interaktīvais velosipēds, virtuālās realitātes brilles, Xbox One un Xbox 360 spēļu konsoles, kinect sensori ar TV ekrāniem, Lego Mindstorms Education EV3 pamata un papildus robotikas komplekti, datori, 3D printeri un 3D pildspalvas, termoprese, laminators, ploteris, interaktīvais burvju paklājs un robotu bumbas Sphero Bolt. Daļa no minētā aprīkojuma tiek izmantota tikai nodarbībās un nav brīvi pieejama (skat. [5.12. sadaļu](#)).

3.5. Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

LCB un tās filiāļu darbinieku datori ir novecojuši, jo lielākoties tie visi ir iegādāti 2014. gadā. Gada laikā tika manīts, ka daudziem 2014. gadā iegādātajiem datoriem samazinājās veiktspēja. Rezultātā par budžeta līdzekļiem tika iegādāti 10 iekšējie SSD cietie diski, ar kuru palīdzību izdevās 8 lietotāju un 2 darbinieku datoriem uzlabot ātrumu (lasīšanas/rakstīšanas ātrums no 150/140 MB/s uz 560/530 MB/s), kā arī tika uzstādīta jaunāka operētājsistēma (no Windows 8.1 uz Windows 10), bet lielākā daļa bibliotēkas personāla datoru palika bez uzlabojumiem finanšu līdzekļu trūkuma dēļ.

IKT nodrošinājums kopumā ir viduvējs, tehnikas nolietojuma dēļ bibliotekārajam personālam sāk rasties problēmas procesu veikšanā un pakalpojumu sniegšanā lietotājiem. Tehnisku iemeslu dēļ Piekrastes bibliotēkas datu pārraides ātrums joprojām ir palicis nemainīgs, tas ir līdz 20 Mbps. Ņemot vērā Piekrastes bibliotēkas darba noslodzi, esošais ātrums nav pietiekošs, lai veiktu kvalitatīvu lietotāju apkalpošanu.

Pārskata gadā LCB un tās filiālēs netika realizēti telpu un ēku rekonstrukcijas projekti finanšu līdzekļu trūkuma dēļ.

4. Personāls

4.1. Personāla raksturojums

Pārskata perioda beigās LCB un tās filiālēs strādāja 55 darbinieki, no kuriem 41 bija pilna laika slodzes bibliotekārais darbinieks, 14 - pārējie darbinieki t. sk. saimniecības daļa, darba aizsardzības speciālists u.c. Visi bibliotekārie darbinieki LCB strādāja pamatdarbā.

No visiem 55 LCB nodarbinātajiem sievietes ir 49 (89%) un vīrieši - 6 (11%).

Bibliotekāro darbinieku (41) sadalījums pa vecuma grupām: 20-29 gadi – 6 (15%); 30-39 gadi – 15 (36%); 40-49 gadi – 5 (12%); 50-59 gadi – 13(32%); 60-69 gadi – 2(5%).

2023. gadā LCB un filiālēs ar bibliotekāro izglītību strādāja 15 bibliotekārie darbinieki – tie ir 35% no bibliotekāro darbinieku kopskaita. LCB un tās filiāļu bibliotekāro darbinieku izglītība apkopota 4.1.1. tabulā

4.1.1. tabula. LCB un tās filiāļu bibliotekāro darbinieku izglītība

Izglītība	Darbinieku skaits
Bibliotekāro darbinieku kopskaits	41
no tiem ar bibliotekāro izglītību	16
t.sk. ar maģistra grādu	3
t.sk. ar bakalaura grādu	-
t.sk. ar 1. līm. profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	1
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)	-
t.sk. ar 3. profesionālo kvalifikācijas līmeni	12
no tiem ar izglītību citās jomās	25
t.sk. ar maģistra grādu	13
t.sk. ar bakalaura grādu	12

2023. gada oktobrī, novembrī tika veikta visu LCB darbinieku novērtēšana. 1. novērtēšanas posmā darbinieki sniedza savu pašvērtējumu rakstiski novērtēšanas veidlapās, 2. posmā darbinieku vērtēja tiešais vadītājs, savukārt 3. posmā - noslēgumā darbinieki individuāli tika aicināti uz interviju, lai pārrunātu iegūto darba novērtējumu, pārrunātu mācību vajadzības, nepieciešamās izmaiņas, papildinājumi, precizējumi amata aprakstā.

Pārskata gadā tika veikti grozījumi iestādes amata vienību un amatu algu sarakstā. Grozījumu rezultātā tika samazinātas 6 amata vienības t.sk. 3 tehniskā personāla, 3 – bibliotekārā. Veicot amata vienību samazināšanu, tika pārskatīti atsevišķo darbinieku darba pienākumi, veicamā darba apjoms, kā arī rasta iespēja paaugstināt atalgojumu. Kopumā pārskata periodā bibliotekāriem tika paaugstināts atalgojums vidēji par 20 %, LCB nodaļu un filiāļu vadītāju atalgojums tika paaugstināts par 25%.

Pārskata gadā LCB ASV Informācijas centrā tika nodarbināta brīvprātīgā darbiniece Fulbraita programmas angļu valodas asistente no ASV, kura palīdzēja organizēt pasākumus un vadīt angļu valodas nodarbības jauniešiem, pieaugušajiem un senioriem.

4.2. Apbalvojumi un pateicības

2023. gadā LCB filiāle Jaunbūves bibliotēka svinēja savas pastāvēšanas 70. gadadienu un tika apbalvota ar Daugavpils valstspilsētas pašvaldības domes PATEICĪBAS RAKSTU par augsti

profesionālo darbu kvalitatīvu informācijas un kultūras pakalpojumu sniegšanā, piedāvājot atvērtu un iekļaujošu izglītošanās un tikšanās telpu Daugavpils iedzīvotājiem.

4.2.1. attēls. Daugavpils valstspilsētas domes apbalvojumi

Informācija par citiem apbalvojumiem apkopota 4.2.1. tabulā.

4.2.1. LCB un struktūrvienību saņemtie apbalvojumi un pateicības 2023. gadā

Apbalvojuma veids	Saņēmējs	Izsniedzējs	Pamatojums
Pateicības raksts	LCB	Daugavpils valstspilsētas pašvaldības dome	Par ieguldījumu Daugavpils pilsētvides veidošanā, piedaloties Ziemassvētku noformējuma konkursā “Ziemassvētki 2023/2024”
Pateicība	LCB	Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas Latgales reģiona pārvalde	Par sadarbību preventīvu pasākumu rīkošanā ar mērķi informēt sabiedrību par drošības riskiem, veikt nepilngadīgo personu tiesisko audzināšanu, kā arī policijas darba popularizēšanu
Suminājums	LCB	Daugavpils Valsts ģimnāzija	Iegūta nominācija “Skolas gada labvēlis” Daugavpils Valsts ģimnāzijas mācību gada noslēguma pasākumā “Gada Balva 2023”
Pateicība	LCB	Apgāds “Jumava”	Par veiksmīgu sadarbību nominācijā “Gada labākā bibliotēka”
Pateicības raksts	JNB	Daugavpils valstspilsētas pašvaldības dome	Par augsti profesionālo darbu kvalitatīvu informācijas un kultūras pakalpojumu sniegšanā, piedāvājot atvērtu un iekļaujošu izglītošanās un tikšanās telpu Daugavpils iedzīvotājiem
Pateicība	JNB	DPIP	Par Daugavpils pilsētas dizaina, vizuālās mākslas skolēnu konkursu – izstāžu organizēšanu
Pateicība	JNB	DPIP	Par Daugavpils pilsētas dizaina un tehnoloģiju, vizuālās mākslas skolotāju Ziemassvētku eglīšu rotājumu izstādes organizēšanu
Pateicība	JNB	Daugavpils pilsētas 27. PII	Par ilggadīgu sadarbību mazo lasītāju audzināšanā

Pateicība	BBZ	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Par iegūto 5. vietu nominācijā “Labākā ideja”, kas norisinājās biedrības simtgades zīmē ar devīzi “Svinam kopā! LBB 100”
Pateicība	LCB un filiāles	Latvijas Interneta centrs	Par dalību un ieguldījumu, atzīmējot Drošāka interneta dienu 2023
Pateicība	LCB un filiāles	Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs un LNB	Par piedalīšanos Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas 2023 norisēs
Pateicība	CRB	Daugavpils Ķīmijas apkaimes PII “Zīļuks”	Par aktīvu dalību un veiksmīgu sadarbību organizējot kopīgas Ekoskolu programmas īstenošanas aktivitātes un Rīcības dienu organizācijā
Pateicība	CRB	Daugavpils Ķīmijas apkaimes PII administrācija	Par atbalstu un sadarbību Daugavpils Ķīmijas apkaimes Darbīgās kopienas iniciatīvas sabiedrības izpratnes par pārtikas atkritumu mazināšanu veicināšanai “Pārtika nav atkritumi!” īstenošanā
Pateicība	PKB	LNB	Par centīgu lasīšanu “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā”

4.3 Finansējums personāla attīstībai

Pārskata periodā LCB darbinieki piedalījās profesionālas pilnveides pasākumos, kurus organizēja LCB (skat. [12. sadaļu](#)) un citas izglītības, kultūras iestādes. Pasākumi tika apmeklēti, saskaņā ar LCB izstrādāto profesionālas pilnveides plānu, un pamatojoties uz LNB Bibliotēku attīstības centra, LNB, Kompetenču attīstības centra, Bibliotēku attīstības centra, Tietoevry u.c. piedāvājumu. Finansējums personāla profesionālajai pilnveidei ir paredzēts Latgales Centrālās bibliotēkas kopējā budžetā, finansējums bija pietiekošs, profesionālās pilnveides pasākumi notika gan klātienē, gan tiešsaistē. Aktīvi tika izmantotas arī bezmaksas mācības t.sk., komunikācijas māksla, digitālās prasmes, psiholoģija, medijpratība u.c..

Ziņas par citu iestāžu un organizāciju rīkotajiem profesionālās pilnveides pasākumiem 2023. gadā apkopotas 4.3.1. tabulā.

4.3.1. tabula. Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi 2023. gadā

Datums	Nosaukums	Stundu skaits	Organizētāji	Vieta
10.01.	Darba tikšanās/seminārs ar reģionu galveno bibliotēku metodiķiem par statistikas datu vākšanu, apkopošanu un iesniegšanu(LDKK)		LNB BAC	Tiešsaistē
19.01.	Lekcija “Kritiskā lasīšana kā ikdienas prasme”	2	LNB	Tiešsaistē
02.02.	KISC piedāvātie e-resursi Latvijas bibliotēkām	3	KISC	Tiešsaistē
08.02.	Seminārs “4 līdz 7 gadus vecu bērnu digitālā drošība internetā”	1,5	LNB BAC, SIA Tet	Tiešsaistē
13.02.-15.02.	“KISC piedāvātie e-resursi Latvijas bibliotēkām”		KISC	Tiešsaistē

16.02.	Tiešsaistes seminārs "Latvijas Nacionālā vēstures muzeja iesaistes platforma "Gadsimta stāsti" un tās sniegtās iespējas novadpētniecībā"		LNB BAC	Tiešsaistē
22.02.	Skaļās lasīšanas sacensības seminārs		LNB	Tiešsaistē
24.02.	Swedbank finanšu pratības seminārs	1	Swedbank AS	LCB
03.03.	Medijpratība sociālajos medijos	4	Latvijas Pašvaldību mācību centrs	Tiešsaistē
09.03.	Tematiskās diskusijas reģionu galvenajiem speciālistiem. Tēma – medijpratība un bibliotēkas		LNB BAC	Tiešsaistē
18.03.	Lielie lasīšanas svētki		LNB Bērnu literatūras centrs	Tiešsaistē
23.03.	Tematiskās diskusijas reģionu galvenajiem speciālistiem. Tēma – digitalizācija un bibliotēkas		LNB BAC	Tiešsaistē
04.04.	Publisko bibliotēku tematiskās diskusijas: darbs ar bērniem un jauniešiem		LNB BAC	Tiešsaistē
05.04.	Vebinārs „Kā tehnoloģijas apgūt viegli un ātri?“	2	Datoru Zinību centrs	Tiešsaistē
18.04.	Pieredzes apmaiņas seminārs par bibliotēkas darbu apkaimēs.	2	Liepājas centrālā zinātniskā bibliotēka	Tiešsaistē
21.04.	Pavasara konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem "Sāksim ar alfabētu"	4	LNB, Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome	LNB
25.04.	Dalība Latvijas Bibliotēku festivālā 2023. Latvijas bibliotekāru 14. kongress "Svinam kopā! LBB 100"	5	LBB	LNB
26.04.	Latvijas Bibliotēku festivāla Ideju tirgus 2023 "Svinam kopā! LBB 100"		LNB	LNB
No 15. 05.	"Vieglā valoda bibliotēkas plauktos", pieredzes apmaiņas tikšanās		LNERB sadarbībā ar Vieglās Valodas aģentūru	Tiešsaistē (Ieraksts)
01.06.	Haralda Bruņinieka monogrāfijas "Nāvi mānot" atvēršanas svētki	1	DU	Prof. J.Veinberga auditorija
06.06.	Seminārs digitālajiem aģentiem un līderiem	2	VARAM	Tiešsaistē
08.06.	Seminārs digitālajiem aģentiem un līderiem par aktualitātēm e-pakalpojumu jomā	2	VARAM	Tiešsaistē

21.06.	Informatīvs seminārs par izmaiņām elektroenerģijas piegādes tarifos	1,5	AS "Sadales tīkls"	Tiešsaistē
19.09.	Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram		LNB	Tiešsaistē
20.09.	Mācību seminārs kultūras darbiniekiem "Personīgās enerģijas menedžments"		Daugavpils Vienības nams	Daugavpils Vienības nams
05.10.	Mācību seminārs kultūras darbiniekiem "Sabiedrisko attiecību un digitālās komunikācijas instrumenti kultūras projektu komunikācijā"		Daugavpils Vienības nams	Tiešsaistē
20.10	Mācību seminārs kultūras darbiniekiem "Kultūra mājā pilsētas apkaimēs"		Daugavpils Vienības nams	Daugavpils Vienības nams
*28.09.	Konference "Latgales grāmatnieku un literātu devums Latvijas grāmatniecībā"	5	LNB, LCB	DU
30.09.	Skaļās lasīšanas sacensību fināls		LNB Bērnu literatūras centrs	Tiešsaistē
01.10.–08.10.	A learning mobility project "Dungeons and Librarians: the Quest for gamified reading promotion II"		Erasmus+	Šauļu aprīņa Povila Višinska publiskā bibliotēka
04.10.	Bibliotēku iesaiste Pasaules medijpratības un informācijpratības nedēļā	2	LNB	Tiešsaistē
04.10.	<i>Elektronisko dokumentu pārvaldība: izstrādāšana, noformēšana, aprīte, saglabāšana un pieejamība</i>	4	Baltija inženieru un speciālistu asociācija	Tiešsaistē
05.10.	"Sabiedrisko attiecību un digitālās komunikācijas instrumenti kultūras projektu komunikācijā" Mācību semināru cikla kultūras darbiniekiem "Kultūras ilgtspēja" projekta "Latgales reģiona kultūras jomas darbinieku kapacitātes celšana III" ietvaros	2	DVPI "Kultūras pārvalde"	Tiešsaistē
06.10.	Konference "Terminoloģija un standartizācija: saskarpunkti informācijas un dokumentācijas jomā", apliecinājums Nr. 430/2023	4	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Tiešsaistē

19.10.	Vebinārs "Ideju karuselis bērnu pasākumu organizēšanā un noformēšanā"	4	EGO centrs	Tiešsaistē
20.10.	"Kultūra mājā pilsētas apkaimēs", "Skatuves runas māksla" Mācību semināri kultūras darbiniekiem "Kultūras ilgtspēja" projekta "Latgales reģiona kultūras jomas darbinieku kapacitātes celšana III" ietvaros	4,5	DVPI "Kultūras pārvalde"	Daugavpils Vienības nams
23.10.	Vebinārs "Scenāriji un aktivitātes pasākumos – kā radīt mirkļus, kas paliek atmiņā"	8	Izglītības un attīstības centrs „EGO”	Tiešsaistē
25.10.	Seminārs reģionu galveno bibliotēku metodiķiem		LNB BAC	LNB
01.11. - 08.11.	ERASMUS+ seminārā "Dungeons and Librarians: the Quest for Gamified Reading Promotion II "	64	ERASMUS	Lietuva
01.11.	Seminārs publisko bibliotēku krājuma komplektēšanas speciālistiem	5	LNB	LNB
01.11.	Komplektēšana (Padziļinātie kursi) BIS ALISE	8	BIS ALISE	Tiešsaistē
07.11.	Padziļinātie kursi Alise Cirkulācija (ar priekšzināšanām)	6	Tietoevry	Tiešsaistē
07.11.	Seminārs par bērnu digitālo drošību internetā		LNB	Tiešsaistē
10.11.	Seminārs "Līdzdalības formas un sabiedrības iesaistes veidi kultūras un mākslas pasākumos"		Biedrība "Cita Daugavpils"	Tiešsaistē
15.11.	Dokumentu arhivēšana un arhīva veidošana	6	Mācību centrs "BUTS"	Tiešsaistē
15.11.	Lietvedības pamati	14	Latvijas Tālmācības profesionālais centrs	Tiešsaistē
22.11.	Seminārs "Kā klājas Voldemāra Caunes balvas laureātiem?"		Liepājas CZB	Tiešsaistē
23.11.	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru rudens sanāksme		LNB BAC	LNB
24.11.	Kultūras pasākumu un procesu ilgtspēja		Biedrība "Cita Daugavpils"	Daugavpils Vienības nama Mazajā zālē

28.11.	Tīmekļseminārs "Jaunieši un sociālie mediji: kā gudri patērēt un radīt"		LNB	Tiešsaistē
29.11	Izmaiņas analītisko ierakstu katalogizēšanā un indeksēšanā	2	LNB	Tiešsaistē
01.12.	Seminārs "Kultūra apkaimēs un neatklātās apkaimju kultūrvietas"		Biedrība Cīta Daugavpils	Vienības nama Mazajā zālē
05.12.	Seminārs digitālajiem aģentiem un līderiem par aktualitātēm e-risinājumu jomā	2	VARAM	Tiešsaistē
06.12.	Korupcijas un interešu konflikta novēršana valsts un pašvaldības institūciju darbībā	3	J. Streļčenoks	Tiešsaistē
07.12	Konference "Izdevējdarbība un nācija"	8	LNB	LNB
08.12.	Seminārs "Vērtību pieeja komunikācijas veidošanā ar sabiedrību"		Biedrība Cīta Daugavpils	Vienības nama Mazajā zālē
12.12.	Tiešsaistes IT drošības seminārs "Esi drošs"	4	Cert.lv	Tiešsaistē
12.12.	Atbildīgais speciālists par liftu tehnisko stāvokli un drošu ekspluatāciju	4	SIA BUTS	Tiešsaistē
13.12.	Seminārs bibliotekāriem "Jaunieši šeit ir gaidīti"	5	LNB	LNB
14.12.	Jaunais ALISE lasītāju katalogs un tā demonstrācija.	1	Tietoevry Latvia (BIS ALISE)	Tiešsaistē

*Par konferenci 28. septembrī "Latgales grāmatnieku un literātu devums Latvijas grāmatniecībā" vairāk aprakstīts [12. sadaļā](#).

4.4. Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Būtisku problēmu personāla jomā nav.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

5.1. LCB un filiāļu galvenie rādītāji

2023. gadā LCB un filiālēs reģistrēto lietotāju skaits bija 14 641. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, lietotāju skaits palielinājās par 7%. LCB un filiāļu pamatrādītāju kopaina trīs gadu periodā ir apkopota 5.1.1. tabulā.

5.1.1. tabula. Bibliotēkas pamatrādītāji

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	12 024	13 670	14 641	+14%;+7%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	4 878	5 730	6 060	+17%;+6%
Bibliotēkas apmeklējums	133 125	144 326	158 919	+8%;+10%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	52 849	59 156	64 476	+12%;+9%
Virtuālais apmeklējums	225 363	219 622	235 872	-3%; +7%
Izniegums kopā	241 408	275 572	294 088	+14%;+7%
<i>t. sk. grāmatas</i>	206 756	217 455	214 745	+5%;-1%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	30 919	49 307	58 913	+59%;+19%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	75 233	89 407	106 981	+19%;+20%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	13,3%	15,4%	16,8%	+2,1%;+1,4%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	31%	37%	39%	+6%;+2%
Iedzīvotāju skaits	90 520	88 650	87 306	-2,1%;
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	15 712	15 431	15 630	-1,8%;

Palielinoties bibliotēkas apmeklējumam (+10%), proporcionāli ir palielinājies iznieguma rādītājs (+7%), savukārt vislielākais palielinājums ir izniegums bērniem (+20%).

5.2. Pakalpojumu attīstība, jauninājumi

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas (LNerB) reorganizācijas rezultātā no 2023. gada 1. jūlija LNerB Daugavpils filiālbibliotēka uzsāka darbu kā Latgales Centrālās bibliotēkas (LCB) filiāle Čiekuru bibliotēka. Integrējot LNerB reģionālās filiāles pašvaldību bibliotēku tīklā, tika nodrošināta plašāka iespēja Daugavpils valstspilsētas un citu pašvaldību iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem un citām lasīšanas grūtībām izmantot publisko bibliotēku pakalpojumus, t.sk. literatūru pielāgotā formātā, priekšā lasīšanu, pielāgotus literāros un kultūras pasākumus, iespēju izmantot palielināšanas iekārtas, datoru ar specializētu aprīkojumu, Braila raksta printeri.

2023. gadā tika izveidota sadarbība ar Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestādi "Sociālais dienests" Daugavpils sociālās aprūpes centru. Sadarbības ietvaros tika novadīti četri pasākumi (skat. [5.6. sadaļu](#)).

5.3. Bibliomāts un grāmatu nodošanas kaste – pakalpojuma raksturojums, iznieguma analīze, vērtējums

Nu jau trīs gadus bibliotēka izmanto grāmatu nodošanas kasti, kurā bezkontakta režīmā var nodot visus iespieddarbus, kas saņemti Latgales Centrālajā bibliotēkā un tās filiālēs. Pārskata gadā grāmatu nodošanas kastē tika ievietoti 4 340 iespieddarbi, no tiem 257 grāmatas tika nodotas no LCB filiālēm, kas ir par 109 grāmatām vairāk nekā 2022. gadā.

Trešo gadu bibliotēkas lietotājiem tiek nodrošināta arī iespieddarbu bezkontakta saņemšana. Pārskata gadā bibliomātu izmantoja 209 bibliotēkas lietotāji, un tika izsniegtas 360 grāmatas.

Grāmatu nodošanas kaste un bibliomāts atrodas Daugavpils pilsētas centrā, pie Vienības nama ēkas, blakus ieejai LCB no Saules ielas. Jāatzīmē - gan grāmatu nodošanas kaste, gan bibliomāts ir pieejams jebkurā diennakts laikā, kas sniedz papildu ērtības bibliotēkas lietotājiem.

5.4. E-grāmatu bibliotēka

Informācija par pakalpojumu ir pieejama LCB mājaslapā www.lcb.lv. Šim mērķim ir izveidots arī reklāmkarogs, kas nodrošina ērtāku piekļūstamību e-grāmatu bibliotēkai.

Šis pakalpojums pārskata gadā tika popularizēts pārsvarā individuāliem lietotājiem – pamatskolas vecāko klašu un vidusskolas skolēniem, studentiem, pedagogiem un bērnu vecākiem. Atsauksmes ir pozitīvas, lietotāji, kuri bieži laiku pavada ceļā – dodoties studēt uz citu pilsētu, atvaļinājumos vai ciemos, īpaši uzsvēra šī pakalpojuma prioritāti. Lasītāji izrādīja interesi par šo pakalpojumu, jo dažkārt bibliotēkas krājumā pieejamās grāmatas bija izsniegtas citiem lasītājiem.

E-grāmatu bibliotēkas lasītāju skaits LCB un filiālēs kopā ir 181, t.sk., pārskata periodā reģistrēti 23 jauni lietotāji. E-grāmatu bibliotēkas izsniegums pārskata periodā ir pagājušā gada līmenī – 197 vienības, savukārt e-grāmatu bibliotēkas izsniegums kopā – 1165 vienības

LCB un filiāļu e-grāmatu bibliotēkas izmantošanas statistikas dati ir apkopoti 5.4.1. tabulā.

5.4.1. tabula E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati

	2021	2022	2023
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits kopā	266	300	181
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	52	34	23
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums kopā	777	968	1 165
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums pārskata periodā	197	191	197

5.5. Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņošana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti (pētījumi, aptaujas, anketas u. tml.); jaunu lasītāju piesaiste

2023. gadā LCB un tās filiāles jaunu lietotāju piesaistei, piedāvāja kvalitatīvus, mūsdienīgus pasākumus bērnu un jauniešu auditorijai (skat. [7. sadaļu](#)), kā arī komplektēja augstvērtīgu literatūru visu vecumposmu lasītājiem (skat. [6. sadaļu](#)).

2023. gadā Bibliotēku nedēļas ietvaros tika veikta PDB pieaugušo lietotāju aptauja. Aptaujā piedalījās 35 dalībnieki, kuriem tika uzdoti 5 jautājumi: “Cik bieži Jūs apmeklējat bibliotēku?”, “Kuru grāmatu no pēdējā laikā lasītajām jūs ieteiktu izlasīt citiem?”, “Kāda žanra grāmatām Jūs dodat priekšroku?”, “Vai Jūs lasāt bibliotēkā pieejamās e-grāmatas?”, “Kādus pasākumus, Jūsuprāt, vajadzētu organizēt bibliotēkā?”. Pēc respondentu atbildēm tika secināts, ka aptaujas dalībniekiem patīk lasīt drukātas grāmatas un no tām viņi dod priekšroku

detektīvžanram, grāmatām par attiecībām, kā arī vēsturiskiem notikumiem. Aptaupjātie vēlētos, lai bibliotēkā būtu vairāk pasākumu, kuri tiks veltīti Grīvas vēsturei un apkaimes izcilām personībām.

5.6. Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām – īss situācijas raksturojums

No visām Daugavpils publiskajām bibliotēkām pieejamība personām ar kustību traucējumiem ir nodrošināta LCB (lifts) un JNB (uzbrauktuve). Saskaņā ar Bibliotēkas lietošanas noteikumiem personām ar īpašām vajadzībām ir nodrošināta apkalpošana dzīvesvietā. 2023. gadā šo pakalpojumu izmantoja 10 bibliotēkas lietotāji.

Bibliotēkas apmeklētājiem ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnespēju ir pielāgota Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle Čiekuru bibliotēka, kas atrodas Daugavpils valstspilsētas apkaimē, kur vēsturiski veidojies Neredzīgo biedrības ciemats. Tajā darbojas Latvijas Neredzīgo biedrības Daugavpils teritoriālā organizācija un SIA “Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centrs” Daugavpils filiāle. Apkaimē ir izveidota neredzīgajiem un vājredzīgajiem piekļūstama vide. Bibliotēkas apmeklētāji, kuri ierodas ar sabiedrisko transportu no pieturas patstāvīgi sasniedz bibliotēku, izmantojot balto spieķi vai suni pavadoni. Kā viens no nozīmīgākajiem pakalpojumiem ČKB ir priekšā lasīšana. Divas reizes nedēļā klātienē notiek aktuālo periodisko izdevumu priekšā lasīšana grupā (otrdienās tiek lasīts vietējais laikraksts “Latgales Laiks” un žurnāli pēc pieprasījuma, ceturtdienās – vietējais laikraksts “Миллион”). Papildus tam pārskata periodā saglabāts arī Covid-19 pandēmijas laikā ieviestais priekšā lasīšanas nodrošināšanas veids – audioieraksti, kurus var saņemt zibatmiņā, pa e-pastu vai lietotnē WhatsApp (audio formātā tiek ieskaņoti žurnāli “Ieva” un “Ievas Stāsti”). Pēc lietotāju pieprasījuma tiek nodrošināta arī individuālā informācijas un literatūras priekšā lasīšana klātienē un audio formātā. Priekšā lasīšanas pakalpojuma rādītāji 2023. gada 2 pusgadā: lasījumu skaits -245, ilgums – 245 stundas 25 minūtes. ČKB sniedz arī citus bibliotēkās pakalpojumus iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnespēju t.sk. pielāgotos pasākumus un piekļūstamās amatniecības, mākslas un rokdarbu izstādes, uzziņas, konsultācijas, kā arī pielāgotās literatūras krājumu (skat. [5.7.sadaļu](#)).

Jūnijā JNB bija skatāma VSIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas klientu keramikas darbu izstāde “Iedvesmas mirkļi”. Māla terapijas studija sekmīgi strādā Līgitas Paknes vadībā. Keramiķe motivē un iedvesmo katru nodarbības apmeklētāju, sniedz jaunas iemaņas un prasmes, māca saskatīt darba rezultātus un dāvā iespēju sajust keramikas brīnumu. Ekspozīcijā bija skatāmi darbi, kas studijas dalībnieku izpildījumā tapuši pēdējā gada laikā.

Pārskata periodā CRB turpināja sadarbību ar VSAC “Latgales” filiāli Kalupē. Centra iemītnieki piedalījās Baltā Galdauta svētku pasākumā “Ir ģimene mana, ir mana Atsperšanās!”/I.Ziedonis/. Apmeklējot bibliotēku, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām bija iespēja aplūkot literatūras un mākslas izstādes, noklausīties bibliotekāru stāstījumu un piedalīties dažādās aktivitātēs.

PKB sadarbojās ar Daugavpils Dienas aprūpes centru personām ar garīga rakstura traucējumiem. Atbilstoši pasākumu plānam, Dienas aprūpes centra grupa apmeklēja bibliotēku reizi mēnesī. Pārskata gadā personām ar īpašām vajadzībām tika organizēti 12 pasākumi (“Lidojošie ziedi - tauriņi”, “Krāsu pasaulē”, “Bibliotēkas dārgumi grāmatas”, “Katram sava māja” u.c.), kā arī rīkota radošo darbu izstāde “Varavīksnes krāsas”. Centra apmeklētāji

pedalījās arī spēlē “Iepazīsti Latviju!” un Ziemassvētku priekšā lasīšanas akcijā “Dāvā prieku lasot!”. Pasākumu sastāvdaļa ir radošās darbnīcas, kuru laikā personas ar īpašām vajadzībām attīstīja praktiskās prasmes un iemaņas, veidojot no dažādiem materiāliem un dažādās tehnikās radošos darbus. Ir jāpiebilst, ka PKB veiksmīgi sadarbojas ar Daugavpils Dienas aprūpes centru jau 5 gadus. Ar bibliotēkas pieredzi darbā ar personām ar īpašām vajadzībām dalījās PKB vadītāja A. Oleiņikova Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas organizētajā seminārā par bibliotēku darbu pilsētu apkaimēs. Pārskata gadā tika uzsākta arī sadarbība ar Skrudalienas Dienas aprūpes centru. Dienas aprūpes centra grupai tika organizēta ekskursija pa bibliotēku, kā arī aizvadīti 2 pasākumi “Mēs arī esam pasaulē!” un “Brīnumkoki”. Apmeklējot bibliotēkas pasākumus, personām ar īpašām vajadzībām bija iespēja arī apskatīt literatūras un mākslas izstādes, kā arī uz vietas lasīt žurnālus un avīzes.

5.6.1. attēls. Pasākumi personām ar īpašām vajadzībām

5.7. Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā

Lai paplašinātu Daugavpils valstspilsētas iedzīvotāju iespējas izmantot pielāgoto literatūru, pēc reorganizācijas tika izstrādāta kārtība, kādā personas, kuras atbilst Autortiesību likuma 22.¹ panta pirmās daļas kritērijiem, var saņemt pakalpojumu jebkurā publiskajā bibliotēkā savas dzīvesvietas tuvumā. Šajā nolūkā pielāgoti lietotāju reģistrācijas dokumenti, izveidota pielāgotās literatūras pieprasījumu izpildes kārtība un Daugavpils publisko bibliotēku darbiniekiem sniegtas konsultācijas par pielāgotās literatūras veidiem un Latvijas Neredzīgo bibliotēkas elektroniskā kataloga lietošanu. Tā rezultātā 2023. gada 2. pusgadā pielāgoto literatūru sāka izmantot 10 jauni lietotāji.

Pārskata periodā Čiekuru bibliotēka turpināja sniegt pielāgotās literatūras pakalpojumu iedzīvotājiem ne tikai Augšdaugavas novadā, bet arī citos novados, kuri līdz Latvijas Neredzīgo bibliotēkas reorganizācijai ietilpa Daugavpils filiālbibliotēkas apkalpojamajā reģionā. Pateicoties ilgstošai un mērķtiecīgai sadarbībai ar novadu publiskajām bibliotēkām un sociālās aprūpes iestādēm, piekļuve grāmatām audio formātā, palielinātajā drukā un vieglajā valodā 2023. gadā kopumā nodrošināta 109 personām 6 sociālās aprūpes iestādēs (Augšdaugavas, Jēkabpils un Krāslavas novadā), kā arī 83 lietotājiem no 10 bibliotēkām (Augšdaugavas, Aizkraukles, Jēkabpils un Krāslavas novadā), no kuriem 2. pusgadā reģistrēti 10 jauni lietotāji.

Integrējot LNerB reģionālās filiāles pašvaldību bibliotēku tīklā, tika nodrošinātas plašākas iespējas Daugavpils valstspilsētas un citu pašvaldību iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem un citām lasīšanas grūtībām izmantot publisko bibliotēku pakalpojumus, t.sk., literatūru pielāgotā formātā. Kopskaitā SBA kārtā no Čiekuru bibliotēkas uz LCB un tās

filiālēm tika piegādāti un izsniegti lietotājiem 59 iespieddarbi pielāgotā formātā – 40 grāmatas audioformātā, 19 – palielinātā drukā.

Pielāgotā literatūra tika popularizēta individuāliem bibliotēkas apmeklētājiem. Šis pakalpojums tika sniegts atbilstoši bibliotēkas apmeklētāju interesēm un vajadzībām.

5.8. Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām, tematiskie pasākumi – situācijas raksturojums

2023. gadā LCB un tās filiāļu pasākumu piedāvājums ir veidots saskaņā ar bibliotēkas izstrādāto perspektīvo pasākumu plānu.

ģimenes, bērni un jaunieši līdz 18 gadiem (skat. [7. sadaļu](#))

seniori

Pārskata gadā LCB rīkoja datorkursus senioriem (skat. [5.10. sadaļu](#)); LCB ASV Informācijas centrs organizēja angļu valodas pamatkursu senioriem – 2023. gadā tika organizētas 13 angļu valodas pamatkursa nodarbības senioriem klātienē, kurās tika reģistrēti 132 apmeklējumi (skat. [5.10. sadaļu](#)).

Sadarbībā ar Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Prevenzijas grupu tika organizēta tikšanās ar senioriem par telefonkrāpšanām. Pasākumā seniori aktīvi uzdeva jautājumus policijas pārstāvjiem un meklēja risinājumus problēmsituācijām ar kurām bija iepriekš saskārušies.

sociāli neaizsargātie un riska grupu bibliotēkas lietotāji, bēgļi

Bibliotēkas lietotājiem tika nodrošināta iespēja parakstīt dokumentus ar drošu elektronisko parakstu, izmantojot bibliotēkā pieejamos eID karšu lasītājus. Lietotāji tika informēti par izglītojošu apmācību un semināru organizēšanu LCB.

Bibliotēka sniedza konsultācijas un praktiskus padomus, kā lietotājiem izmantot e-pakalpojumus saziņā ar valsti portālos [latvija.lv](#), [eveseliba.gov.lv](#), [eds.vid.gov.lv](#), [visidarbi.lv](#), [ss.com](#), banku portāli. Konsultācijas tika sniegtas arī CV sastādīšanā, e-pasta izveidē un darba meklējumos.

dārzkopji

Čiekuru bibliotēka septembrī piedalījās vietējās nevalstiskās organizācijas – Daugavpils Neredzīgo biedrības ciemata iedzīvotāju padomes – rīkotajā brīvdabas pasākumā “Rudens laiks – brīnumu laiks”, kas pulcēja dārzkopības entuziastus ne tikai no apkaimes, bet arī no Daugavpils un Augšdaugavas novada. Bibliotēka piedāvāja pasākuma apmeklētājiem tematisku *vienas dienas* izstādi “No sēklas zemē līdz burviņai uz galda”, kuru veidoja dārzkopībai un konservēšanai veltīti informācijas resursi, kā arī aktivitātes interesentu uzmanības piesaistīšanai, piemēram, bibliotēkas vadītājas gatavotā pīlādžu ievārījuma degustāciju un recepšu lozi “Izmēģini jaunas garšas!”. Pasākums sniedza iespēju veicināt bibliotēkas atpazīstamību sabiedrībā un informēt potenciālus lietotājus par bibliotēkas pakalpojumiem.

5.8.1. attēls. Bibliotēkas dalība pasākumā “Rudens laiks – brīnumu laiks”

Pārskata gadā PDB piedāvāja saviem lasītājiem divas izstādes dārzkopjiem “Man bij viena raiba roze, To dārzā iestādīju...” un “Augusts dārzā”. GMB piedāvāja - “Sagaidot dārzkopības sezonu”.

Savukārt JNB bibliotēkas lasītveicināšanas programmas “Skaistā vasara bibliotēkā” ietvaros piedāvāja pasākumu “Dižan' raibas Jāņu zāles”. Mazie līgotāji uzzināja par Zāļu dienai raksturīgām tradīcijām - Jāņu zāļu lasīšanu, vainagu vīšanu, sētas pušķošanu; aizrautīgi atbildēja uz viktorīnas jautājumiem, izlasīja teikas “Kādēļ bērzam tikai viens stumbrs” un “Papardes zieds”.

JNB facebook kontā apmeklētājiem publicēja krāšņo puķu fotogrāfijas.

CRB kopā ar citām Daugavpils Ķīmijas apkaimes iestādēm turpināja darboties projektā “Darbīgās kopienas”, un martā sēja samteņu sēklas un audzēja samteņu stādus, lai, sagaidītu Daugavpils pilsētas svētkus.

5.8.2.attēls. Temātiskie pasākumi dārzkopjiem

amatniecības, mākslas un rokdarbu cienītāji

Amatniecības, mākslas un rokdarbu cienītāju uzmanībai tika piedāvātas vairākās izstādes. JNB amatiermākslinieka Mihaila Viņņicka gleznu izstādes “Pavasara sajūtas un dabas košums” un “Pilsētas arhitektūras sižeti”, mākslinieka Pjotra Lavrenova gleznu izstāde “Romantiskais reālisms klusās dabas un ainavu darbos”, Latgales brīvo mākslinieku asociācijas dalībnieku gleznu izstāde “Putni”, amatiermākslinieces Ineses Minovas personālizstāde “Sekojoš savam sapnim”, rokdarbnieces Lidijas Mideres rokdarbu izstāde “Dabas skati audeklā”.

PDB organizēja biedrības “Stāstnīca” fotoprojekts “18. novembra iela” fotogrāfiju izstādi, Veronikas Petrovas pirmo personālizstādi “Reiz bija...”, Linarda Onzula fotogrāfiju izstādi “Nepāla eiropieša acīm”, Larisas Sergejevas gleznu izstādi “Ielūkoties Grīvā”.

ČKB turpināja attīstīt sadarbību ar vietējo kopienu māksliniekiem: tika organizēta Tatjanas Kokinas pārļoto rotaslietu izstāde “Rotāšanās” un Valda Grebeža un Špoģu Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu mākslas darbu izstāde “Meistars un mācekļi”.

uz mūžu notiesātas personas

Saskaņā ar 2015. gada 15. jūnijā noslēgto sadarbības līgumu starp LCB un Ieslodzījuma vietu pārvaldes (IeVP) Daugavgrīvas cietumu LCB nodrošina grāmatu izsniegšanas punkta darbību Daugavgrīvas cietumā. 2023. gadā tika apkalpotas 37 personas, izsniegtas 249 grāmatas un izpildīti 8 pasūtījumi.

ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās dzīvojošās personas

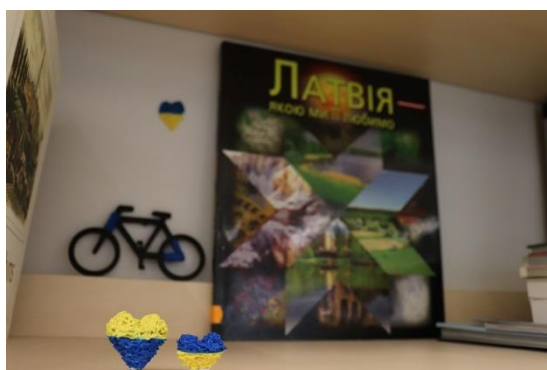
2017. gada 28. jūlijā tika parakstīts sadarbības līgums ar VSIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” (DPNS) par grāmatu punkta organizēšanu VSIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. 2023. gadā tika apkalpotas 23 rehabilitācijas institūcijā dzīvojošās personas, kopā tika izsniegtas 361 grāmata.

5.8.1. Tematiskie pasākumi un izstādes dažādām lietotāju grupām

Izstādes

2023. gadā LCB un filiālēs bija organizētas 472 izstādes, t. sk. 397 literatūras un 75 mākslas. Par aizkustinošāko izstādi pārskata gadā atzīstama literatūras izstāde Ukrainas atbalstam cīņā par mieru un neatkarību “Karam atbildēt ar vārdu...”, izstādi ar vienotu nosaukumu piedāvāja LCB un tās filiāles. Literatūras izstādes bija veltījums un atbalsts Ukrainas tautai cīņā par

brīvību un neatkarību. Izstādēs eksponētie iespieddarbi vēstīja par patiesajām dzīves vērtībām – ģimeni, māju, savu tautu un savu zemi. Izstādi papildināja interaktīvs stāstījums.

5.8.1.1. attēls. Literatūras izstāde “Karam atbildēt ar vārdu...”

Pārskata gadā LCB un tās filiāles turpināja sadarbību ar Daugavpils valstspilsētas izglītības un kultūras iestādēm un fotoklubiem. Informācija par aizvadītajām izstādēm pieejama LCB tīmekļa vietnē zem reklāmkaroga “Mākslas izstādes”.

2023. gadā LCB bija skatāma Profesionālās izglītības kompetenču centra Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas “Saules skola” audzēkņu mākslas darbu izstāde, Daugavpils Universitātes (DU) profesionālās maģistra studiju programmas (PMSP) Māksla maģistrantu radošo darbu izstāde “TEMPERATŪRA”, Sarmītes Bogdanovičas fotoizstāde “Cieši klāt”, Nataljas Krjukovas pirmā digitālās mākslas izstāde “Krāsainie sapņi”, Valijas Plataces fotogrāfiju sērija “Mīlestība pasaules ceļos”, fotostudijas “Ezerzeme-F” izstāde “Paudze SUDRABS”, Anetes Kalvišas gleznu izstāde “Sirdsbalsis”, DU profesionālās maģistra studiju programmas “Māksla” Jeļenas Koževņikovas un Sigijas Šķēles-Tomiņas laikmetīgo grafiku izstāde “BALTS, VĒL BALTĀKS” u.c.

Bibliotēka sadarbojās arī partneriem reģionā un Latvijā, kā arī turpināja sadarbību ar pārrobežu kultūras iestādēm. Bibliotēkas kultūrtelpā tika organizētas daudzveidīgas izstādes t.sk. Zarasu fotokluba “Ezeru zeme” izstāde “Mūsu domas ir kā mākoņi, mākoņi – kā mūsu domas...”, Gētes institūta Rīgā komiksu izstāde “Meža stāsti”, Eiropas Komisijas pārstāvniecības ceļojoša grāmatu izstāde “Ceļo ar Sarkangalvīti” u.c. .

Pārskata gada oktobrī Daugavpils Bērnu un jauniešu centra “Jaunība” pulciņa “Tehniskā modelēšana” audzēkņi piedalījās radošajā darbnīca “Latvju rakstu zīmes – mūsu spēka avots”, kur iepazinās ar bibliotēkas krājumā esošiem izdevumiem un pilnveidoja savas zināšanas par latvju rakstu zīmēm. Savukārt vizuālās mākslas pulciņa “Paleta” dalībnieki uzgleznoja cilvēkus tautas tērpos un vēlāk bibliotēkā papildināja ar 3D pildspalvu darinātām rotām. Novembrī tapa

Daugavpils Bērnu un jauniešu centra “Jaunība” audzēkņu darbu izstādes “Spēka zīmes Latvijai” un “Tautastērpi” (skat. [4.pielikumu](#)).

Pasākumi dažādām lietotāju grupām

LCB un tās filiāļu pasākumu piedāvājums ir veidots saskaņā ar bibliotēkas izstrādāto perspektīvo pasākumu plānu 2023. gadam, ņemot vērā gan pilsētas, gan valsts mēroga prioritātes un notikumus. Pārskata gadā LCB un filiālēs tika novadīti 944 pasākumi (12 ārpus bibliotēkas telpām).

Pārskata periodā LCB turpināja Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstīto projektu īstenošanu – “Tiekamies bibliotēkā! Bērnu rakstnieki Daugavpilī” 4. kārtu (skat. [9. sadaļu](#)) un “Dialogs. Rakstnieki Daugavpilī” 7. kārtu (skat. [9. sadaļu](#)).

Bibliotēku nedēļas ietvaros LCB DAC notika tikšanās ar žurnāla A12 veidotājiem. Žurnāla saturu veido pozitīva informācijas telpa un stāsti par notikumiem un cilvēkiem par un ap Latgali. Sarunā piedalījās Laura Melne, Ivars Matisovs, Valentīns Lukaševičs un Ināra Groce.

Maijā LCB tika organizēta tikšanās ar apgāda “Jumava” izdotās grāmatas “Raimonds Pauls – skanošs un klātesošs” autori, žurnālisti un rakstnieci Liu Guļevsku. Autore dalījās atmiņās un pārdomās par piedzīvoto grāmatas tapšanas gaitā, un neaizmirstamām emocijām, tiekoties ar grāmatas galveno varoni Raimondu Paulu. Interesentiem bija iespēja iegādāties šo un citas grāmatas no izdevēja.

2023. gadā LCB tika atjaunots literārais diskusiju klubiņš “Kad satiekas grāmatmīļi...”. Tika runāts, diskutēts, spriests par sieviešu tēliem mūsdienu literatūrā, dzimtu stāstiem, vasaras “karstākajiem” romāniem, tikšanās tika veltītas arī Senioru dienai un Patriotu mēnesim. Kopā tika novadītas 5 tikšanās un to apmeklēja 45 klubiņa dalībnieki.

LCB un filiāles aicināja daugavpīliešus un pilsētas viesus iesaistīties **Dzejas dienu norisēs**. Plaša programma bija piedāvāta bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem. Čiekuru bibliotēkā notika pasākums “Rūdolfa Linuža sajūtu pieraksti dzejā”, kurā bija tikšanās ar Rēzeknes dzejnieku un Latvijas neredzīgo biedrības Rēzeknes teritoriālās organizācijas biedru Rūdolfu Linužu. LCB Ģimenes digitālo aktivitāšu centrā notika tikšanās ar literāti, literatūrkritiķi, publicisti, žurnālisti Ligiju Purinašu, vēlāk ar grāmatu autori, dzejnieci, žurnālisti Lauru Melni. “Dzejas dienu” noslēgumā, LCB filiālē Čiekuru bibliotēkā notika dzejas pēcpusdiena ar Daugavpils dzejnieku Jevgeņiju Golubevu “Vārda spēks” (skat. [8. sadaļu](#)).

LCB ASV Informācijas centrs pārskata gadā turpināja sadarbību ar Dev Sanskriti Vishwavidyalaya universitāti (Indija), ikvienam interesentam tika piedāvāta iespēja apmeklēt bezmaksas jogas nodarbības. Nodarbībās tika apgūta Pragma joga, kas aptver visus būtiskākos jogas elementus: stāja, pozas, elpošanas tehnikas, meditācija, kas ir svarīgas laimīgai un veselīgai dzīvei. Nodarbības vadīja studentes no Indijas, kuras apmaiņas programmā Erasmus+ studēja Daugavpils Universitātē. Kopumā tika novadītas sešas nodarbības, reģistrēti 52 apmeklējumi.

5.8.2. Ekskursijas

Pārskata gadā LCB un filiālēs tika novadītas 76 ekskursijas dažādām mērķgrupām, kopskaitā aptverot 2 186 apmeklētājus.

LCB un tās filiāles šo pakalpojumu izmantoja Daugavpils iedzīvotāji un kaimiņi. DAC martā apmeklēja skolēni no Slovākijas Erasmus+ programmas projekta “Kāda ir situācija jūsu valstī?” ietvaros, tā mērķis bija pētīt nacionālās minoritātes ES valstīs. Savukārt maijā DAC

apmeklēja Erasmus + projekta “Laikam līdzī: Apgrieztās klases koncepts” skolēni no Turcijas, Ziemeļmakedonijas, Polijas un Spānijas.

5.9. Uzziņu un informācijas darbs

2023. gadā LCB un filiālēs tika sniegtas vairāk nekā 12 000 uzziņas. Uzziņu skaits trīs gadu griezumā apkopots 5.9.1. tabulā.

5.9.1. tabula. Uzziņu skaits

Bibliotēka	2021	2022	2023	+/-
LCB	1 391	3 561	6 138	+2 170; +2 577
BBZ	2 457	1 518	1 163	-939; -355
GMB	183	242	244	+59; +2
JNB	405	428	497	+23; +69
PDB	178	1 150	1 215	+972; +65
CRB	511	608	208	+97; -400
PKB	2 050	2 200	2 350	+150; +150
ČKB	-	-	124	-;-
ASV Info centrs	108	184	130	+76; -54
Kopā	7 283	9 891	12 069	+2 608; +2 178

LCB pieprasītākās ir tematiskās uzziņas par medicīnu (17.4% no visām uzziņām), novadpētniecību (14.7%), valodniecību un literatūrzinātņi (11.4%), psiholoģiju un filozofiju (7.8%), mākslu (6.8%), ekonomiku un finansēm (5.9%), tiesību zinātņi (5.4%), izglītību (5.2%), vēsturi (3.5%), sociālām zinātnēm (3.2%), reliģiju un teoloģiju (2.6%), matemātiku un dabaszinātnes (2 %) u.c.

Pārskata gadā nozīmīga bija konsultāciju sniegšana pa tālruni un elektroniski. LCB un filiālēs sniegtas 12 014 konsultācijas. Lielākoties konsultāciju tēmas bija saistītas ar bibliotēkas darba laiku, pieejamajiem pakalpojumiem un datubāzēm.

5.9.1. Eiropas Savienības informācijas punkta darbība

Pārskata gadā LCB ESIP Eiropas dienu ietvaros LCB un filiāles piedalījās Eiropas Pagalma svētkos, tie notika visas dienas garumā Daugavpils Valsts ģimnāzijas un Vienības pamatskolas pagalmā. Daugavpils iedzīvotājus gaidīja plaša izklaides programma, ko papildināja LCB un tās filiāles ar dažādām aktivitātēm, piemēram, BBZ demonstrēja papīra leļļu teātra izrādi pēc autores Džūlijas Donaldsones grāmatas “Bubulis” motīviem. Bērni tika rosināti pievērsties lasīšanai un iepazīt citus radošus procesus – teātri un ilustrēšanu. Bērni varēja iejusties aktieru lomā un iestudēt dialogus, izmantojot papīra lelles. JNB iepazīstināja ar Eiropas valstu autoru grāmatām un iemīļotajiem pasaku varoņiem un aicināja piedalīties viktorīnā par Eiropas Savienību, ES valodām un kultūru dažādību. Savukārt DAC piedāvāja veidot Eiropas Savienības karodziņus ar 3D pildspalvām (skat. [7.4.4. sadaļu](#)).

5.10. Bibliotēkas izglītojošā darbība (situācijas apraksts, vērtējums)

2023. gadā LCB un tās filiāles turpināja piedāvāt iespēju lietotājiem pilnveidot zināšanas un prasmes apmācību programmās, semināros, bibliotekārajās stundās u. c. aktivitātēs un pasākumos.

Datorkursi senioriem

Datorkursi senioriem ir LCB izstrādāta un Daugavpils pilsētas interešu izglītības un pieaugušo neformālās izglītības programmu licencēšanas komisijā licencēta apmācību programma. Apmācību programma LCB tiek īstenota kopš 2010. gada, un to kopskaitā ir apguvuši 745 seniori. Pārskata gadā datorprasmju pamatus apguva 34 seniori. Uz doto brīdi rindā gaida 40 cilvēki.

LCB ASV Informācijas centra angļu valodas apmācība

2023. gadā organizētas 13 angļu valodas pamatkursa nodarbības senioriem, kurās tika reģistrēti 132 apmeklējumi. Angļu valodas pamatkurss iesācējiem notika 8 reizes, kuros tika reģistrēti 42 apmeklējumi. Nodarbības tika organizētas klātienē.

LCB Ģimenes digitālo aktivitāšu centra nodarbības

5.10.1. tabula. LCB DAC piedāvātas apmācību programmas

Nodarbība	Nodarbību skaits	Apmeklējums
Robotikas nodarbības (LEGO® MINDSTORMS® robotu konstruēšana un programmēšana)	72	370
3D modelēšanā (trīs dimensiju datorgrafikas pamati, darbs ar programmu Tinkercad, 3D pildspalvu un 3D printeri)	15	80
Digitālās mājturības nodarbības (dizaina veidošana grafikas apstrādes programmā un auduma apdrukas tehnoloģiju izmantošana)	12	61
Robotu darbnīca (dalībnieki izveido LEGO® MINDSTORMS® robota modeli un programmē to, kā arī darbojies ar “Sphero BOLT” robotu-bumbām)	-	151
3D pildspalvu radošā darbnīca (pieredze zīmēšanā, izmantojot 3D pildspalvu, veidojot trīsdimensionālus objektus)	-	1 665
Termo-mozaīkas (Ziemassvētku eglīšu rotājumi)	-	31
Grāmatzīmju veidošanas darbnīca (dalībnieki izveido personalizētas grāmatzīmes, pārnesot datorā izveidoto attēlu uz auduma lentes)	-	65

5.11. Medijpratība (mērķauditorija, pasākumi, izglītojošā darbība, analīze)

Pārskata gadā Vispasaules Drošāka interneta dienas ietvaros ar vadmotīvu “Drošāks internets sākas ar tevi!” bibliotēka piedāvāja bērniem un jauniešiem pilnveidot savas zināšanas par

drošību internetā, viedierīču un lietotņu izmantošanu, par uzvedību tīmeklī, kā arī datu glabāšanu un sociālo mediju saturu. Savukārt seniorus iepazīstināja ar droša interneta lietošanas nosacījumiem, kā arī tika aplūkoti labas un sliktas prakses piemēri, kas skar privātas informācijas izpaušanas sekas, paroļu drošību un viltus ziņu atpazīšanu internetā.

Latvijas Pilsoniskā alianse aicināja uz Foruma teātra nodarbību par medijpratību – par viltus ziņu un nepatiesu informāciju kaitējumu. Nodarbību vadīja Agnese Lapsiņa, kas Foruma teātri un citas teātra novatora Augusta Boala radītās teātra metodes apguvusi starptautiskās mācībās Ungārijā un Luksemburgā, un vadījusi nodarbības dažādām interesentu grupām Latvijā.

2023. gada nogalē tika uzsākti medijpratības kursi aktīvākajiem kopienas dalībniekiem vecumā 55+. Programmas mērķis ir attīstīt digitālās un profesionālās prasmes, kas nepieciešamas, lai efektīvi strādātu ar mūsdienu mediju rīkiem, kā arī analizētu un kritiski uztvertu mediju un sociālo tīklu informāciju. Programmas galvenais mērķis ir uzlabot medijpratību un profesionālās prasmes, kas palīdzēs efektīvāk orientēties plašajā informācijas plūsmā, atpazīt dezinformāciju, propagandu un manipulācijas, kā rezultātā efektīvāk mijiedarboties gan savā kopienā, gan ārpus tās. Kursu nodarbības turpināsies arī 2024. gada janvārī, februārī.

5.11.1. attēls. Medijpratības kursi Daugavpils iedzīvotājiem “Prasmju laboratorija > Mediji”

LCB bibliotēkas apmeklētājus informēja un konsultēja par Latvijas medijpratību datubāzi, kas no marta ikvienam interesentam ir pieejama e-vidē <https://datubaze.neppl.lv/>, tajā atrodami visu vadošo Latvijas medijpratības partneru izstrādātie informatīvie un metodoloģiskie materiāli, semināru ieraksti, spēles, izdevumi un citi resursi.

5.12. Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

LCB un filiāļu lietotājiem tika nodrošināta pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju aktuālās informācijas pieejamība – afišas, bukleti, brošūras un informatīvie materiāli. Lietotāji regulāri tika informēti un konsultēti par valsts pārvaldes pakalpojumu portāla latvija.lv lietošanu, atbalsta vietnes mana.latvija.lv, portālu E-veselība un Datamed, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, Nodarbinātības valsts aģentūras, Slimību profilakses un kontroles centra tīmekļa vietņu izmantošanas iespējām.

Čiekuru bibliotēkā iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītspēju pieejami dažādi informatīvie materiāli pielāgotajā formātā, piemēram, Konvencija par personu

ar invaliditāti tiesībām audio formātā un palielinātajā drukā, Tiesībsarga biroja informatīvie materiāli audio formātā un Braila rakstā, Latvijas Neredzīgo biedrības informatīvais izdevums “Labi ir zināt!” palielinātajā drukā, Aizsardzības ministrijas buklets “72 stundas” Braila rakstā un palielinātajā drukā u.c.

LCB ēkā martā tika izvietots interaktīvi digitālais stends, skaidrojot informāciju par daudzdzīvokļu ēku atjaunošanu un energoefektivitāti. Tā noritēja informatīvā kampaņa “Gribu dzīvot efektīvi!”, kura tika realizēta ar Latvijas vides aizsardzības fonda finansiālo atbalstu. Stendā bija iespēja uzzināt informāciju par daudzdzīvokļu ēku atjaunošanu un siltināšanu, tajos tika skaidrota informācija par to, kāpēc nepieciešams atjaunot ēkas, kā arī tika iekļauti interesanti fakti par veiksmīgi realizētajiem projektiem un aprakstīta informācija par finansēšanas modeļiem, valsts un Eiropas Savienības atbalstu projektu realizēšanā.

5.13. Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

LCB elektroniskais kopkatalogs ietver informāciju par LCB un filiāļu, kā arī 18 Daugavpils izglītības iestāžu (13 vispārīzglītojošo skolu un 5 vidējās profesionālās izglītības iestāžu) krājumos esošajiem informācijas resursiem, to atrašanās vietu un pieejamību.

LCB izmanto visus BIS ALISE moduļus. Modulis “Komplektēšana” netiek izmantots LCB filiālēs, jo informācijas resursu apstrāde notiek centralizēti un to veic LCB IRN. No 18 izglītības iestāžu bibliotēkām modulī “Cirkulācija” strādā 10 bibliotēkas, modulī “Komplektēšana” – 12, savukārt modulī “Mācības” izmanto 7 bibliotēkās. BIS ALISE izmantošana pārskata gadā ir apkopota 5.13.1. tabulā.

5.13.1. tabula. BIS ALISE izmantošana 2023. gadā

Bibliotēkas (skaits)	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2023)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2023)
		Cirkulācija	SBA	Komplektēšana		
LCB un filiāles (8)	8	8	8	1	4774	2857
Daugavpils vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu bibliotēkas (18)	18	10	0	12	1990	42

Divu izglītības iestāžu bibliotēku krājumi ir pilnībā rekatalogizēti un pievienoti LCB kopkatalogam (Valsts ģimnāzijas bibliotēka un Latgales industriālā tehnikuma bibliotēka), 7 bibliotēkās rekatalogizācija ir paveikta vairāk par 50% (Dizaina un mākslas vidusskolas “Sauls skola” bibliotēka – 95%, Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma bibliotēka – 87%, Daugavpils Iespēju vidusskolas bibliotēka – 81%, Daugavpils Medicīnas koledžas bibliotēka – 74%, St. Broka Daugavpils Mūzikas vidusskolas bibliotēka – 59%, Daugavpils Tehnoloģiju vidusskolas-liceja bibliotēka – 58%, Daugavpils Vienības pamatskolas bibliotēka – 57%). Pārējās izglītības iestāžu bibliotēkas turpināja rekatalogizēt krājumus. Vislielākais rekatalogizētu informācijas resursu skaits 2023. gadā ir Daugavpils Iespēju vidusskolas bibliotēkā (+6 635), St. Broka Daugavpils Mūzikas vidusskolas bibliotēkā (+5 932), Daugavpils Valstspilsētas vidusskolas bibliotēkā (+5 733), Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma bibliotēkā

(+4 463) un Daugavpils Zinātņu vidusskolas bibliotēkā (+3 462). Veiktie darba procesi BIS SKOLU ALISE 2023. gadā ir apkopoti [5 pielikumā](#).

Noslēdzot 2023. gadu, LCB kopkatalogā bibliotēkas lietotājiem pieejamo monogrāfisko eksemplāru kopskaits ir 344920 (t.sk. 188821 LCB un filiāļu krājuma vienības) un turpinājumsresursu kopskaits – 22379 (t.sk. 20422 LCB un filiāļu krājuma vienības).

Elektroniskajā katalogā tiek ievadīti jauni, importēti, papildināti un rediģēti agrāk ievadītie bibliogrāfiskie ieraksti (skat. 5.13.2. tabulu).

5.13.2. tabula. LCB veiktie darba procesi bibliogrāfiskajos ierakstos 2023. gadā

Darba process	2021	2022	2023	+/-
Izveidoti MARC ieraksti	1 494	1 521	937	+27; -584
Importēti MARC ieraksti	3 816	3 200	3 172	-616; -28
Rediģēti MARC ieraksti	18 067	11 593	10 427	-6474; -1 166

Pārskata gadā būtiski samazinājās izveidoto MARC ierakstu skaits (-584). Savukārt importēto ierakstu skaits pēdējo divu gadu laikā ir stabils. LCB rediģēto MARC ierakstu skaits ir samazinājies (-1 166). LCB IRN darbinieki turpināja ierakstu rediģēšanu un papildināšanu atbilstoši RDA katalogizācijas noteikumiem un UDK sistēmas atjauninājumiem.

LCB IRN regulāri strādā pie autoritatīvās bāzes papildināšanas. Noslēdzot 2023. gadu, LCB Autoritatīvo ierakstu skaits ir 70388. Autoritatīvie ieraksti tiek importēti no LNB Autoritatīvo ierakstu datubāzes vai izveidoti jauni. Pārskata gadā ir izveidoti 366 jauni autoritatīvie ieraksti, no Ārējās autoritatīvās datubāzes importēti 2601 un rediģēti 376 ieraksti (skat. 5.13.3. tabulu).

5.13.3. tabula. LCB veiktie darba procesi autoritatīvajos ierakstos 2023. gadā

	2021	2022	2023	+/-
Izveidoti autoritatīvie ieraksti	578	478	366	-100; -112
Importēti autoritatīvie ieraksti	3 193	3023	2 601	-170; -422
Rediģēti autoritatīvie ieraksti	777	334	376	-440; +42

Autorizēto lietotāju skaits LCB un filiālēs sastāda 33% (4 774 lietotāji) no aktīvo lietotāju kopskaita. Pārskata gadā jaunie autorizācijas dati tika piešķirti 433 lietotājiem (skat. 5.13.4. tabulu). LCB un filiāļu autorizēto lietotāju skaits ir apkopots [6. pielikumā](#).

5.13.4. tabula. Autorizētie lietotāji

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepriekšējo gadu
Aktīvie lietotāji kopā	12 024	13 670	14 322	+14%; +5%
Autorizētie lietotāji kopā	6 412	6 361	4 774	-1%; -25%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	559	661	433	+18%; -34%

Salīdzinot ar 2022. gadu, pārskata gadā ir samazinājies piešķirto autorizācijas datu skaits (-34%), bet tas neietekmēja WebPAC izmantošanu. Lietotāji pasūtīja 2896 grāmatas, pieprasīja pagarināt 4803 izdevumus (skat. [7. pielikumu](#)).

5.14. Digitalizācija

Pārskata periodā digitalizācija netika veikta.

5.15. Iekšzemes SBA

Pārskata gadā bibliotēka turpināja izmantot iekšzemes SBA. Šis pakalpojums nodrošināja kvalitatīvu un savlaicīgu lietotāju apkalpošanu. Saņemtie dokumenti tika izmantoti arī bibliotēkas literatūras izstāžu papildināšanai, literāro un tematisko pasākumu organizēšanai. Aktuālie dati par trīs gadiem ir apkopoti 5.15.1. tabulā.

5.15.1. tabula SBA rādītāji

SBA	2021	2022	2023
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	140	109	456
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	375	407	184

Pārskata gadā LCB un filiāles kopā saņēma 456 izdevumus, bet nosūtīja – 184 izdevumus, kas nozīmē, ka bibliotēkas lietotāji aktīvi izmanto SBA pakalpojumu. Vienotā krājuma ietvaros BIS ALISE SBA moduli 2023. gadā visaktīvāk izmantoja LCB LAN un LCB filiāles – Jaunbūves, Ceriņu un Piekrastes bibliotēka. No literatūras žanriem bibliotēkas lietotāju pieprasījumos dominēja ārzemju autoru detektīvromāni un romantiskie romāni.

Pārskata gadā LCB SBA pakalpojumus izmantoja 7 LCB lietotāji un tika izpildīti 40 LCB lietotāju pieprasījumi, kuri bija saistīti ar izglītību, etnogrāfiju, medicīnu, novadpētniecību, vēsturi, mākslu un ģeogrāfiju.

Pārskata periodā tika izpildīti citu Latvijas bibliotēku pieprasījumi. LCB SBA pakalpojumus izmantoja Krāslavas novada centrālā bibliotēka un Medumu pagasta bibliotēka, kā arī gada pirmajā pusgadā Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Daugavpils filiālbibliotēka.

No 2023. gada 1. februāra Daugavpils publiskajās bibliotēkas SBA kārtā bija pieejamas divas rotējošās kopas – “Mācies valodu lasot!” un “Slavenība virtuvē”. Katra grāmatu kopa LCB filiālēs ir pieejama trīs mēnešus.

5.16. Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu pieejamības jomā

2023. gadā Latgales Centrālā bibliotēkas un tās filiāļu centieni bija vērsti, lai atgūtu bibliotēkas apmeklētājus pēc diviem ierobežojumu gadiem. Bibliotēku darba pamatrādītāji liecina, ka pakāpeniski bibliotēku izmantojamība stabilizējas, bet milzīgs darbs vēl ieguldāms, jaunu apmeklētāju piesaistei.

6. Krājums

6.1. Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

LCB vienotais krājums ir universāls un tiek veidots atbilstoši Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iedzīvotāju vajadzībām un interesēm, sniedzot izglītības, mūziklītības atbalstu un veicinot lasīšanas iemaņu un prasmju attīstību bērniem un jauniešiem.

2023. gadā krājuma komplektēšana tika veikta saskaņā ar aktuālu krājuma attīstības koncepciju 2021.-2025. gadam. Krājums tiek komplektēts, ievērojot šādus dokumentu atlases kritērijus: informācijas resursu zinātniskā, kultūrvēsturiskā, literārā un mākslinieciskā vērtība, autora kvalifikācija, kompetence materiālā izklāstā un nozaru speciālistu vērtējums. Krājuma komplektēšanas prioritāte pārskata gadā – latviešu oriģinālliteratūra, kvalitatīvā tulkotā literatūra, literatūra bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem.

Sākot ar 2023. gada 1. jūliju, Latvijas Neredzīgo bibliotēkas filiālbibliotēka Daugavpilī turpina darbu kā LCB filiāle “Čiekuru bibliotēka”. Čiekuru bibliotēkas krājumu veido 3 daļas:

- deponētais pielāgotās literatūras krājums, kuru ar jauniem resursiem papildina LNERB;
- deponētais krājums parastajā iespaidrakstā, kuru ar jauniem resursiem nepapildina LNERB;
- krājums, kurš tiek papildināts ar periodiku, fizisko un juridisko personu dāvinājumiem un programmas “Vērtīgo grāmatu iepirkums Latvijas publiskajām bibliotēkām” ietvaros saņemtajiem izdevumiem.

6.2. Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

2023. gadā LCB vienotā krājuma finansējuma avoti ir pašvaldības finansējums – 57.5%, obligātais eksemplārs – 31%, bezatlīdzības izdevumi un dāvinājumi – 6%, ziedojums no ASV vēstniecības Latvijā – 5% un dokumentu aizvietošana – 0.3%.

Pārskata gadā no Daugavpils valstspilsētas pašvaldības apstiprinātā budžeta LCB un filiāļu krājuma komplektēšanai tika izlietoti **43 481 EUR**, no tiem **7 891 EUR** – periodikas abonēšanai. Informācija par pašvaldības līdzekļu sadalījumu LCB struktūrvienībās ir apkopota [8. pielikumā](#).

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2023. gadā pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai ir bez izmaiņām. Finansējums krājumam uz vienu iedzīvotāju pašvaldībā ir 0.49 EUR, kas atbilst LR Ministru kabineta noteikumu Nr. 415 “Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi” prasībām (skat. 6.2.1. tabulā).

6.2.1. tabula. Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums 2023. gadā

	2021	2022	2023
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	44 997	43 494	43 481
<i>t. sk. grāmatām</i>	36 000	35 500	35 500
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	10 934	11 770	10 898
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	8 997	7 994	7 981
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	0.49	0.49	0.49
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	76 419	73 851	75 639

Saskaņā ar Obligāto eksemplāru likumu 2023. gadā LCB saņēma kopskaitā **2 719** eksemplārus **23 583 EUR** vērtībā.

ASV vēstniecība Latvijā, pamatojoties uz Memorandu par sadarbību, LCB ASV Informācijas centram piešķir līdzekļus krājuma komplektēšanai. Centra krājums tiek papildināts ar jaunākiem izdevumiem par Amerikas vēsturi un kultūru, mācību materiāliem angļu valodas apguvei, daiļliteratūru, bērnu literatūru un periodiskajiem izdevumiem angļu valodā. 2023. gadā LCB ASV Informācijas centra krājuma komplektēšanai ir izlietoti **2 176 EUR**. Savukārt LCB filiālēm tika iegādāta grāmatu kopa (193 grāmatu eksemplāri) **1 685 EUR** vērtībā. Ņemot vērā lietotāju pieprasījumu, grāmatu kopā tika iekļauta jaunākā daiļliteratūra pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem.

2023. gadā **4 552 EUR** veidoja LCB bezatlīdzības izdevumi un dāvinājumi. Dāvinātāji ir gan bibliotēkas lietotāji, gan paši autori (Dmitrijs Artjomovs, Aleksejas Solovjovs, Lidija Vasaraudze, Jevgenijs Golubevs, Aleksandrs Jakimovs, Ludmila Jufimenoka, Milentij

Avdejevs, Gaļina Žuka, Romualds Zarembo, u.c.), kā arī bibliotēkas viesi. Vērtīgi izdevumi tika saņemti no LNB Attīstības departamenta Bibliotēku attīstības centra, ASV vēstniecības Latvijā, Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības, Apgāda “Jumava”, Latgales Kultūras centra izdevniecības, Rīgas Centrālās bibliotēkas, Ropažu novada pašvaldības Ulbrokas bibliotēkas, Daugavpils Marka Rotko mākslas centra un Baltkrievu Kultūras centra u.c.

Lasītveicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” ietvaros no LNB tika saņemta grāmatu kolekcija kopskaitā 218 eks. **2 108 EUR** vērtībā.

6.3. Krājuma pārbaude

Pārskata periodā tika veiktas piecas krājuma automatizētās pārbaudes: LCB Lietotāju apkalpošanas nodaļā, LCB ASV Informācijas centrā, LCB Ģimenes digitālo aktivitāšu centrā, LCB Metodiskajā nodaļā un LCB filiālē Ceriņu bibliotēkā.

Inventarizāciju rezultātā iztrūkums tika konstatēts tikai LCB Lietotāju apkalpošanas nodaļā. Iztrūkums nepārsniedza LR MK noteikumos Nr. 317 noteikto pieļaujamo iztrūkumu – 0,3 % no bibliotēkas krājuma vērtības uz kārtējā saimnieciskā gada sākumu.

6.4. Krājuma rādītāji

Noslēdzot 2023. gadu, LCB vienoto krājumu veidoja **211 290** iespieddarbi un citi dokumenti **973 877.57 EUR** vērtībā. Salīdzinot krājuma apjomu gada sākumā, tas ir palielinājies par 2161 vienībām (skat. 6.5.2. tabulu).

6.5.2. tabula. LCB un filiāļu vienotais krājums uz 31.12.2023.

Bibliotēka	Krājums 2022. g. beigās (eks.)	Saņemts 2023. g. (eks.)	Izslēgts 2023. g. (eks.)	Krājums 2023. g. beigās (eks.)	+/-
LCB	118 643	5 843	3 602	120 884	+2 241
BBZ	22 863	1 364	1 237	22 990	+127
GMB	7 392	613	618	7 387	-5
JBB	20 207	1 116	1 292	20 031	-176
PDB	10 515	672	641	10 546	+31
CRB	13 615	777	941	13 451	-164
PKB	15 894	1 002	933	15 963	+69
ČKB		38	0	38	+38
Kopā	209 129	11 425	9 264	211 290	+2 161

LCB vienoto krājumu veido dokumenti latviešu valodā – 123 187 eks. (58%), svešvalodās 88103 (42%), t. sk. krievu, angļu, vācu, ukraiņu un citās valodās.

Pa izdevumu veidiem krājumu veido grāmatas – 186 710 eks. (88.4%), seriālizdevumi – 21 108 eks. (10%), audiovizuālie dokumenti – 1 368 eks. (0.6%), nošizdevumi – 1 028 eks. (0.5%), elektroniskie dokumenti – 339 eks. (0.2%), pārējie dokumenti/spēles – 297 eks. (0.1%), novadpētniecības mapes – 215 eks. (0.1%), attēlizdevumi – 150 eks. (0.07%) un kartogrāfiskie dokumenti – 75 eks. (0,03%). LCB vienotā krājuma sastāvs pa nozarēm ir apkopots [9. pielikumā](#).

2023. gadā LCB vienotais krājums tika papildināts ar **11 425** informācijas resursiem **67035.84. EUR** vērtība, no kuriem **3 374 eks.** ir pirktie jaunieguvumi, **3 752 eks.** – nepirktie

jaunieguvumi, **2 898 eks.** – saņemtie periodiskie izdevumi un **1 401 eks.** – dokumentu nodošana citām bibliotēkām. Jaunieguvumu sadalījums LCB struktūrvienībās ir apkopots [10. pielikumā](#).

2022. un 2023. gadā piešķirtais finansējums krājuma komplektēšanai ir nemainīgs. Savukārt, salīdzinot ar 2022. gadu, pārskata gadā pirktu jaunieguvumu skaits ir samazinājies. Jaunieguvumu skaita samazinājumu ietekmēja informācijas resursu cenu palielinājums. LCB vienotā krājuma rādītāji ir apkopoti 6.5.3. tabulā.

6.5.3. tabula. LCB vienotā krājuma rādītāji 2021.-2023. gadā

	2021. gads	2022. gads	2023. gads
Jaunieguvumi kopā	13 626	11 582	11 425
t.sk. grāmatas	9 630	8 401	8 366
t. sk. latviešu daiļliteratūra	1 478	1 351	1 384
t. sk. bērniem	2 900	2 512	2 608
Izslēgtie dokumenti	9 979	11 369	9 264
Krājuma kopskaits	208 916	209 129	211 290
Grāmatu krājuma apgrozība	1.1	1.4	1.1
Periodisko izdevumu apgrozība	1.4	2.4	2.7

2023. gadā LCB vienotais krājums tika papildināts ar informācijas resursiem latviešu valodā – 8 455 eks. (74%), svešvalodās – 2 970 eks. (26%). Jaunieguvumu procentuālais sadalījums pa valodām struktūrvienībās atbilst krājuma komplektēšanas politikā noteiktajām aptuvenajām proporcijām – latviešu valodā ne mazāk par 50% un svešvalodās atbilstoši lietotāju pieprasījumam.

Pārskata gadā tika turpināts darbs pie krājuma kvalitātes uzlabošanas. No LCB vienotā krājuma tika izslēgti 9 264 eks. Mazpieprasīti izdevumi ar potenciālu vērtību un obligātais eksemplārs tika nodots Depozitārijā. LCB vienotā krājuma rekonplektēšanas iemesli ir apkopoti [11. pielikumā](#).

6.5. Datubāzes

6.5.1. Abonētās datubāzes

2023. gadā LCB lietotājiem bija pieejamas 4 tiešsaistes abonētās datubāzes: Letonika, Lursoft Laikrakstu bibliotēka, EBSCO un Britannica Academic (skat. 6.5.1.1. tabulu), kā arī ASV informācijas centra apmeklētājiem bija pieejama datubāze *eLibraryUSA*.

6.5.1.1. tabula. Bibliotēkā pieejamo abonēto datubāzu izmantojums

Datubāze	2021	2022	2023
Letonika			
skatījumi	14 628	13 350	13 992
piekļuves sesiju skaits	5 740	6 455	5 737
Lursoft laikrakstu bibliotēka News.lv			
skatījumi	2 247	5 785	1 613
EBSCO			
skatījumi	282	189	442
piekļuves sesiju skaits	182	109	126
lejuplāžu skaits	136	84	94
Britannica Academic			
skatījumi	37 932	36 511	23 040

piekļuves sesiju skaits	162	157	126
lejuplāžu skaits	290	330	176

Datubāzi *Letonika* aktīvi izmanto skolēni un studenti mācību programmu apguvei, jo tajā tiek piedāvāti vairāki uzziņu izdevumi (vārdnīcas, enciklopēdijas, multimediju resursi), kā arī latviešu autoru darbu pilnteksti. 2023. gada laikā datubāzi apmeklēja 13 992 reizes, piekļuves sesiju skaits – 5 737.

Datubāze *Lursoft Laikrakstu bibliotēka* (tīmekļa vietne News.lv) satur vairāk nekā 100 Latvijas centrālo un vietējo periodisko izdevumu pilntekstu publikācijas, aktuālās ziņas un rakstu apkopojumus. Pārskata gadā būtiski samazinājās šī resursa apmeklējumu skaits (-4 172).

Pārskata gadā lietotāji aktīvāk izmantoja daudznozaru e-resursu datubāzu platformas EBSCOhost e-grāmatu datubāzes *eBook Collection* un *eBook Public Library Collection*. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pārskata gadā palielinājās kopējais apmeklējumu skaits (+253).

Datubāze *Britannica Academic* ietver svarīgāko ziņu apskatus no informācijas aģentūrām *The New York Times* un *BBC News*, kā arī interaktīvu pasaules atlantu ar kartēm un rakstiem par nozīmīgiem notikumiem pasaulē. Pārskata gadā datubāzi Britanica apmeklēja 23040 reizes. Salīdzinot ar 2022. gadu, apmeklējumu skaits ir samazinājies.

6.5.2. Pašu veidotās datubāzes

Ikvienam interesentam LCB tīmekļa vietnē ir pieejamas septiņas LCB veidotās datubāzes un virtuālās izstādes: [Dziesmotā Latgale](#), [Daugavpils novadnieki](#), [Dinaburgas cietoksnis](#), [Daugavpils Baznīcu kalns](#), [Rakstniece Anita Liepa](#), [Miniatūrgrāmatas](#) un [Latgales Centrālajai bibliotēkai – 80](#). Pašu veidoto elektronisko resursu izmantojumu pārskata gadā skat. [8.2. sadaļā](#).

6.6. Krājuma un datubāzu popularizēšana

Pārskata periodā krājums tika popularizēts literatūras izstādēs, bibliotekārajās stundās, lasītveicināšanas pasākumos, LCB tīmekļa vietnē, sociālajos tīklos un grāmatu kopu ietvaros.

Daiļliteratūras **izstādes** galvenokārt bija veltītas ievērojamu cilvēku jubilejām (R. Blaumanis, Ā. Elksne, G. Priede, H. Ibsens, G. Godiņš, I. Ziedonis, E.M. Remarks, I. Zandere, M. Kaudzīte, A. Bels, O. Vācietis u.c.), bet lietotājiem tika piedāvātas arī novadpētniecības (par novadpētniecības izstādēm skat. [8. sadaļu](#)), jaunieguvumu un tematiskās izstādes.

Tematiskās izstādes veidotas, pielāgojot tās konkrētā laika perioda aktuāliem notikumiem sabiedrībā (Starptautiskā dzimtās valodas diena “Visā pasaulē latviešu valodā!”, *Ukrainas atbalstam cīņā par mieru un neatkarību “Karam atbildēt ar vārdu”*, Bibliotēku nedēļa “Bibliotēka tavā un manā dzīvē”, Pasaules miega diena “Kad nenāk miegs... Kā uzlabot miega kvalitāti”, Pasaules Autisma atpazīstamības diena “Savādais Es”, “Lai dzīvo Dziesmu un deju svētki”, “Dzejas rindu rudens vējš”, Ziemeļvalstu literatūras nedēļa 2023 “Izcilie un aizraujošie skandināvu detektīvi nebeidz pārsteigt” u.c.), svētkiem (Starptautiskā sieviešu diena “Sieviešu dienas literārais rallijs”, Daugavpils pilsētas svētki “Tur manas mājas, tur mana sirds”, LR proklamēšanas diena “Latvijā es dzīvoju, Latvijā es elpoju!” u.c.), atceres dienām (1991. gada barikāžu aizstāvju atceres diena “Janvāra naktī, kad sniegi krīt, / Smagas atmiņas ļaužu prātos rit.” /A. Kadiķis/ u.c.), jubilejām (“Mārtiņa Lutera katedrālei – 130”), izceļot nozaru literatūru (dārzniecības sezonas sākums “Man bij viena raiba roze, To dārzā iestādīju...”, veselīga dzīvesveida veicināšana “Viss ir elpā”, egles tēls glezniecībā “Ak, eglīte, ak, eglīte!”, “Ceļotprieks” u.c.) vai radot lietotājiem lasīšanas noskaņu (“ziedošo” grāmatu plaukti vasarā,

“Meties vasarīgos piedzīvojumos kopā ar grāmatu!”, “Gaišs baudījums tumšajiem ziemas vakariem”.) u.c.

Popularizējot LCB vienotā krājuma iespējas, tradicionāli tiek veidotas rotējošās **grāmatu kopas**, kas gada laikā pēc kārtas nonāk LCB filiālēs dažādās pilsētas apkaimēs. Tās mērķis ir iepazīstināt bibliotēkas lietotājus ar vērtīgiem izdevumiem no LCB krājuma, piemēram, “Mācies valodu lasot!”, “Slavenība virtuvē” u.c.

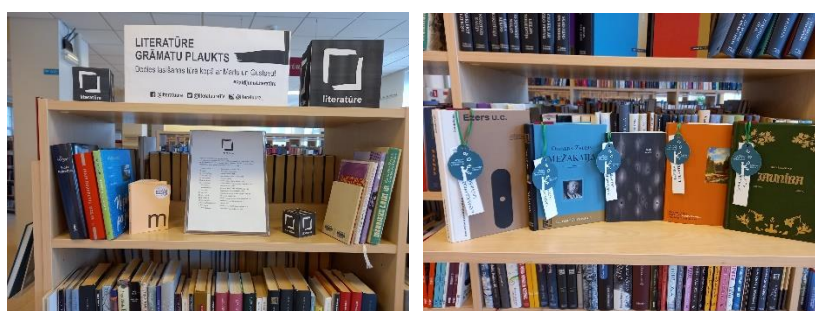
Gaismas bibliotēkā jau divus gadus turpinās bibliotēkas lietotāju veidotā izstāde “Iesakām”. Katrs lasītājs var patstāvīgi papildināt izstādi ar grāmatu, kuru iesaka citiem. Tajā aplūkojamas daiļliteratūras, nozaru literatūras un novadpētniecības krājuma izdevumi.

6.6.1. attēls. Literatūras izstādes LCB un filiālēs

LCB un filiālēs krājuma popularizēšanai tika izveidots speciāls grāmatu plaukts ar dokumentālā literāro ceļojumu raidījumu cikla “Literatūra” iespieddarbiem. Visa gada garumā lasītāji tika aicināti piedalīties lasīšanas tūrē.

Kā ierasts ik gadu, arī 2023. gadā ar īpašām grāmatzīmēm LCB daiļliteratūras un literatūrzinātnes sektora grāmatu plauktos tika izcelti pagājušā gada Latvijas Literatūras gada balvas laureāti nominācijās labākais dzejas autordarbs, labākais prozas autordarbs, labākais atdzejojums latviešu valodā, labākais prozas tulkojums latviešu valodā, spilgtākā debija un spilgtākais darbs literatūrzinātnē. Ar šo īpašo grāmatzīmju palīdzību ik gadu bibliotēkas lietotājiem ir iespēja grāmatu plauktos atpazīt atzītu augstvērtīgo oriģinālliteratūru, kā arī tulkoto cittautu literatūru.

6.6.2. attēls. Literatūras izstādes LCB un filiālēs

Bibliotekārās stundas tiek vadītas, lai popularizētu krājumu un datubāzes, piemēram, pasākumu cikls (Pārdaugavas bibliotēka), “Apgūt latviešu valodu, lasot” literatūras latviešu valodā popularizēšanai, “Ieraudzīji, izlasīji, izvērtē!” datubāzu popularizēšanai (Ceriņu bibliotēkā). Lai pievērstu lielāku uzmanību latviešu daiļliteratūrai, LCB tika novadītas stundas, sasaistot tās ar autoru-jubilāru daiļradi, piemēram, “Viens no nozīmīgākajiem mūsdienu prozistiem – Pauls Bankovskis”, “Nekā es neņēmu sev līdz / Un stāvēju es piepildīts” (I. Ziedonis) u.c.

Lasītveicināšanas pasākumos interesenti gan iepazīstas ar bibliotēkas krājumu un pieejamo literatūru, gan tiekas ar literātiem un citiem bibliotēkas lietotājiem. Bibliotēkā notika tikšanās ar Latvijas un Daugavpils rakstniekiem, grāmatu autoriem, žurnālistiem, piemēram, grāmatas “Raimonds Pauls – skanošs un klātesošs” autori Liu Guļevsku, rakstniekiem Rolandu Bulu, Ilzi Spergu, Aiju Mikeli, Ligiju Purinašu, Janu Veinbergu, Ingunu Dimanti u.c. Pārskata gadā veiksmīgi turpināja darbu LCB lasītāju klubīnš “Kad satiekas grāmatmīli...”.

2023. gadā tika īstenota mērķtiecīga krājuma popularizēšana bibliotēku **sociālajos medijos**: LCB un filiāļu FB lapās, LCB IG kontā, YouTube kanālā. Dažādos formātos tika publicēta informācija par krājuma jaunieguvumiem, 3td e-grāmatu bibliotēku, literatūras izstādēm un datubāzēm.

LCB un filiāles regulāri veidoja publikācijas par grāmatu jaunumiem bibliotēku FB kontos, lielākoties tās bija fotogrāfijas ar jaunieguvumiem. LCB tīmekļa vietnes sadaļā “Grāmatu jaunumi” informācija ir ievietota pdf. formātā un, spiežot uz norādes “Pasūti grāmatu e-katalogā” vai grāmatas vāka, atveras LCB e-katalogs ar attiecīgās grāmatas ierakstu, savukārt FB pie katra attēla tiek pievienota saīsināta saite uz e-katalogu. Lai atvieglotu lasītājiem grāmatu izvēli un veicinātu sasaisti ar FB lapas sekotājiem ir saglabāts iepriekšējais dalījums četrās sadaļās: daiļliteratūra, literatūra angļu valodā, nozaru literatūra, literatūra bērniem un jauniešiem.

MELNĀ SUNA KABINETS Dzintra Šulce Par dzīvnieku viesnīcas īpašnieces Sanitas traģiskās bojāejas iemeslu dokumentos ierakstīts "nelaimes gadījums". Viesnīcas strādnieks, iesācējs rakstnieks Olafs ir pirmais, kurš ieradies notikuma vietā. Kamēr Sanitas kolēģi, radi un draugi izdzīvo notikumu un cenšas ar to aprast, Olafs izlemj klusēt, glabāt un atšķētināt noslēpumu. Pasūti grāmatu e-katalogā vai pa tālruni 654 26065 LATGALES CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA DAIĻLITERATŪRA	ACI PRET ACI AR KAUNU Ilse Sanda Kauns ir viena no destruktīvākajām un dziļi ierobežojošākajām emocijām. Kaunu mēdz jaukt ar vainas sajūtu. Taču vainīgi esam par kādu nodarījumu, bet kauna pārņemti - ja jūtamies kaut kādā ziņā nepareizi. Kauns ir reakcija uz iekšējo nedrošību un izkropļotu sevis uztveri. Kā rodas kauns? Kas atšķir kaunu no citām emocijām? Kāpēc dažkārt izjūtam intensīvu, situācijai neatbilstošu kaunu? Kādas pazīmes liecina, ka aiz kauna slēpjas dziļāki iekšēji pārdzīvojumi? Kā pārvarēt kaunu un iegūt pašpalāvēību? Grāmatā iekļauti praktizējošas psihoterapeites padomi. Pasūti grāmatu e-katalogā vai pa tālruni 654 26065 LATGALES CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA NOZARU LITERATŪRA
EMMA UN EKRĀNI, LIELĀ JAUTĀJUMU SPĒLE Ingunu Ulla Cepīte Klajā nākusi pirmā bērnu trilōģijas "Emma un ekrāni" grāmata - stāsts "Lielā jautājumu spēle". Autore aplūkojusi problēmas bērnu vidē - vientulību, pieaugušo nespēju runāt ar bērnu vienā valodā pat it kā draudzīgā ģimenē. Stāsta šarms meklējams arī dažādu poētisko detaļu veiksmīgā izvēlē un akcentos. Pasūti grāmatu e-katalogā vai jautā bibliotekāram tuvākajā bibliotēkas filiālē LATGALES CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA GRĀMATAS BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM	ZAKĒNS MIKS UN LAIMES ZVAIGZNE Viktors Jakobsons Stāsts par mazo zaķēnu Miku ievē draudzības, labestības un jautru piedzīvojumu pasaulē... Miks satiek citus meža iemītniekus, kurus agrāk nav pazinis, un tie kļūst par viņa draugiem. Interesantu un uzjautrinošu varoņu, kuru piedzīvojumi liks pasmaidīt ikvienam lasītājam. Pasūti grāmatu e-katalogā vai jautā bibliotekāram tuvākajā bibliotēkas filiālē LATGALES CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA GRĀMATAS BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

6.6.1. attēls. Grāmatu jaunumu fotogrāfijas ar jaunieguvumiem FB kontiem

Pārskata gadā krājuma iespieddarbus ar autoru veltījuma ierakstiem un autogrāfiem turpināja marķēt ar uzlīmi “Īpaša grāmata”.

2023. gadā tika turpināta ilggadēja tradīcija Ziemassvētku laikā – LCB darbinieku viesošanās Daugavpils sociālā aprūpes centrā, lai tā iemītniekiem lasītu priekšā fragmentus no daiļdarbiem. Pārskata gadā notika pasākums “Ikreiz, kad cilvēks labu dara, kā saule atmirz Dieva smaids” /G. Račs/.

Tradicionāli pārskata gada noslēgumā LCB apkopoja lasītāko grāmatu topu Daugavpils publiskajās bibliotēkās, kas tika publicēts LCB tīmekļa vietnē un FB kontā.

Lai veicinātu datubāzu izmantošanu lietotāju vidū, informācija par datubāzēm bija izvietota plakātu veidā pie datoriem un uz informatīvajiem stendiem, tika sniegtas individuālās konsultācijas par datubāzu pieejamību LCB tīmekļa vietnē un to izmantošanas iespējām. Datubāzes tika izmantotas uzziņu darbā, novadpētniecības materiālu atlasē un izstāžu veidošanā.

6.7. Projekts “Rakstītāji un rakstu darbi: latviešu autori un literatūra bibliotēkās”

2023. gadā projekta “Rakstītāji un rakstu darbi: latviešu autori un literatūra Latvijas bibliotēkās” ietvaros LCB un filiāles saņēma kopskaitā **129** eksemplārus **1369 EUR** vērtība.

Izdevumi tika atlasīti atbilstoši lasītāju pieprasījumam un esamībai krājumā. Tika noteikts, vai piedāvātās grāmatas jau ir LCB un filiāļu krājumā, un ja ir – vai ir nepieciešami papildus eksemplāri. Pateicoties šim projektam, LCB un filiāles savā krājumā ir ieguvušas oriģinālliteratūru, nozīmīgu nozaru literatūru, augstvērtīgus daiļliteratūras un nozaru literatūras tulkojumus un bērnu literatūru. Projektā saņemti iespieddarbi tika popularizēti LCB tīmekļa vietnē, LCB un filiāļu FB kontos un grāmatu izstādēs un apskatos.

6.8. Darbs ar parādniekiem

LCB un filiālēs darbs ar lietotājiem parādniekiem tiek veikts saskaņā ar 2018. gada 4. decembrī apstiprinātajiem “Noteikumiem darbam ar lietotājiem – parādniekiem LCB un filiālēs”. Saskaņā ar šiem noteikumiem lietotājiem tiek sūtīti atgādinājumi, izmantojot BIS ALISE iespējas un SMS veidā, zvanīts uz lietotāju norādītajiem tālruna numuriem, ilgstošiem parādniekiem tiek sūtītas ierakstītās vēstules ar nenodoto iespieddarbu sarakstu. Lietotāju – parādnieku nenodotie izdevumi BIS ALISE tiek glabāti 3 gadus. Ja šajā laika periodā lietotājs nav nokārtojis parādsaistības, iespieddarbi tiek norakstīti un lietotājs tiek atskaitīts no bibliotēkas.

2023. gadā darbs ar parādniekiem tika veikts regulāri. Pārskata gadā LCB un filiāles nosūtīja 70 ierakstītās vēstules. Pie LCB ēkas ir novietota grāmatu nodošanas kaste, kur var ievietot grāmatas ārpus bibliotēkas darba laika. Analizējot grāmatu kastē ievietotos izdevumus, ir secināts, ka, izmantojot šo pakalpojumu, tiek veicināta laikā nenodoto iespieddarbu atgūšana bibliotēkas krājumā.

6.9. Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

2023. gadā īpašas ar krājumu saistītās problēmas nav konstatētas. Krājums tiek optimāli komplektēts un nodrošina lietotāju pieprasījumu. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai nav mainījies, taču pirktu jaunieguvumu skaits ir samazinājies (-12%). Tas ir izskaidrojams ar cenu pieaugumu iespieddarbiem un citiem dokumentiem. LCB un filiāles aktīvi izmanto iekšējo SBA, pasūtot nepieciešamos iespieddarbus vienota krājuma ietvaros.

LCB un filiālēs joprojām aktuāla problēma ir lietotāju laikā nenodoti iespieddarbi. Bibliotēkas krājuma saglabājamības nodrošināšanai jāpievērš uzmanība korektai lietotāju kontaktinformācijas atspoguļošanai BIS ALISE, kas atvieglos sazināšanos ar lietotājiem un veicinās iespieddarbu un citu dokumentu atgūšanu no parādniekiem.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

2023. gadā tika realizēts saskaņots un plānveidīgs bibliotekārā darbs ar bērniem un jauniešiem pasākumu kopums: tika papildināti bibliotēkas krājumi ar jaunieguvumiem, izstrādāti lasīšanas veicināšanas pasākumi, t.sk. bibliotekārās stundas, veikts uzziņu un konsultāciju darbs, lietotāju pieprasījumu apmierināšanai piedāvāts SBA pakalpojums.

Pārskata periodā ir vērojama pozitīva rādītāju dinamika. Tika veikts apjomīgs darbs, lai lasītāju rindās būtu jauni lietotāji, kā arī bibliotēkas pakalpojumus turpinātu izmantot tie, kuri to aktīvi darīja pirms gada vai agrāk.

LCB ar jauniešiem strādā pieaugušo apkalpošanas nodaļa, savukārt LCB DAC piedāvā virkni aizraujošu un saturīgu nodarbību ne tikai bērniem, bet arī jauniešiem. LCB filiālēs darbu ar jauniešiem veic gan bērnu nodaļa, gan pieaugušo apkalpošanas nodaļa.

7.1. Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Apkopojot 2023. gada pamatrādītājus, LCB un filiālēs reģistrēti 6 060 bērni un jaunieši līdz 18 gadiem (41% no kopskaita). Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pārskata gadā par 330 lietotājiem ir palielinājies bērnu un jauniešu skaits.

Tika strādāts, lai pieaicinātu jaunus lasītājus un ieinteresētu apmeklēt bibliotēku arī tos, kuri to darīja pirms ilgāka laika. Bērniem un jauniešiem tika izveidotas atgātnes ar informāciju par bibliotēku, tās pakalpojumiem un piedāvājumiem. Bibliotekāri devās arī uz skolām, lai popularizētu bibliotēku un lasīšanu. Tas ir viens no svarīgākajiem uzdevumiem – aktualizēt bērnu un jauniešu paradumu nākt uz bibliotēku un izmantot tās pakalpojumus.

Statistisko pamatrādītāju dinamika un iepriekšējo gadu dati ir apkopotī 7.1.1. tabulā.

7.1.1. tabula. Statistiskie pamatrādītāji (bērni un jaunieši līdz 18 g.) 2021.–2023. g.

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	4 878	5 730	6 060	+17%; +6%
Fiziskais apmeklējums	52 849	59 156	64 476	+12%; +9%
Izsniegums	75 233	89 407	106 981	+19%; +20%
Pasākumi	510	692	646	+36%; -7%

Kopējā pamatrādītāju dinamika ir pozitīva. Pasākumu skaits, salīdzinot ar 2022. gadu, ir samazinājies par 46 vienībām (-7%).

Bērnu un jauniešu fizisko apmeklējumu skaits ir par 5 320 lietotājiem (+9%) lielāks. Kopumā tika izsniegti 106 981 dokumenti, tas ir par 20% vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Skaitlisko rādītāju padziļināta analīze par pakalpojumu sniegšanu bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem LCB un filiālēs sniegta 7.1.2. tabulā.

**7.1.2. tabula. Statistiskie pamatrādītāji (bērni un jaunieši līdz 18 g.)
LCB un filiālēs 2021.-2023. g.**

Bibliotēka	Rādītāji	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepř. gadu
Bērnu bibliotēka „Zilīte”	Lietotāju skaits	1 522	1 693	1 751	+11%; +3%
	Fizisko apmeklējumu skaits	12 570	13 985	15 358	+11%; +9%
	Izsniegums	27 480	26 845	27 229	-2%; +2%
Piekrastes bibliotēka	Lietotāju skaits	876	970	936	10%; -3%
	Fizisko apmeklējumu skaits	8 489	11 225	11 528	+32%; +3%
	Izsniegums	14 723	16 097	15 291	+9%; -5%
Jaunbūves bibliotēka	Lietotāju skaits	831	940	906	+12%; -4%
	Fizisko apmeklējumu skaits	5 564	9 424	9 229	+69%; -2%
	Izsniegums	11 736	17 807	17 958	+52%; +1%
Gaismas bibliotēka	Lietotāju skaits	262	222	245	-16%; +10%
	Fizisko apmeklējumu skaits	1 467	2 712	3 059	+85%; +13%
	Izsniegums	2 589	3 850	4 138	+49%; +7%
Pārdaugavas bibliotēka	Lietotāju skaits	304	350	365	+15%; +4%
	Fizisko apmeklējumu skaits	2 294	4 138	5 884	+80%; +42%
	Izsniegums	4 659	6 594	7 372	+42%; +12%
Ceriņu bibliotēka	Lietotāju skaits	543	462	485	-15%; +5%
	Fizisko apmeklējumu skaits	4 448	6 527	6 847	-47%; +5%
	Izsniegums	9 157	10 820	10 539	+18%; -3%
LCB	Lietotāju skaits	540	1 093	1 340	+102%; +23%
	Fizisko apmeklējumu skaits	3 887	8 102	11 810	+108%; +46%
	Izsniegums	4 892	7 394	11 946	+51%; +62%

Skaitliskos rādītājus ietekmējošie faktori – novērojumi un secinājumi:

- LCB un filiālēs, salīdzinot ar 2022. gadu, bērnu un jauniešu skaits ir palielinājies par 330 lietotājiem (+6%);
- fizisko apmeklējumu skaits pārskata gadā ir palielinājies par (+9%). Fizisko apmeklējumu ietekmēja arī bibliotekāro stundu apmeklēšana bibliotēkās un lietotāju atgriešanās bibliotēkā, lai izmantotu piedāvātos pakalpojumus;
- izsnieguma rādītāju pieaugumu par 17 574 iespieddarbiem (+20%) ietekmēja bērnu un jauniešu skaita palielināšanās par 330 lietotājiem.

7.2. Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija

BBZ koordinē LCB un filiāļu darbu ar bērniem un jauniešiem. 2023. gadā tika veikti šādi pasākumi:

- plānveidīga un saskaņota darba veikšanai tika izstrādātas un aktualizētas “Ieteicamās nedēļas tēmas bibliotekārā darba plānošanai darbā ar bērniem un jauniešiem 2023. gadam”;
- tika sagatavota un sniegta informācija par LCB un filiāļu darbu ar cittautu bērniem un jauniešiem Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas tīmekļseminārā “Kā klājas Voldemāra Caunes balvas laureātiem?”
- tika sagatavots pārskats par LCB un filiāļu darbu ar bērniem un jauniešiem gadskārtējai Latvijas publisko bibliotēku diskusijai par 2022. gadu;

- Komplektēšanas padomes locekļi, tai skaitā BBZ vadītāja, iesaistījās kvalitatīva bibliotēkas krājuma veidošanā;
- sadarbībā ar LCB IRN tika sniegtas konsultācijas un ieteikumi filiāļu vadītājiem jaunākās bērnu literatūras iegādei;
- tika sniegta aktuālā informācija par Daugavpils valstspilsētas pieredzi Latvijas lasīšanas veicināšanas programmā “Nacionālā Skaļās lasīšanas sacensība” gadskārtējā LNB tiešsaistes seminārā;
- sadarbībā ar Daugavpils valstspilsētas Izglītības pārvaldi un Daugavpils valstspilsētas izglītības iestādēm, tika realizēta “Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensības” reģionālā fināla norise Daugavpilī;
- tika izstrādāti metodiski ieteikumi un koordinēts darbs LNB lasītveicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” noslēguma pasākuma “Lielie lasīšanas svētki Daugavpilī” organizēšanā LCB filiālēs;
- tika sniegtas individuālas konsultācijas bibliotekārajiem darbiniekiem;
- tika sagatavots materiāls par 2023. gada LCB un filiāļu daiļliteratūras TOP 5 lasītākajām bērnu un jauniešu grāmatām četrās vecumgrupu kategorijās – pirmsskola, sākumskola, 11+ un 15+;
- sadarbībā ar LCB IRN tika sagatavots ikmēneša materiāls par bērnu un jauniešu grāmatu jaunumiem, kurš tika publicēts gan LCB mājaslapā, gan bibliotēku FB kontos.

7.3. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles, diski u.c.)

Kvalitatīva krājuma veidošanu koordinēja LCB IRN un Komplektēšanas padome. Bērnu un jauniešu literatūras krājuma veidošana un papildināšana LCB un filiālēs tika īstenota saskaņā ar “Latgales Centrālās bibliotēkas krājuma attīstības koncepciju 2021.–2025. gadam”.

Visās vecuma grupās tika iepirkti izdevumi latviešu valodā un pieprasītie izdevumi svešvalodās, t.sk. krievu, angļu, ukraiņu un citās valodās. Iespieddarbi angļu valodā tika piedāvāti LCB ASV Informācijas centrā.

Bērnu un jauniešu literatūras iespieddarbi ir labā fiziskā stāvoklī un atbilst lietotāju pieprasījumam. Pārskata gadā tika atjaunoti nolietotie, bet lietotāju pieprasītie izdevumi. Retāk pieprasītie izdevumi tika nodoti depozitārijā.

LCB un filiālēs bibliotēkas lietotāji bērni un jaunieši līdz 18 gadiem vidēji veidoja 41% (BBZ – 69%, LCB – 9%, pārējās filiālēs ~ 45%). Bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem skaits pa vecuma grupām ir apkopots 7.3.1. tabulā.

7.3.1. tabula. Bibliotēkas lietotāji bērni un jaunieši līdz 18 g. pa vecuma grupām

Vecuma grupa	Lietotāju skaits					
	2021	%	2022	%	2023	%
Pirmsskolas vecuma bērni	591	12%	538	9,3%	605	9,9%
Sākumskolas vecuma bērni (1.-4. kl.)	1 722	35%	2 059	35,9%	2 358	38,9%
Vidējā skolas vecuma bērni (5.-7. kl.)	1 491	31%	1 623	28,3%	1 873	30,9%
Pusaudži un jaunieši (8.-12. kl.)	1 074	22%	1 510	23,4%	1 224	20,2%
Kopā:	4 878	40,6%	5 730	41,9%	6 060	41,4%

Pārskata gadā 1.-4. klašu skolēnu īpatsvars bibliotēkā bija vislielākais – 2 358 bērni (38,9%). Sākumskolas vecuma bērni bija vieni no aktīvākajiem bibliotēkas pasākumu, t.sk. bibliotekāro stundu apmeklētājiem. Vismazāk bibliotēkā tika reģistrēti pirmsskolas vecuma bērni – 9,9 %, savukārt 5.-7. klašu skolēnu īpatsvars bija 30,9%, bet pusaudžu un jauniešu kopskaits sasniedza 1 224 (20,2%).

Līdzekļi bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem grāmatu un citu dokumentu iegādei tika piešķirti, ņemot vērā attiecīgās struktūrvienības iepriekšējā gada grāmatu izsniegumu un reģistrēto lietotāju skaitu.

Pārskata gadā bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem grāmatu iegādei tika izlietoti 10 898 EUR, kas ir 31% no pašvaldības piešķirtajiem līdzekļiem grāmatu komplektēšanai. LCB filiālēs bērnu literatūras krājumi ir labā fiziskā stāvoklī un atbilst lietotāju pieprasījumam. Pārskata gadā tika atjaunoti nolietotie, bet lietotāju pieprasītie izdevumi.

Dati par jaunieguvumiem bērniem un jauniešiem pēdējo trīs gadu laikā ir apkopoti 7.3.2. tabulā.

7.3.2. tabula. Jaunieguvumi bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem LCB filiālēs 2021.-2023. g.

Bibliotēka	2021. gads			2022. gads			2023. gads		
	Jaunieguvumu kopskaits (eks.)	Lietotājiem līdz 18 g. (eks.)	%	Jaunieguvumu Kopskaits (eks.)	Lietotājiem līdz 18 g. (eks.)	%	Jaunieguvumu kopskaits (eks.)	Lietotājiem līdz 18 g. (eks.)	%
BBZ	1 637	1 215	74	1 482	1 158	78	1 364	991	73
GMB	425	183	43	655	248	37	613	223	36
JBB	1 464	431	29	1 163	361	31	1 116	394	35
PDB	782	259	33	661	233	35	672	182	27
CRB	948	316	33	844	295	32	777	212	27
PKB	1 289	444	34	1 050	355	33	1 002	350	35
Kopā:	6 545	2 848	44	5 855	2 650	45	5 544	2 352	42

Lai precīzi noteiktu jaunieguvumu pietiekamu iegādi bērniem un jauniešiem, nepieciešams izvērtēt izsniegumu šai mērķauditorijai. Pārskata gadā LCB filiālēs no kopējā izsnieguma bērniem un jauniešiem izsniegums ir 36%, savukārt jaunieguvumu ir 42% Tas ir pozitīvs rādītājs, lai apmierinātu šīs lasītāju grupas vēlmes un vajadzības.

Visvairāk jaunieguvumu bija BBZ (73%), jo bibliotēkas lietotāji pārsvarā ir bērni un jaunieši līdz 18 gadiem (69%). Izsniegums šai mērķauditorijai – 66% no BBZ kopējā izsnieguma.

2023. gadā bibliotēkas krājums tika papildināts ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas organizētā un Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītā projekta **“Rakstutāji un rakstu darbi: latviešu autori un literatūra bibliotēkās”** iespieddarbiem. Bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem tika saņemti 60 eksemplāri (45 nosaukumi) 606,91 EUR vērtībā – nozaru literatūras izdevumi un daiļliteratūras darbi bērniem un jauniešiem. Tādējādi bibliotēkas krājums tika papildināts ar augstvērtīgiem un kvalitatīviem pēdējo gadu izdevumiem.

LCB un filiālēs tika veikta arī alternatīvo lietu komplektēšana. LCB un filiāļu krājums tika papildināts ar 69 spēlēm, tās ilgtermiņā nezaudēja savu aktualitāti un bija pieprasītas brīvā

laika pavadīšanai. Pirms iegādes procesa rūpīgi tika izvērtēti tirgus piedāvājumi un mūsdienu aktualitātes. Visvairāk spēļu pieejamas LCB DAC, galda spēļu kolekcija tika papildināta ar šādām spēlēm: “All Aboard”, “Blowfish Blowup”, “Guess Who?”, “Dragi Drache”, “Funny Bunny”, “Pencil Nose”, “Marble Race Game”.

Populārākās spēles pusaudžiem un jauniešiem – “Uno emoji”, “Stacking Tower Game”, “Kroko Doc”, “Penguins Trap Activate”, “Get Packing”, “Penguins on ice” un “A Dozen Mensa Puzzles”, ģimenēm ar bērniem vissaistošākās bija “KLASK”, “Cirks” un “Domino”. Sākumskolas vecuma skolēni ar lielu interesi pēc skolas spēlēja tādas spēles kā “Mistakos new”, “Halli Cups”, “Halli Galli” un “Dobble” u.c.

LCB un filiālēs tika abonēti 103 periodisko izdevumu nosaukumi: 11 laikraksti un 92 žurnāli, no kuriem 23 nosaukumi (22%) bija adresēti bērniem un jauniešiem.

Pārskata gadā regulāri tika izvērtēta krājuma dokumentu aktualitāte un fiziskais stāvoklis, kā arī noteikta to atbilstība mūsdienu prasībām. Tika turpināts darbs pie lietotāju pieprasīto, bet nolietoto iespieddarbu atjaunošanas. Tika izslēgti saturā novecojuši, nolietoti un mazpieprasīti iespieddarbi. Retāk pieprasītie izdevumi tika nodoti depozitārijā.

7.4. Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Pārskata gadā uzziņu sniegšanai tika izmantoti visi bibliotēkā esošie resursi – iespieddarbu krājums (nozaru literatūra, daiļliteratūra, periodiskie izdevumi), abonētās datubāzes un LCB veidotie elektroniskie resursi, novadpētniecības materiāli, tematiskās mapes u.c. Informācijpratības jautājumos lietotājiem tika sniegtas individuālās un grupu konsultācijas.

Uzziņu un konsultāciju darbs par bibliotēkas pakalpojumiem, darba režīmu, pakalpojumu pieejamību u.c. jautājumiem tika veikts klātienē, telefoniski, e-pastā un bibliotēku FB kontā. Tika sniegta informācija par 3td e-GRĀMATU bibliotēkas, digitālā ziņbu resursa <https://letonika.lv/>, LCB elektroniskā kataloga “Mana bibliotēka” izmantošanu u.c.

Pārskata periodā LCB DAC tika aktīvi izmantoti vairāki mūsdienīgi risinājumi un tehnoloģijas, t.sk. interaktīvais velosipēds, virtuālās realitātes brilles, Xbox One spēļu konsoles, Kinect sensors ar TV ekrāniem, datori, skārienjutīga interaktīvā tāfele un interaktīvais burvju paklājs.

2023. gadā LCB DAC organizētā radošā darbnīca ar “Sphero BOLT” robotu bumbām tika papildināta ar trasi, kas paredzēta robotu vadības meistarības uzlabošanai un sacensību organizēšanai.

LCB DAC lietotājiem tika piedāvātas apmācību programmas, kuras ir orientētas uz bērnu un jauniešu auditoriju (skat. [5.12. sadaļu](#)).

3D modelēšanas nodarbības (nodarbību cikls, kura laikā dalībnieki apgūst darbu ar 3D printeri) apguva 80 dalībnieki, tika organizētas 15 nodarbības, **robotikas nodarbības**, kuru laikā dalībnieki apgūst LEGO® MINDSTORMS® robotu konstruēšanu, programmēšanu un vadību – 370 dalībnieki (72 darbnīcas).

3D pildspalvu radošajās darbnīcās dalībnieki guva jaunu pieredzi zīmēšanā, izmantojot 3D pildspalvu un veidojot trīsdimensionālus objektus. To apmeklēja 1665 dalībnieki. **3D pildspalvu radošo darbnīcu** laikā tika nodrošināta piedalīšanās aktivitātē “**Paturpini himnu**”. Akcijas gaitā ikviens interesents ar 3D pildspalvu izgatavoja notis, kuras tika piestiprinātas uz simboliskām nošu līnijām, veidojot valsts himnas nošu pierakstu. Dalībnieku radītais “himnas turpinājums” nošu pierakstā bija aplūkojams turpat LCB DAC uz kolonnas.

7.4.1. attēls. Aktivitāte “Paturpini himnu”

Robotu darbnīcā dalībnieki guva iespēju izveidot un programmēt LEGO® MINDSTORMS® robota modeli, kā arī darboties ar jaunajām “Sphero BOLT” robotu bumbām. 80 darbnīcās tika aptverti 151 dalībnieki. **Grāmatzīmju veidošanas darbnīcā** 65 dalībnieki 23 darbnīcās guva iespēju izveidot personalizētas grāmatzīmes, pārnesot datorā izveidoto attēlu uz auduma lentes.

Digitālo mājturību (dizaina veidošana grafikas apstrādes programmā un auduma apdrukas tehnoloģiju) apguva 60 bērni un jaunieši, kopskaitā 12 nodarbības. Digitālās mājturības nodarbības ļāva iepazīt dizaina tapšanas procesu no idejas līdz gatavam, taustāmam rezultātam. Četrus nodarbību ciklā dalībniekiem bija iespēja apgūt datorizainas pamatus, strādājot ar grafisko datorprogrammu CorelDRAW, termopresi un ploterēšanas iekārtu. Mācību laikā dalībnieki patstāvīgi izgatavoja personalizētas grāmatzīmes un iepirkumu somas.

Drošāka interneta dienās bērniem un jauniešiem LCB un filiālēs tika piedāvāts daudzveidīgs pasākumu klāsts digitālās pratības pilnveidošanā. Dažādu mērķgrupu dalībnieki piedalījās tematiskos pasākumos – “Sērfo tīklā droši!”, “Internets – tā nav spēle!”, “Tava drošība internetā” u.c.

Marta mēnesī LCB filiāļu apkaimju bērniem tika organizētas 3D pildspalvu un robotikas radošās darbnīcas “3D: Domā. Dari. Demonstrē”, kuras vadīja LCB DAC kolēģi.

LCB un filiālēs tika nodrošināta pieeja internetam un iespēja izmantot datorus bezmaksas, šo pakalpojumu izmantoja arī bērni un jaunieši līdz 18 gadiem (skat. 7.4.1. tabulu).

7.4.1. tabula. Datorlietotāji LCB un filiālēs 2023. g.

Bibliotēka	Datorlietotāji kopskaits	t.sk. lietotāji līdz 18 g.	%	Datoru apmeklējumi kopskaits	t.sk. lietotāji līdz 18 g.	%
LCB	971	48	5%	3 916	74	2%
BBZ	203	169	83%	1 702	1 604	94%
JNB	309	118	38%	1 973	678	34%
PDB	263	172	65%	2 540	2 234	88%
CRB	190	123	65%	1 898	1 624	86%
PKB	507	241	48%	3 347	1 989	59%
GMB	198	107	54%	1 120	870	78%
Kopā	2 641	978	37%	16 496	9 073	55%

2023. gadā 978 datorlietotāji (37% no kopskaita) bija bērni un jaunieši. Daudzi lietotāji bibliotēkā izmantoja arī bezvadu internetu savās mobilajās ierīcēs un planšet datoros.

Pasākumi un literatūras izstādes tika organizētas pēc vienotā plāna “**Ieteicamās nedēļas tēmas bibliotekārā darba plānošanai darbā ar bērniem un jauniešiem 2023. gadam**”. Kā vienu no pamatpakalpojumiem šai mērķgrupai ir jāmin novadīto pasākumu kopums bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem un ģimenēm, tie bija **646 pasākumi (85% no kopskaita)**. Dati par pasākumiem LCB un filiālēs ir apkopoti 7.4.2. tabulā.

7.4.2. tabula. Pasākumi LCB un filiālēs 2023. g.

Bibliotēka	Pasākumu kopskaits	Bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem	t.sk. pirmsskolas vecuma bērniem, ģimenēm	t.sk. jaunākā skolas vecuma bērniem	t.sk. pusaudžiem un jauniešiem
LCB	137	100	-	60	40
BBZ	179	179	90	69	20
CRB	68	58	33	19	6
GMB	42	40	16	22	2
JNB	129	108	32	49	27
PDB	71	64	2	58	4
PKB	117	88	24	41	23
ČKB	16	9	2	2	5
Kopā:	759	646 (85%)	199	320	127

Pārskata gadā tika organizēti 199 pasākumi pirmsskolas vecuma bērniem un ģimenēm. 1.-4. klašu skolēniem novadīto pasākumu skaits ir 320, vidējā skolas vecuma bērni, pusaudži un jaunieši piedalījās 127 pasākumos.

Ar LCB un filiāļu organizētajiem pasākumiem var iepazīties bibliotēkas mājaslapā www.lcb.lv un bibliotēku FB kontos.

Pārskata gadā tika turpināts īstenot LNB lasīšanas veicināšanas programmas “**Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija**” aktivitātes. Lasīšanas veicināšanas aktivitātēs LCB filiālēs iesaistījās 355 žūrijas eksperti: 214 bērni pirmsskolas un sākumskolas vecumā, 80 pusaudži un jaunieši, kā arī 61 vecāks. Visās LCB filiālēs tika organizēts noslēguma pasākums “**Daugavpils Lielie lasīšanas svētki**” visiem žūrijas ekspertiem.

LCB izstrādātā lasīšanas veicināšanas programma “**Skaistā vasara bibliotēkā**” vairāk nekā 10 gadu garumā katru vasaru pulcēja skolas vecuma bērnus, lai piedalītos daudzveidīgās nodarbībās. Visus trīs vasaras brīvlaika mēnešus ceturtdienās no plkst. 11.00 līdz 13.00 LCB filiālēs un LCB DAC skolēniem tika piedāvātas īpaši veidotas nodarbības – literāri pasākumi un novadpētniecības stundas, radošas darbnīcas un konkursi, galda spēļu turnīri un rotaļas brīvā dabā, stafetes, zibakcijas, draugu lokā tika atzīmēti svētki un organizēti citi saistoši pasākumi.

Programmā iesaistījās 311 individuālie dalībnieki. Bērni ne vien jēgpilni pavadīja vasaras brīvlaiku, bet arī ieguva jaunus draugus un domubiedrus. Vecāki, pedagogi un paši dalībnieki atzina, ka šī programma ļāva vasaru pavadīt aizraujoši un saturīgi.

7.4.1. attēls. 7 metri “skaistās vasaras”

Programmā “Skaistā vasara bibliotēkā” sadarbībā ar Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldi LCB filiālēs tika organizēta preventīvi izglītojoša kampaņa “Uzdod jautājumu policijai!” Kampaņas mērķis – dialoga veidošana ar bērniem un jauniešiem – sākumskolas un pamatskolas skolēniem – par aktuāliem jautājumiem, kas saistīti ar policijas darbu, drošību ikdienā, atbildību, likumiem, tiesībām, pienākumiem u.c.

7.4.2. attēls. Izglītojoša kampaņa “Uzdod jautājumu policijai!”

Skolēnu brīvlaikā Daugavpils publiskajās bibliotēkās tika organizētas tikšanās ar Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Prevencijas grupas vecāko inspektori un viņas kolēģiem, lai pārrunātu interesējošās un aktuālās tēmas. Tikšanos bibliotēkās apmeklēja 194 bērni un viņu vecāki.

Decembrī, Ziemassvētku gaidīšanas laikā, norisinājās priekšā lasīšanas akcija – **sirmā stunda “Dāvā prieku lasot!”** Dalībniekiem bija iespēja gan klausīties dažādu sabiedrībā pazīstamu cilvēku priekšlasījumus, gan arī pašiem lasīt priekšā fragmentus no iemīļotām grāmatām, dāvājot prieku un ienesot gaismu, gada vistumšākajā laikā ar visgaišākajiem svētkiem. Sirmo stundu LCB DAC un filiālēs kopskaitā apmeklēja ap 350 dalībnieku, t.sk. 225 bērni.

Pārskata gadā ar VKKF atbalstu tika organizētas projekta “**Tiekamies bibliotēkā! Bērnu rakstnieki Daugavpilī**” 4. kārtas aktivitātes. Projekta ietvaros bija iespēja klātienē satikt četrus bērnu un jauniešu grāmatu autorus – **Lauru Melni, Lauru Vinogradovu, Agnesi**

Vanagu un Agiju Staku. Projekta aktivitātes turpināsies 2024. gadā, bibliotēkā viesosies rakstnieki – **Viesturs Ķerus un Rebeka Lukošus** (skat. [9. sadaļu](#)).

Turpmāk pārskatā tiks apskatīti pasākumi dažādām vecumgrupām.

7.4.1. Veiksmīgākie pasākumi pirmsskolas vecuma bērniem

2023. gadā LCB un filiālēs tika organizēti 199 pasākumi pirmsskolas vecuma bērniem un ģimenēm.

BBZ lielu atsaucību pedagogu un bērnu vidū guva rotaļnodarbības un literāri tematiski pasākumi **“Bibliotēkā dzīvo grāmatas”**, **“Mazs velniņš uz bibliotēku sauc un visiem nemitīgi prātus jauc”**, **“Kika Mika aicina uz Jaunā gada salidojumu”**, bibliotēkārā stunda **“Apstājies un ieklausies grāmatas stāstā”**.

CRB bērni visaktīvāk apmeklēja bibliotekāro stundu **“Velniņi draiskojas...”**, kas bija veltīta latviešu rakstnieka Rūdolfa Blaumaņa jubilejai. Savukārt GMB Ruģeļu PII audzēkņu grupa “Pūcīte” piedalījās Starptautiskajai dzimtās valodas dienai veltītā pasākumā **“Mana valoda – mans lielākais dārgumiņš”**.

Atzīmējot JNB 70. dzimšanas dienu, mazākajiem apmeklētajiem tika organizēta bibliotēkārā stunda **“Mēs dāvinām Tev lasītprieku!”** Bērni noklausījās grāmatas “Kika Mika un sapņu dzimšanas diena” fragmentu, izrotāja svētku torti, dejoja, dziedāja kopā ar lācēnu Ričiju Rū, izpētīja bibliotēkas dzimšanas dienai veltīto grāmatu izstādi un uzdāvināja bibliotēkas kolektīvam pašu rociņām veidotas dāvanas.

7.4.2. Veiksmīgākie pasākumi sākumskolas vecuma bērniem

Sākumskolas vecuma bērniem tika rīkoti 320 pasākumi.

Patriotu mēneša ietvaros pedagogi aktīvi pieteica klases BBZ bibliotēkārā stundai, Rūdolfa Blaumaņa 160 gadu jubilejas pasākumam, **“Manī mostas velniņš mazs...”**, un Patriotu dienu pasākumam **“Es esmu maza svecīte Latvijas plaukstās”** /I. Samauska/.

PKB bibliotekāro stundu cikls **“Latviešu saulgriežu svētki”** tika piedāvāts pedagogiem un guva atsaucību skolēnu vidū. Cikla ietvaros notika 6 pasākumi (“Nākat šurpu, Jāņa bērni”, “Svinam Mārtiņus!”), t.sk. programmas “Skaistā vasara bibliotēkā” dalībniekiem. Balstoties latviešu tautas folklorā, bija iespēja iepazīties ar latviešu saulgriežu svētku svinēšanas tradīcijām, kā arī apgūt jaunas prasmes un iemaņas (masku izgatavošanā, telpu rotāšanā u.c.).

Sākumskolas vecuma bērni aktīvi apmeklēja BBZ organizēto Starptautiskai dzīvnieku aizsardzības dienai veltītu literāri tematisku pasākumu **“Tevis vienmēr jābūt atbildīgam par tiem, ko esi pieradinājis”** /A. de Sent-Ekziperī/, **“Grāmatu varavīksnē prieku smel...”**, bibliotekāro stundu **“Tu izej no rīta uz saulainās ielas un atveras diena kā grāmata liela”** /I. Zandere/, **“Lieldienīņa gaiša nāca”**.

Starptautiskās bērnu grāmatu dienas ietvaros PDB tika organizēta bibliotēkārā stunda **“Sveiki! Esmu grāmata!”**, savukārt Imanta Ziedoņa jubileja tika atzīmēta pasākumā **“Izpēti krāsu pasauli ar Ziedoni!”**

ČKB rīkotajā lasītveicināšanas pasākumu ciklā **“Lasīšanas pēcpusdiena”**, tika apvienota grāmatu priekšā lasīšana ar izzinošām un radošām aktivitātēm, kas sniedza iespēju iepazīt bērnu grāmatu pasaulē populārus tēlus, tādus kā Kika Mika un Runcis Puncis.

2023. gadā VKKF atbalstītā projekta **“Tiekamies bibliotēkā! Bērnu rakstnieki Daugavpilī”** 4. kārtā lasītāji un pedagogi no Daugavpils izglītības iestādēm tikās ar bērnu grāmatu autori Lauru Vinogradovu un Agnesi Vanagu (skat. [9. sadaļu](#)).

7.4.3. Veiksmīgākie pasākumi pusaudžiem un jauniešiem

Pārskata gadā pusaudži un jaunieši piedalījās dažādos pasākumos, t.sk. Patriotu mēneša un Starptautiskās Dzimtās valodas dienas aktivitātēs, Dzejas dienās, Drošāka interneta dienā u.c., šai mērķauditorijai tika novadīti 127 pasākumi.

5. klašu skolēni no Daugavpils valstspilsētas izglītības iestādēm piedalījās LNB iedibinātajā “**Nacionālajā Skajās lasīšanas sacensībā**”. Kopskaitā ap 350 dalībniekiem. Martā un aprīlī Daugavpils izglītības iestādes organizēja vietējās sacensības. Iegūstot savas skolas lasīšanas čempiona titulu, **reģionālajam finālam kvalificējās 9 dalībnieki**. Gatavojoties valsts finālam, bibliotēkā notika spraiga gatavošanās – Daugavpils lasīšanas čempione kopā ar klasi piedalījās tematiskā pasākumā “Lasi klusi, lasi skaļi – lasi!” Valsts finālā Daugavpili pārstāvēja Daugavpils Tehnoloģiju vidusskolas-liceja 5. klases skolniece.

7.4.3.1. attēls. “Nacionālajā Skajās lasīšanas sacensības” Daugavpilī

Par veiksmīgāko pasākumu PKB, kurā iesaistījās 5.-9. klašu skolēni, kā arī brīvā laika kluba “Sudraba avoti” audzēkņu grupas, atzīstama izzinoša spēle “**Iepazīsti Latviju!**”

LCB ASV Informācijas centrs sadarbībā ar Daugavpils pilsētas Izglītības pārvaldi organizēja angļu valodas burtošanas konkursu “**Spelling Bee**”. Tā mērķis – attīstīt skolēnu angļu valodas ortogrāfiskās zināšanas un publiskās runas prasmes. Konkurss notika divās vecuma kategorijās: 9.-10. klašu skolēni un 11.-12. klašu skolēni. Kopumā konkursam pieteicās 34 skolēni no 7 izglītības iestādēm.

Aprīlī notika LCB ASV Informācijas centra un Daugavpils pilsētas Izglītības pārvaldes rīkotais ikgadējais literārais pasākums “**Dižie amerikāņu autori**” (angl. – Great American Authors). Par pasākuma autori tika izvēlēta amerikāņu rakstniece Dēlija Ouensa un viņas grāmata “Kur vēži dzied” (angl. – Where the Crawdads Sing). Dēlijas Ouensas debijas romāns apvienoja sevī slavas dziesmu dabai un galvenās varones Kijas pieaugšanas stāstu. Noslēguma pasākumā piedalījās 22 jaunieši no Daugavpils skolām. Tika piedāvātas aktivitātes, balstoties uz grāmatas sižetu, notikumiem un galvenajiem varoņiem. Jaunieši atbildēja uz viktorīnas

jautājumiem, izveidoja notikumu laika līniju, piedalījās sarunās par stāsta atrisinājumu un izspēlēja vienu no nozīmīgajām situācijām, kas tika attēlota grāmatā.

Pārskata gadā LCB ASV Informācijas centrs piedāvāja Daugavpils jauniešiem vecumā no 14 līdz 18 gadiem piedalīties pēc skolas angļu valodas nodarbībās. Nodarbības vadīja Fulbraita programmas angļu valodas pasniedzēja Elisabeta Karnika. Nodarbības bija paredzētas jauniešiem ar priekšzināšanām angļu valodā. Mērķis – papildināt vārdu krājumu, uzlabot runas prasmes, pilnveidot sarunvalodas prasmes, kā arī paplašināt savas zināšanas par Amerikas Savienotajām Valstīm.

Septembrī LCB ASV Informācijas centrā notika **angļu valodas stunda kopā ar ASV armijas pārstāvjiem**. Uz tikšanos tika aicināti visi interesenti – skolēni, jaunieši, pieaugušie, kuri vēlējās uzzināt par dzīvi ASV un praktizēt savu angļu valodu ar cilvēkiem, kam tā ir dzimtā valoda. Tikšanās laikā dalībnieki darbojās grupu darbā, kura laikā tika runāts par tādiem tematiem kā hobiji, ceļošana, izglītība, filmas, kultūra un tradīcijas, kas palīdzēja paplašināt redzesloku par ASV un deva iespēju iepazīstināt amerikāņu kareivjus ar Latviju un tās kultūru.

LCB LAN jauniešiem piedāvāja bibliotekāro stundu **“Viens no nozīmīgākajiem mūslaiku prozistiem - Pauls Bankovskis”**. Skolēni varēja padziļināt savas zināšanas par autora daiļradi, stundas noslēgumā tika meklētas atbildes uz viktorīnas jautājumiem.

7.4.3.2. attēls. Bibliotekārā stunda par prozistu Paulu Bankovski

Starptautiskās dzimtās valodas dienas ietvaros LCB LAN tika organizēts tematisks pasākums **“Turiet jūs, latvieši, savu valodu godā, un jums labi klāsies virs zemes”**, tajā dalībnieki uzzināja par K. Mīlenbaha un J. Endzelīna devumu latviešu valodā. Patriotu nedēļas literatūras stundā **“Latvju rakstu zīmes – mūsu spēka avots”** tika diskutēts par latvju rakstu zīmēm. Pasākuma tematisko izstādi papildināja Daugavpils Bērnu un jauniešu centra “Jaunība” audzēkņu darbu izstāde **“Spēka zīmes Latvijai”**.

7.4.3.3. attēls. Literatūras stunda un tematiskā izstāde patriotu nedēļas ietvaros

Pamatskolas skolēnu vidū atsaucību guva BBZ bibliotēkā stunda **“No lappusēm atskan čuksti un krāčainu upju duna”** /P. Mora/, Imanta Ziedoņa 90 gadu jubilejai veltīts pasākums **“..nav nekas dārgāks par ceļiem šiem, kas aiziet uz rītiem un vakariem”** /I.Ziedonis/. Patriotu dienu ietvaros novembra mēnesī pedagogi pieteica klases bibliotēkai stundai **“Kur beidzies pārējais un cilvēks sācies, tur sākusies ir viņa dzimtene”** /O. Vācietis/.

PDB par veiksmīgāko pasākumu pusaudžiem un jauniešiem izvirzīts **“Cik droši tu jūties, sērfojot internetā?”** Tas tika īstenots “Drošāka interneta dienas 2023” ietvaros. J. Raiņa Daugavpils 6. pamatskolas 5. klase apmeklēja arī PDB mīklu un uzdevumu maratonu **“Visziņu diena”**.

Marta mēnesī skolēniem tika piedāvāta JNB jubilejai veltīta bibliotēkā stunda **“Nost ar garlaicību! Aši uz bibliotēku!”** Skolēni piedalījās viktorīnā par bibliotēku, ieskatījās novadpētniecības mapēs un fotoalbumos, guva priekšstatu par bibliotēkā pieejamajām grāmatām pusaudžiem un jauniešiem. Savukārt novadpētniecības laboratorijā **“Mantojums, kas bagātina”** BBZ pasākuma dalībnieki tika iepazīstināti ar Latgales kultūras mantojumu un devās literārā pastaigā pa Daugavpili.

GMB tika organizēts tematisks pasākums **“Veselīgais dzīvesveids – ļoti vienkārši!”** sadarbībā ar sporta speciālistu un Daugavpils aktīvistu Valēriju Baranovski. Pasākuma laikā pusaudži uzzināja visu par veselīgu dzīvesveidu un pareizu uzturu, kā arī piedalījās fiziskās aktivitātēs svaigā gaisā. Pasākums veicināja lielu interesi pusaudžu vidū, visi dalībnieki to ļoti novērtēja.

Pusaudžiem un jauniešiem ČKB bija iespēja apmeklēt **dambretes meistarklasi** pieredzējušā galda spēļu entuziasta, skolotāja un novadpētnieka **Josifa Ročko vadībā**, kurš ne tikai atklāja dalībniekiem spēles knifus, bet arī izaicināja piedalīties ekspromta turnīrā. Savukārt rudens brīvlaikā tika organizēts radošo darbnīcu cikls **“Saldumu trauks Halovīnam”**, kas piedāvāja soli pa solim apgūt **papjēmašē tehniku** un radīt praktisku priekšmetu gaidāmajai Visu svēto dienai.

Latgales Industriālā tehnikuma studenti piedalījās Pasaules medijpratības un informācijpratības nedēļai veltītajā CRB pasākumā **“Ieraudzīji, izlasīji, izvērtē!”**, kur lielu atsaucību ieguva praktiskā nodarbība par e-paraksta izmantošanu.

Pusaudži un jaunieši izmantoja iespēju apmeklēt tikšanos ar autori Lauru Melni projektā **“Tiekamies bibliotēkā! Bērnu rakstnieki Daugavpili” 4. kārtā** (skat. [9. sadaļu](#)).

7.4.4. Veiksmīgākie pasākumi ģimenēm

BBZ lepojas ar lasošām **ģimenēm ar bērniem**, kuras tikās sestdienu rītos 2-3 reizes mēnesī no septembra līdz pat maijam daudzveidīgos pasākumos jau vairāk nekā 15 gadu garumā. Tikšanās mērķis – veicināt lasītprasmi ģimenē, radīt bērnos interesi par grāmatām, attīstīt izzinošas un radošas spējas, nodrošinot saturīgu un lietderīgu brīvā laika pavadīšanu.

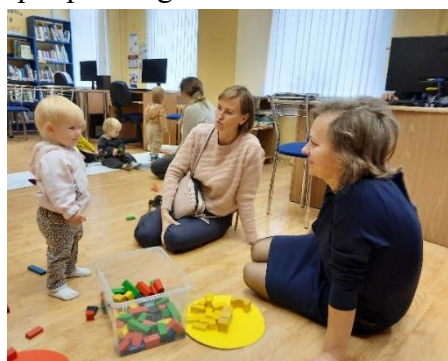
Visiem bija iespēja rosīgi darboties dažādos pasākumos – **“Metēdiena bibliotēkā!”**, **“Kika Mika aicina uz Jaunā gada salidojumu”**, **“Skani, mana valodiņa!”**, **Labs viss, kas laimīgi beidzas** /J. Zvirgzdiņš/, **“Sargāsim savu planētu!”**, **“Mazie laimes mirkli vieno mūs!”**, **“Sadūkuši tā kā bites stropā”**, **“Dzeja dzimst no mīlestības...”** u.c.

2023. gada pavasarī, BBZ meklējot jaunas iespējas iesaistīt **ģimenes daudzveidīgās aktivitātēs**, tika uzsākts **aktivitāšu cikls**, kurā bērniem no 1,5 līdz 3 gadu vecumam, kuri

neapmeklē pirmsskolas izglītības iestādi, kopā ar mammām un tētiem tika piedāvāts apgūt jaunas iemaņas, kā arī socializēšanās prasmes.

Izvērtējot **rotālnodarību pieredzi**, vecāki atzina, ka daļa bērnu neapmeklē pirmsskolas izglītības iestādes, tāpēc tieši **bibliotēka ir tā vieta, kur viņi var gūt vērtīgu saskarsmes pieredzi** ar vienaudžiem. Darbošanās kolektīvā satuvināja ģimenes, piedāvājot iespēju baudīt kopā būšanas prieku. Šādas tikšanās tika atzītas par vērtīgu un lietderīgu iniciatīvu, kas rada auglīgu augsni turpmākiem bibliotēkas apmeklējumiem ģimenes lokā. Vecāki saprot, ka šajā mazo dalībnieku tik svarīgajā dzīves posmā ir būtiski ikdienas steīgā atrast laiku bērnu lasītprasmes veicināšanai turpmāk.

Rotālnodarību tēmas ceturtdienu rītos: grāmatas, dzīvnieki, krāsas, formas, auto, dinozauri, rotaļlietas, “teātris kastē” u.c. **raisīja pozitīvas emocijas un interesi par grāmatu pasauli, atklāja bibliotēkas apmeklējumu pievilcību un veicināja saikni starp bibliotekāriem, bērniem un vecākiem.** Vairāki mazie dalībnieki un viņu vecāki izteica vēlmi kļūt par pastāvīgiem bibliotēkas lietotājiem.

7.4.4.1. attēls. Aktivitāšu cikls bērniem no 1,5 līdz 3 gadu vecumam

CRB ģimenes ar bērniem aktīvi piedalījās radošajās darbnīcās. Vislielāko apmeklētāju atsaucību guva **“Rīgas torņu galos zelta gaiļi sēž”** /P. Brūveris/, kas notika Patriotu mēneša ietvaros.

Viens no veiksmīgākajiem pasākumiem JNB tika organizēts Baltā galdauta svētku ietvaros. Godinot dzejnieku Imantu Ziedoni 90 gadu jubilejā, norisinājās radošā darbnīca ģimenēm **“Tintes pudelē tinte kļuvusi balta”** /I. Ziedonis/. Pasākuma dalībnieki skaitīja “baltos” dzejoļus, lasīja “Balto pasaku”, ieskatījās grāmatās par Latvijas tradīcijām un veidoja tematiskus karodziņus.

PDB Bibliotēku nedēļas ietvaros tika piedāvāta orientēšanās spēle **“Uz viena vilņa ar bibliotēku”**, Dzeju dienu ietvaros – dzejas laboratorija **“Uz vārduratiem griežoties...”**, Ziemeļvalstu literatūras nedēļas 2023 ietvaros – bibliotekārā stunda **“Rītausma ar Emīlu”**.

Plašu atsaucību PKB guva tematisks pasākums **“Baltā galdauta stāsts”** Starptautiskās ģimenes dienas ietvaros. Pie balti klāta galda dažādu paaudžu cilvēki stāstīja par ģimenes tradīcijām un vērtībām, par dažādās paaudzēs mantotiem izšuvumiem. Pasākuma izskaņā ģimenes saņēma dāvanā pašdarinātas Latvju aizsargzīmes un cienājās ar gardu pīrāgu.

Pārskata gada maijā LCB un filiāļu kolēģi piedalījās Eiropas nedēļas svinībās **“Eiropas Pagalma svētkos”** Daugavpils Valsts ģimnāzijas un Daugavpils Vienības pamatskolas pagalmā. Daugavpils iedzīvotājiem, ģimenēm un viesiem svētku pagalmā bija sagatavota skatuve ar plašu izklaides programmu – uzrunām, koncertiem un konkursiem. Apkārt pagalmam varēja apskatīt un apgūt dažādas prasmes pašvaldības iestāžu, jauniešu biedrību u.c. organizāciju teltīs.

BBZ demonstrēja sagatavotu papīra leļļu teātra izrādi pēc grāmatas “Bubulis” motīviem. Bērni un visi interesenti tika rosināti pievērsties lasīšanai un iepazīt citus radošus procesus – teātri un ilustrēšanu. Bērni varēja iejusties aktieru lomā un iestudēt dialogus, izmantojot papīra lelles. PKB piedāvāja pirmsskolas vecuma bērniem ieklausīties grāmatu stāstā, izvēloties franču rakstnieka Š. Pero daiļradi. Radoši uzdevumi, teksta lasīšana un ilustrēšana, izzinoša viktorīna, kā arī Š. Pero grāmatu izstāde piesaistīja bērnu uzmanību.

7.4.4.2. attēls. “Eiropas Pagalma svētki”

7.4.5. Pasākumi vasaras nometņu grupām

Visas vasaras garumā LCB un filiālēs bērnu vasaras nometņu grupām tika piedāvāts apmeklēt daudzveidīgus pasākumus, kas aptver plašu tēmu spektru – ekoloģija, dabas izzināšana, flora un fauna, eksperimenti u.c. Bibliotēkas apmeklēja 58 nometņu grupas ar kopējo dalībnieku skaitu 1 175.

LCB DAC bērnu vasaras nometnēm piedāvāja iespēju doties interaktīvā ekskursijā **“Iepazīsti un izmēģini centra sniegtās iespējas!”**, izkustēties kinētiskajā viktorīnā uz interaktīvā paklāja, iesaistīties radošajā darbnīcā **“Grāmatzīme – izkrāso Daugavpili”**.

Nodarbības “Grāmatzīme – izkrāso Daugavpili” gaitā tās dalībnieki uzzināja vairāk par Daugavpils vēsturi un pilsētas ainavu. Izvēloties kādu no Daugavpils stilizētiem attēliem, tika dota iespēja izkrāsot un ielaminēt grāmatzīmi.

Tematiskajā pasākumā “3D: Domā, dari, demonstrē” bērni uzzināja par 3D tehnoloģiju pirmsākumiem – kad un kāpēc tika sperti pirmie soļi trīsdimensionālo tehnoloģiju attīstībā, gan arī to, kur un kādiem mērķiem šīs tehnoloģijas tiek izmantotas mūsdienās. Pasākuma gaitā bija iespēja iedzīvināt arī savas idejas, izmantojot 3D pildspalvas. Pārskata periodā LCB DAC piedāvātie pasākumi bērnu vasaras nometnēm tika organizēti 37 reizes, tos apmeklēja 754 dalībnieki (89% jeb 673 dalībnieki bija bērni).

7.4.5.1. attēls. DAC nodarbības vasaras nometnēm.

Lielu atsaucību izpelnījās LCB organizētās nodarbības “**Orientēšanās sports - gan ķermenim, gan prātam**”, kurās bērni iepazinās ar orientēšanās sporta veidiem un rīkiem. Uzzināja, kā izskatās orientēšanās karte un kā saprast tās apzīmējumus. Nometnes dalībniekiem tika piedāvāta arī iespēja piedalīties foto orientēšanās spēlē bibliotēkas telpās. Skolotāji pieteica bērnus arī uz tādām nodarbībām kā “**Dižkoki – Daugavpils vēstures liecinieki**”, “**Par tīru, zaļu Latviju!**” un “**Komiksu vēsture un to aktualitāte mūsdienās**”.

Virkne pasākumu lasīšanas veicināšanā (folkloras stunda “**Nākat šurpu, Jāņa bērni!**”, ekskursija “**Atver bibliotēkas durvis!**”, tematisks pasākums “**Brīnumkoki**”) tika organizētas PKB. Aktivitātēs piedalījās bērnu vasaras nometnes “**Strautiņš**”, “**Mēs esam Saules pilsētā**”, “**Bērnu akadēmija**” un “**Jautrais gudrinieks**”.

BBZ bērnu vasaras nometņu grupām bija iespēja apmeklēt daudzveidīgus pasākumus – novadpētniecības laboratoriju “**Sargāsim savu planētu!**”, pētnieku laboratoriju “**Bibliotēkas dārgumus meklējot...**”, tematisku pasākumu “**Maizīt, mana bagātība!**”

CRB rīkoja bibliotekāro stundu **“Kas lācītim vēderā jeb ko dara bibliotekārs?”** Tika stāstīts, ko ikdienā dara bibliotekārs, kādas prasmes un rakstura īpašības ir nepieciešamas darbam, kur var apgūt šo profesiju.

7.4.6. Ekskursijas

Pārskata gadā sadarbībā ar izglītības iestādēm tika turpināts organizēt un vadīt ekskursijas pa bibliotēku. Vislielāko interesi izrādīja pirmsskolas un sākumskolas 1., 2. klašu pedagogi, kas pirmo reizi devās uz bibliotēku kopā ar bērnu grupām. Tika piedāvātas dažādas aktivitātes, lai iepazītu bibliotēkas telpas, krājumu, grāmatu varoņus u.c. BBZ piedāvāja izzinošu ekskursiju **“Ieklausies grāmatas stāstā!”** un **“Iepazīsti bibliotēku!”**

LCB DAC bija pieejams interaktīvās ekskursijas piedāvājums grupām **“Iepazīsti un izmēģini centra sniegtās iespējas!”** Ekskursiju saturs tika pielāgots mērķgrupai un to ilgums bija 40-60 minūtes. Ekskursijas tika organizētas 17 reizes, un tās apmeklēja 342 dalībnieki (62% jeb 211 dalībnieku bija no Daugavpils, 18% jeb 63 dalībnieki bija no citām Latvijas pilsētām un 20% jeb 68 dalībnieki bija no citām valstīm).

CRB ekskursijā ieradās Daugavpils Ķīmijas apkaimes pirmsskolas izglītības iestāde (Šaurā iela 20). Bērni tika iepazīstināti ar bibliotēku un tās krājumu, kā arī ar to, ko ikdienā dara bibliotekārs.

Pārskata gadā GMB notika trīs ekskursijas Daugavpils Ruģeļu pirmsskolas izglītības iestādes grupām. Vismazākie audzēkņi pirmo reizi apmeklēja bibliotēku – iepazīs ar bibliotēku un tās noteikumiem, piedalījās izzinošās viktorīnās un grāmatu apskatos.

Lasītveicināšanas programmas **“Skaistā vasara bibliotēkā”** ietvaros JNB tika novadīta ekskursija **“Bibliodienas pārsteidzoši atklājumi”** bērnu vasaras nometņu grupām: “Daugavpils pētnieki”, “Es esmu ceļotājs”, “MC+”, “Raibā vasara”, “Kopā - mēs esam spēks”, “Mēs Latvijā”. Ekskursijas uz JNB tika organizētas arī Bērnu un jauniešu centra “Jaunība” brīvā laika klubiem “Mezģls” un “STARS”.

Pārskata gadā bērniem PKB organizēja 12 ekskursijas. Ekskursiju laikā bērni tika iepazīstināti ar bibliotēku, tās krājumu un pakalpojumiem. Turklāt ekskursijas pirmsskolas vecuma bērniem un skolēnu grupām tika rīkotas arī tematisku pasākumu ietvaros.

7.4.7. Darbs ar bērniem ar īpašām vajadzībām

Pārskata gadā BBZ darbu ar bērniem ar īpašām vajadzībām īstenoja, organizējot pasākumus. Tika piemēroti un novadīti tematiski pasākumi un teatralizēti uzvedumi. Tika turpināta sadarbība ar Daugavpils pilsētas 9. pirmsskolas izglītības iestādi un Daugavpils Centra vidusskolu (tā īsteno pirmsskolas izglītības programmu arī bērniem ar īpašām vajadzībām).

Dzejas dienās bibliotekāri devās pie bērniem ar rotaļnodarbību **“Dzejolis ir kā putns”**. Skaļi tika lasīti mīklu dzejoļi un piedāvātas dažādas kustību rotaļas un spēles. Tematiskā pasākumā **“Ķepainie, astainie, ūsainie”** tika organizēti attēlu stāsti, kuros, izmantojot grāmatu tēlus, tika stāstīts, kādi dzīvnieki mīt dabā – pļavā, purvā, mežā u.c.

CRB apmeklēja ģimenes ar bērniem, kuriem ir autiska spektra traucējumi. Bibliotekāres ar šiem bērniem strādāja individuāli.

Savukārt LCB DAC piedāvāja iespēju piedalīties **tematiskos pasākumos un ekskursijās**, kuru ietvaros dalībnieki **iepazīna un izmēģināja centra sniegtās iespējas**. Šādi pasākumi tika organizēti sadarbībā ar VSAC „Latgale” filiāli „Kalkūni” un Daugavpils Stropu pamatskolu – attīstības centru.

2023. gadā JNB bija skatāma Bērnu un jauniešu centra “Jaunība” brīvā laika kluba “Smaids” dalībnieku rokdarbu izstāde **“Rokdarbi Lieldienu noskaņās”** un kluba “STARS” radošo darbu izstāde **“Mūsu dāvanas Latvijai!”**. Radošos darbus izstādēm veidojuši arī bērni un jaunieši ar īpašām vajadzībām. Daugavpils pilsētas 15. pirmsskolas izglītības iestādes bērni ir aktīvi lasītveicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023” eksperti JNB.

PDB sadarbības partneris ir J. Raiņa Daugavpils 6. pamatskola, kura realizē **speciālās programmas izglītojamajiem (ar somatiskām saslimšanām, ar mācīšanās un valodas traucējumiem)**. Bērni individuāli vai ar klasi labprāt apmeklēja bibliotēku. PDB apmeklēja arī ģimene ar bērnu, kuram ir autiska spektra traucējumi.

Decembrī, Ziemassvētku gaidīšanas laikā, tika apciemotas BBZ sadarbības izglītības iestādes, kuras realizē speciālo izglītības programmu, lai bērnus iepriecinātu ar daiļdarbu fragmentu lasījumiem. Prozas un dzejas lasījumi **“Šovakar gribas man sapņot par visu...”** pulcēja ap 70 dalībnieku.

7.5. Sadarbība ar izglītības iestādēm “Kompetenču pieejas mācību saturā (Skola2030)” ietvaros

Sadarbība un pasākumu vadīšana tika īstenota bibliotēkā un izglītības iestādēs. Informācija par sadarbību ar izglītības iestādēm kompetenču pieejas īstenošanā ir apkopota 7.5.1. tabulā.

7.5.1. tabula. Sadarbība ar izglītības iestādēm “Kompetenču pieejas mācību saturā (Skola2030)” ietvaros

Sasaiste ar Skola 2030	Aktivitātes	Izglītības iestāde
Sociālā un pilsoniskā pratība Tiek veidota vēsturiskā, nacionālā, pilsoniskā apziņa, izpratne par pārmaiņām sabiedrībā	Latvijas Valsts svētkiem un ar Latviju saistītām personībām saistīti pasākumi: “Pie barikāžu atmiņu ugunsкура”, “Es esmu maza svecīte Latvijas plaukstās” /I. Samauska/, “Kur beidzies pārējais un cilvēks sācies, tur sākusies ir viņa dzimtene” /O. Vācietis/, “Sajūti, sadzirdi, sasmazo Latviju!”, “Es zinu, ka esmu šīs zemes bērns...” /Ojārs Vācietis/, “Ir tikai viena Latvija un citas nav nekur” /A. Eglītis/, izziņoša spēle “Iepazīsti Latviju!”, “Janvāra ugunsкура liesmā...”, “Un sarkanbaltsarkanais karogs pa gabalu saskatāms būtu!” /G. Pitkeviča/, “Tev, mana Latvija!”, “Ugunsкура dūmos...”, “...mīļa mana tēvuzeme divu roku siltumā...” /K. Skujenieks/, interaktīvs stāstījums par izstādi “Karam atbildēt ar vārdu...”	Daugavpils Saskaņas pamatskola, Daugavpils Zinātņu vidusskola, Daugavpils Vienības pamatskola, Daugavpils Centra vidusskola, Daugavpils 12., 24., 29. pirmsskolas izglītības iestāde, Daugavpils Ķīmiņas apkaimes pirmsskolas izglītības iestāde, J. Pilsudska Daugavpils Valsts poļu ģimnāzija, Daugavpils Iespēju vidusskola, Daugavpils Valstspilsētas vidusskola, Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskola, BJC “Jaunība” brīvā laika klubs “Sudraba avoti”, J. Raiņa Daugavpils 6. pamatskola, Daugavpils Ruģeļu pirmsskolas izglītības iestāde, Daugavpils 11. pamatskola
	Novadpētniecības pasākumi, tikšanās ar Valsts policijas pārstāvjiem: “Neatradīsim nekur mēs citur vietu, kura runātu ar mums...”, “Nāc, uzzīmē Latviju zilu kā jūra, tik zilu kā pirmo vizbuļziedu...” /A. Lipska/, “Grīva vakar un šodien”, “Vecās pilsētas stāsts:	Daugavpils Vienības pamatskola, J. Pilsudska Daugavpils Valsts poļu ģimnāzija, Daugavpils Zinātņu vidusskola, Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskola, J. Raiņa Daugavpils 6. pamatskola, Bērnu un jauniešu

	Iezīmēti Daugavpilī”, “Baltā galdauta stāsts”, izglītojoša kampaņa “Uzdod jautājumu policijai!”	centra “Jaunība”, brīvā laika klubs “Grīva”
Digitalā prasība Tiek apgūtas un praksē pielietotas digitālās prasmes, tiek rasts risinājums, meklētas atbildes	Drošāka interneta dienu pasākumi: “Kā droši sērfot internetā?” “Gudrs lietotājs = Drošība internetā”, “Tava drošība internetā”, “Cik droši tu jūties, sērfojot internetā?”, “Vai tu zināji?”	Daugavpils Vienības pamatskola, Daugavpils Valsts ģimnāzija, Daugavpils Valstspilsētas vidusskola, J. Pilsudska Daugavpils valsts poļu ģimnāzija, Bērnu un jauniešu centra “Jaunība” brīvā laika klubs “STARS”, Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskola, J. Raiņa Daugavpils 6. pamatskola, Daugavpils 11. pamatskola, Daugavpils Iespēju vidusskola
Valodas prasība un lasītprasme Tiek veidota izpratne par valodas nepieciešamību kā domāšanas, izziņas un saziņas īstenošanai. Iepazīst autoru paustās idejas, piedalās mutvārdu un rakstveida saziņā	Bibliotekārās stundas, virtuālās teātra izrādes, literāri tematiski pasākumi: “No lappusēm atskan čuksti un krācainu upju duna” /P. Mora/, “Manī mostas velniņš mazs...”, “Soli pa solim līdz grāmatu lasīšanai”, “Turiet jūs, latvieši, savu valodu godā, un jums labi klāsies virs zemes”, “JAUNas grāmatas BŪVĒ zināšanas”, priekšā lasīšanas akcija “Dāvā prieku lasot!”, “Klusi, klusi, grāmatiņas atnākušas”, “Emīls no Lennebergas”, “Izpēti krāsu pasauli ar Ziedoni!”, “Uz vārduratiem griežoties...”, “Krāsainā pasaule!”, “Zīļuks, Burtu meitiņa un citi draugi”, “Viens no nozīmīgākajiem mūsdienu prozistiem - Pauls Bankovskis”, “Imants Ziedonis – liels brīnums, kas uzdāvināts Latvijai”, “Kad rudens klāt jau piezadzies, nāc, dzejas rindās ieklausies!”	Daugavpils 9., 12., 15., 24., 27., 29. un Ruģeļu pirmsskolas izglītības iestāde, Daugavpils Vienības pamatskola, Daugavpils Saskaņas pamatskola, Daugavpils Zinātņu vidusskola, Daugavpils Centra vidusskola, Daugavpils Valstspilsētas vidusskola, Daugavpils Tehnoloģiju vidusskola-licejs, Daugavpils Stropu pamatskola - attīstības centrs, Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskola, BJC “Jaunība” brīvā laika klubs “Sudraba avoti”, Daugavpils Ķīmijas apkaimes pirmsskolas izglītības iestāde, Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskola, Daugavpils Valsts ģimnāzija
Kultūras izpratnes un valodas prasība Tiek iepazīta kultūru daudzveidība, tās izpausmes, kultūras mantojums. Kultūras un valodas mijiedarbība.	Bibliotekārās stundas, literāri tematiski pasākumi, izziņošanas viktorīnas: “Iespējas un izaicinājumi 21. gadsimta bibliotēkā”, “Liendienā gaiša nāca!”, “Māmiņa – saulīte, es maza zvaigznīte”, “Svinēsim kopā ar Ziemeļvalstu literārajiem varoņiem!” JNB 70 gadu jubilejas pasākumi: “Katram savs īpašais literārās tortes gabaliņš!”, “Nost ar garlaicību! Aši uz bibliotēku!”, “Mēs dāvinām Tev lasītprieku!”, “Visziņu sestdiena”, “Teic, teici valodiņa, ko upīte burbulēja...” /Latv. t.dz./, “...mēs vēl satiksimies, varbūt krāsu pasakā, varbūt smaržu	Daugavpils Zinātņu vidusskola, Daugavpils Vienības pamatskola, Daugavpils Saskaņas pamatskola, Daugavpils Centra vidusskola, Daugavpils 15., 24., 27. pirmsskolas izglītības iestāde, Daugavpils Iespēju vidusskola, J. Pilsudska Daugavpils valsts poļu ģimnāzija, Daugavpils Tehnoloģiju vidusskola-licejs, Bērnu un jauniešu centra “Jaunība” brīvā laika klubs “Smaids”, J. Raiņa Daugavpils 6. pamatskola, Daugavpils 11. pamatskola,

	pasakā...” /I. Ziedonis/, “Nākamā pietura – bibliotēka”, “Iepazīsti bibliotekāra profesiju!”, “Latvju rakstu zīmes - mūsu spēka avots”	Daugavpils Valstspilsētas vidusskola, Daugavpils Valsts ģimnāzija
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā prasme Jaunrades procesā tiek veidota izpratne par mākslu un kultūru, praktiski darbojoties, iepazīstot mākslas veidus un to izteiksmes līdzekļus.	Bērnu radošo darbu izstādes: “Talantīgi skolēni – Daugavpils pilsētas lepnums!”, “Rokdarbi Lieldienu noskaņās”, “Mūsu dāvanas Latvijai!”, “Latviešu saulgriežu svētki” (“Nākat šurpu, Jāņa bērni”, “Svinam Mārtiņus!”), “Valodu varavīksne”, “Iedvesmojošā Sēlija”, “Lieldienu zaķi”, “Latvijai”, “Ziemas prieki”	DVPI “Daugavpils pilsētas Izglītības pārvalde” sadarbībā ar Daugavpils skolām, Bērnu un jauniešu centra “Jaunība” brīvā laika klubs “Smaids”, Bērnu un jauniešu centra “Jaunība” brīvā laika klubs “STARS”, Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskola, BJC “Jaunība” brīvā laika klubs “Sudraba avoti”, Ilūkstes Mūzikas un mākslas skola, Bērnu un jauniešu centra “Jaunība”, brīvā laika klubs “Grīva”, Daugavpils Ķīmijas apkaimes pirmsskolas izglītības iestāde
Dabaszinātņu prasme Tiek veidota izpratne par dabas parādībām un procesiem.	Bibliotēkārās stundas, literāri tematiski pasākumi: “Tev vienmēr jābūt atbildīgam par tiem, ko esi pieradinājis” /A. de Sent-Ekziperī/, “Maizīt, mana bagātība!”, “Jūriņ’ prasa smalku tīklu...”, “Sargāsim savu planētu!”, “Mani astainie draugi”, “Brīnumkoki”, “Lidojošie ziedi - tauriņi”, “Mēs par tīru un sakoptu Latviju!”, “Sniega pasaciņa”	Daugavpils 12., 24. pirmsskolas izglītības iestāde, Daugavpils Zinātņu vidusskola, Daugavpils Centra vidusskola, Daugavpils Saskaņas pamatskola, Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskola, Daugavpils Ķīmijas apkaimes pirmsskolas izglītības iestāde

Sadarbības partneru tīkls ir plašs, kompetenču pieeja, organizējot pasākumus, veiksmīgi un saturīgi tika īstenota.

7.6. Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

Lai veiksmīgi īstenotu bibliotēkas darbu: kvalitatīvi apkalpotu esošos un uzrunātu potenciālos bibliotēkas lietotājus būtiski ir izveidot pārdomātu sadarbības tīklu. Apkopojot informāciju, tika izvēlēti aktuālākie 2023. gada notikumi. Aktivitātes ir apkopotas 7.6.1. tabulā.

7.6.1. tabula. Bibliotēkas sadarbības tīkls darbā ar bērniem un jauniešiem

Sadarbības partneris	Aktivitātes	Vērtējums
Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Prevencijas grupas vecākā inspektore	LCB lasīšanas veicināšanas programmas “ Skaistā vasara bibliotēkā ” ietvaros filiālēs vasarā tika organizēta preventīvi izglītojoša kampaņa “ Uzdod jautājumu policijai! ” Kampaņas mērķis ir dialoga veidošana ar bērniem un jauniešiem – sākumskolas un pamatskolas skolēniem – par aktuāliem	Skolēnu brīvlaikā Daugavpils publiskajās bibliotēkās, t.sk., BBZ tika organizētas tikšanās ar Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Prevencijas grupas vecāko inspektori un viņas kolēģiem, lai pārrunātu interesējošās un aktuālās tēmas.

	jautājumiem, kas saistīti ar policijas darbu, drošību ikdienā, atbildību, likumiem, tiesībām, pienākumiem u.c.	
Daugavpils izglītības iestāžu 5. klašu audzinātājas, latviešu valodas skolotājas, bibliotekāres	Ar skolotājām un bibliotekārēm komunikācija telefoniski, e-pastā par “Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensības” norisi izglītības iestādēs, lai veiksmīgi sagatavotos Daugavpils reģionālajam finālam.	Bibliotēka ir gan kultūras, gan zinību gūšanas vieta, tādēļ ir svarīgi satikties un uzturēt saikni ar savas kopienas locekļiem, kā arī popularizēt lasīšanas tradīciju.
Daugavpils Izglītības pārvaldes metodiķe latviešu valodas jautājumos	LNB lasīšanas veicināšanas kampaņas “Nacionālā Skaļās lasīšanas sacensība” ietvaros tika sniegta informācija par Daugavpils reģionālā fināla organizēšanu, sadarbību ar izglītības iestādēm	Sadarbība bija veiksmīga. Lasīšanas veicināšanas kampaņa “Nacionālā Skaļās lasīšanas sacensība” tika iekļauta arī Daugavpils pilsētas pasākumu ciklogrammā, kas ļauj ikvienam pedagogam būt informētam.
Daugavpils Universitātes filoloģijas doktore, studiju kursu par bērnu un jauniešu literatūru docētāja, Kultūras pārvaldes vadītājas vietniece, Daugavpils Teātra aktrise, LCB vadītājas vietniece	LNB lasīšanas veicināšanas kampaņas “Nacionālā Skaļās lasīšanas sacensība” dalībnieku snieguma vērtēšanai tika izvēlēta kompetenta žūrija 5 cilvēku sastāvā.	Sadarbības rezultātā Daugavpils reģionālajā posmā tika noteikts uzvarētājs, kurš pārstāvēja Daugavpili Valsts finālā Rīgā.
Eiropas Komisijas pārstāvis	Piedāvāja bibliotēkā izvietot izstādi “Ceļo valodu pasaulē ar “Sarkangalvīti”” par godu Eiropas Rakstnieku dienai	Izstādes eksponēšana veicināja interesi par grāmatu lasīšanu, kā arī atklāja Eiropas valodu un literatūras daudzveidību
BJC “Jaunība” vizuālās mākslas pulciņš “Palete”	Bērnu un jauniešu radošo darbu izstāde “Pilsēta bērnu grafikā”, kas tika veltīta Daugavpils pilsētas svētkiem	Produktīva, radoša sadarbība kopš 2019. gada; kontaktpersona: pulciņa “Palete” vadītājs
Daugavpils 11. pamatskolas latviešu valodas skolotāja un teātra pulciņa “Sprīdīši” vadītāja	Ar teātra pulciņa vadītāju tika pārrunātas iespējas iestudēt fragmentus no “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” grāmatām un piedalīties noslēguma pasākumā.	Tika iestudēti un piedāvāti fragmenti “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” noslēguma pasākumā.
Daugavpils Saskaņas pamatskolas sākumskolas skolotāja	Ar izglītības iestādes pedagoģi tika saskaņota bērnu zīmējumu izstādes izvietošana bibliotēkā. Tā tika veltīta Mātes dienai.	Sadarbība bija veiksmīga. Bērnu radošo darbu/ zīmējumu izstādes tiek organizētas katru gadu. Bērni uzzina par svētku svinēšanas tradīcijām, tiek stiprinātas lasīšanas tradīcijas ne tikai klasē, bet arī ģimenē.
Daugavpils Ķīmijas apkaimes pirmsskolas izglītības iestādes (Šaurā ielā 20) vadītājas vietniece izglītības jomā	Tika izstrādātas dažādas aktivitātes un sadarbības projekti – Ekoskolu Rīcības dienas “Mēs par tīru un sakoptu Latviju!” bērnu zīmējumu izstāde “Ziemas prieki”	Veiksmīga sadarbība starp izglītības iestādi, bibliotēku un vietējo kopienu

Latgales Industriālais tehnikums, izglītības iestādes bibliotekāre	Ekskursija "Ienāc un iepazīsties!" Starptautiskā kampaņa "Uzdāvēni dzejoli!" Pasaules medijpratības un informācijpratības nedēļa	Izmanto bibliotēkā pieejamos materiālus un daiļliteratūru, veiksmīga sadarbība vairāku gadu garumā.
BJC "Jaunība" brīvā laika klubs "Sudraba avoti"	Bērnu un jauniešu radošo darbu izstāžu rīkošana bibliotēkā ("Vinnijs Pūks un viņa draugi", "Veltījums māmiņai", "Dabas un dvēseles saikne"), PKB tematisku pasākumu apmeklējums	Ilggadēja, radoša un produktīva sadarbība; kontaktpersona: kluba "Sudraba avoti" vadītāja
Daugavpils Vienības pamatskolas, Daugavpils Saskaņas pamatskolas, Daugavpils Zinātņu vidusskolas, J. Pilsudska Daugavpils Valsts poļu ģimnāzijas bibliotekāres un pedagoģes	Projekta " Tiekamies bibliotēkā! Bērnu rakstnieki Daugavpilī " 4. kārtas ietvaros tika organizētas klātienē tikšanās ar rakstniekiem, dzejniekiem – Luru Melni, Agnesi Vanagu, Lauru Vinogradovu un Agiju Staku.	Tikšanās ar grāmatu autoriem palīdz veidot bērnu un jauniešu pasaules redzējumu un popularizēt lasītpraksi. Sadarbība ar izglītības iestādēm nodrošina kultūras vērtību stiprināšanu.
Brīvā laika kluba "Ruģeļi" vadītāja, pulciņu "Radošuma maģija" un "Diedziņš" skolotāja	Tekstila pulciņu "Diedziņš" un "Radošuma maģija" radošo darbu izstāde "Rudens motīvi". Brīvā laika kluba audzēkņi piedalījās sirmajā stundā "Dāvā prieku lasot".	Sadarbība ar Brīvā laika kluba vadītāju turpināsies arī nākamajā gadā. Katru gadu tiek organizētas kluba pulciņu radošo darbu izstādes.
Daugavpils pilsētas BJC "Jaunība" brīvā laika klubs "Grīva" vadītāja	Ar kluba vadītāju tika saskaņotas radošo darbnīcu organizēšana.	Veiksmīga un pastāvīga sadarbība. Tika atbalstīti bibliotēkas piedāvājumi, realizēti pasākumi ar lielu dalībnieku skaitu un tika nodrošināta pasākumu publicitāte.
Sporta speciālists un Daugavpils aktīvists Valērijs Baranovskis	Pasaules veselības dienai veltīts pasākums "Veselīgais dzīvesveids – ļoti vienkārši"	Veiksmīga sadarbība. Pasākuma dalībnieki uzzināja interesantus faktus par veselīgu dzīvesveidu, piedalījās sporta aktivitātēs svaigā gaisā.
Ilūkstes Mūzikas un mākslas skolas vizuālās mākslas skolotāja	Tika saskaņota skolēnu zīmējumu izstādes izvietošana.	Veiksmīga sadarbība. Bibliotēkā bija skatāma audzēkņu zīmējumu izstāde "Iedvesmojošā Sēlija".
Bērnu un jauniešu centra "Jaunība" brīvā laika kluba "Smaids", "STARS" un "Mezglis" vadītāja	Bērnu radošo darbu izstāžu rīkošana bibliotēkā. JNB pakalpojumu un aktivitāšu popularizēšana Ķīrijas apkaimes bērnu vidū.	Sadarbība bija veiksmīga. Bibliotēkā bija skatāma radošo darbu izstāde "Mūsu dāvanas Latvijai", "Rokdarbi Lieldienu noskaņās", kā arī organizētas kluba dalībnieku ekskursijas uz bibliotēku.

7.7. Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā

Pārskata periodā tika apmeklēti vairāki profesionālās pilnveides mācību semināri un kursi (skat. [4. sadaļu](#) un [12. sadaļu](#)). Bibliotekārie darbinieki apzinās nepieciešamību pilnveidot un papildināt profesionālās zināšanas, tādēļ aktīvi piedalās gan LCB organizētajos profesionālās pilnveides pasākumos, gan citu iestāžu organizētajos semināros,ursos, konferencēs, lekcijās.

7.8. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi
Darbā ar bērniem un jauniešiem tika paveikts apjomīgs darbs. Pārskata gadā šai mērķauditorijai tika piedāvāts daudzveidīgs aktivitāšu klāsts. Pusaudžiem un jauniešiem mūsdienās ir daudz pilnveides un izklaides iespēju, tādēļ jāstrādā mērķtiecīgāk ar šo auditoriju, izzinot viņu vēlmes, vajadzības, aktuālus diskusiju tematus.

Būtiski ir turpināt iesaistīt ģimenes lasītveicināšanas pasākumos un bibliotēkas norisēs. Dažkārt ģimenēm rodas grūtības apmeklēt bibliotēku, jo ir noslogoti ikdienā. Tādēļ bibliotēkas plāno pasākumus pēcpusdienās vai sestdienās. Ieviešot inovatīvas un radošas norises, ir iespējams piesaistīt plašāku ģimeņu loku.

8. Novadpētniecība

8.1. Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

Novadpētniecība ir viens no prioritārajiem bibliotēkas darba virzieniem. 2023. gadā Latgales Centrālā bibliotēka un tās filiāles novadpētniecības darbu veica, vadoties pēc “Latvijas bibliotēku novadpētniecības darba vadlīnijām” (<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/2963519.pdf>) un bibliotēkas izvirzītajām prioritātēm. Pārskata gadā novadpētniecības darbā galvenā prioritāte bija kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību apzināšana un popularizēšana.

Bibliotēkas novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi:

- novadpētniecības krājuma veidošana, uzturēšana un popularizēšana;
- novadpētniecības jeb tematisko mapju papildināšana un sakārtošana;
- LCB veidoto digitālo novadpētniecības resursu uzturēšana un popularizēšana;
- analītisko ierakstu veidošana un eksports uz Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Nacionālās bibliogrāfijas datu bāzi;
- darbs ar interesentiem (novadpētniecības rakstura uzziņu sniegšana);
- vietējo literātu, mākslinieku un aktīvo pilsētas iedzīvotāju darba popularizēšana;
- novadpētniecības tematikai veltītu izstāžu, izglītojošu pasākumu un novadmācības stundu veidošana;
- Daugavpils pilsētvides vēstures, ievērojamo personību, apkaimju, notikumu izpēte un informācijas saglabāšana.

Bibliotēkām ir svarīgi apzināt un popularizēt vietējo mākslinieku, rakstnieku un citu radošo personu veikumu, parādot to plašākai sabiedrībai. Daugavpils publiskās bibliotēkas sadarbojas ar vietējiem novadpētniekiem, autoriem, māksliniekiem, izglītības un kultūras iestādēm, biedrībām, laikrakstiem un medijiem.

8.2. Novadpētniecības krājums

Komplektēšana, ietvertu materiālu veidi

Novadpētniecības krājumu veido monogrāfiskie izdevumi un seriālizdevumi par Daugavpili, Augšdaugavas novadu un Latgales reģionu, novadnieku daiļliteratūras darbi, kartogrāfiskie izdevumi, nošizdevumi, tematiskās mapes, fotoalbumi un digitālie resursi. 2023. gada beigās LCB un tās filiāļu krājumā bija pieejami 2455 novadpētniecības izdevumi, **pārskata gadā tas tika papildināts ar 90 izdevumiem.**

Vērtīgākie krājuma jaunieguvumi 2023. gadā:

- *Latgolys dančus i na tik. Latgales dančus un ne tikai;*
- Gustavs Manteifels. *Inflantijas kņaziste 17. un 18. gadsimtā*
- Pēteris Martinsons. *Sapņu pilsēta;*
- Bronislavs Valpītrs – *laikmeta liecinieks (1899–1976);*
- Josifs Ročko. *“Ebreju Daugavpils” 1900.–1960.*

8.2.1.attēls. Vērtīgākie krājuma jaunieguvumi 2023. gadā

Novadpētniecības darbā svarīga loma ir **bibliotēkas abonētiem Latgales reģiona periodikas izdevumiem**, tajā skaitā žurnālam “A12” un laikrakstam “Vietējā Latgales Avīze”, un Daugavpils vietējiem laikrakstiem: “Latgales Laiks”, “Латгалес Лайкс”, “Миллион”.

Vērtīgs novadpētniecības resurss ir iepriekšējos gados izdotās avīzes. Latgales Centrālās bibliotēkas krājumā pieejamas vairākas novada un vietējās avīzes: “Latgolas Bolss” (1955.–1984.), “Avangards” (1962.–1992.), “Mōras Zeme” (1989.–1994.), “Красное знамя” (1953.–1991.) u.c., kā arī digitalizētie laikraksti: “Latgales ziņas” (1928.–1934.), “Latgales Vēstnesis” (1937.–1939.), Daugavas Vēstnesis (1939.–1940.), Двинский листок (1900.–1902.) u.c.

LCB un tās filiāļu novadpētniecības mapes tiek komplektētas un papildinātas ar materiāliem no periodikas izdevumiem un citiem uzticamiem avotiem. Sistemātiski tiek veikta mapju pārstrukturēšana un optimizēšana vai jaunu mapju izveidošana, kā rezultātā var mainīties mapju skaits. Pārskata gada beigās LCB un filiālēs bija 215 novadpētniecības mapes.

Krājuma organizācija un glabāšana

LCB un filiālēs novadpētniecības krājumam nodrošināta brīvpiekļuve. Krājums ir marķēts ar speciālu uzlīmi “Daugavpils novadpētniecība”, un tā lielākā daļa ir nodalīta no pārējā bibliotēkas krājuma atsevišķā nodaļā. Pārskata gadā arī novadpētniecības krājuma iespieddarbus ar autoru veltījuma ierakstiem un autogrāfiem turpināja marķēt ar uzlīmi “Īpaša grāmata”. Informācija par novadpētniecības mapēm ir pieejama LCB [elektroniskajā katalogā](#).

Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

Pārskata gadā LCB turpināja piedāvāt septiņus pašu veidotos novadpētniecības digitālos resursus: multimediju datubāzi [“Dziesmotā Latgale”](#) par Latgales Dziesmu svētkiem, datubāzi [“Daugavpils novadnieki”](#) par Daugavpils ievērojamām personībām, datubāzi [“Dinaburgas cietoksnis”](#) par ar cietoksni saistītajām personām un tā celtniecības vēsturi, datubāzi [“Daugavpils Baznīcu kalns”](#) par Daugavpils sakrālo mantojumu, virtuālo izstādi par LCB vēsturi [“Latgales Centrālajai bibliotēkai – 80”](#), virtuālo izstādi [“Rakstniece Anita Liepa”](#) par ievērojamo Daugavpils literāti A. Liepu, virtuālo izstādi [“Miniatūrgrāmatas”](#) ar dažām miniatūrgrāmatām no LCB kolekcijas.

Pastāvīgi notiek darbs pie pašveidoto digitālo resursu uzturēšanas un papildināšanas. Pārskata gadā tajos tika aktualizēta informācija un papildināta ar jauniem faktiem, kā arī atjaunotas saites uz citām interneta vietnēm. Datubāzē “Daugavpils novadnieki” tika pievienoti ieraksti par mākslinieku Mečislavu Cauni, uzņēmēju Bendžaminu Ginzburgu, sabiedrisko darbinieci Vandu Mihailovu, kultūras darbinieci Regīnu Osmani, medicīnas darbinieci Mariju Volčeku. Novadpētniecības digitālo resursu izmantojums apkopots 8.2.1. tabulā.

8.2.1. tabula. Novadpētniecības digitālo resursu izmantojums

Datubāze / e-resurss	2021	2022	2023
Multimediju resurss “Dziesmotā Latgale”	23 795	27 946	53 727
Datubāze “Daugavpils novadnieki”	16 482	13 212	10 020
Datubāze “Dinaburgas cietoksnis”	5 525	3 571	9 313
Datubāze “Daugavpils Baznīcu kalns”	3 515	3 535	4 564
Virtuālā izstāde “Rakstniece Anita Liepa”	280	512	428
Virtuālā izstāde “Latgales Centrālajai bibliotēkai – 80”	920	765	920
Virtuālā izstāde “Miniatūrgrāmatas”	279	119	209
Kopā	50 796	49 660	79 181

2023. gadā norisinājās XXVII Vispārējie latviešu Dziesmu un XVII Deju svētki, kad svētku tradīcijai tika atzīmēti 150 gadi. Iespējams tāpēc arī tika vairāk apmeklēta digitālā kolekcija “Dziesmotā Latgale”, jo dziesmu svētki bija viena no populārākajām tēmām 2023. gadā. Varbūt to skatīja žurnālisti, gatavojot materiālus publicēšanai, vai arī kolektīvu dalībnieki vai vadītāji meklēja publicētās fotogrāfijas, jo vislielākais apmeklējums bija tieši jūlijā.

Datubāzes “Dinaburgas cietoksnis” apmeklējumu skaits palielinājies uz pusi, vērtējot 2021. gada datus. Salīdzinot ar 2022. gada rezultātiem, kad bija vērojams apmeklējumu kritums, tad 2023. gadā tas palielinājies par apm. 2,5 reizēm. Daugavpils cietoksnis ar katru gadu kļūst populārāks, jo paplašinās tūristiem piedāvāto pakalpojumu klāsts – vairāk ekskursiju pa cietoksni gidu pavadībā, atklāts jauns objekts ‘Inženieru arsenāls’, netālu esošais Marka Rotko muzejs, jaunatklātā Martinsona māja, pasākumi cietoksnī utt.

Nozīmīgs resurss novadpētniecības informācijas meklēšanai un bibliotēkas krājuma popularizēšanai ir analītiskie ieraksti. LCB Novadpētniecības analītisko ierakstu datubāze tiek pastāvīgi papildināta ar izveidotiem vietējo avīžu nozīmīgāko rakstu analītiskajiem aprakstiem. 2023. gadā tika **izveidoti un eksportēti uz LNB Nacionālās bibliogrāfijas datubāzi 1423 ieraksti** no laikrakstu “Latgales Laiks”, “Латгалес Лайкс” un “Миллион” jaunākajiem numuriem, kā arī **tika izveidoti 1678 analītiskie apraksti** no laikrakstiem “Латгалес Лайкс” (1996.–2000.), “Latgales Laiks” (2000.) un “Daugavpils Vēstnesis” (1990.) (skat. 8.2.2.

tabulu). Pārskata gada beigās Novadpētniecības analītisko ierakstu datubāzē **kopā bija 85723 ieraksti.**

8.2.2. tabula. Novadpētniecības analītisko ierakstu skaits

	2021	2022	2023
Eksportēto ierakstu skaits	2 018	1 775	1 423
Ieraksti no iepriekšējo gadu avīzēm	911	911	1 678
Kopā	2 929	2 686	3 101

Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums

2023. gadā LCB un tās filiāļu novadpētniecības krājums tika sistemātiski papildināts ar vērtīgiem lokālās vēstures materiāliem un svarīgu informāciju, ņemot vērā reģiona iezīmes. Notika pastāvīgs darbs ar novadpētniecības mapēm, piemēram, Gaismas bibliotēkā tika norakstītas trīs novadpētniecības mapes: “Daugavpils ielas”, “Daugavpils izglītības iestādes” un “Daugavpils cietoksnis”, kā rezultātā mape “Daugavpils vēsture” tika papildināta ar atsevišķu sadaļu “Daugavpils cietoksnis”, bet mapei “Daugavpils apkaimes” tika pievienoti materiāli no mapēm “Daugavpils ielas” un “Daugavpils izglītības iestādes”. Tādējādi tika panākts kvalitatīvāks saturs, atstājot vērtīgāko informāciju, kas ir aktuāls un saistošs Ruģeļu un Čerepovas apkaimēm. Tika izveidota arī jauna mape “Daugavpils publiskās bibliotēkas”, kur atrodama bibliotēkas vēsture, informācija par tās darbību un aktualitātēm, pateicības raksti.

Pārskata periodā Piekraustes bibliotēkā tika izveidotas trīs jaunas tematiskās mapes: “Daugavpils novadnieki”, “Daugavpils publiskās bibliotēkas” un lasītāju radošo darbu krājums “Grāmata un radošums”.

Izmantojums

2023. gadā novadpētniecības krājumā iekļautos materiālus visbiežāk izmantoja skolēni un studenti, Daugavpils iedzīvotāji, kā arī bibliotēkas darbinieki, gatavojot pasākumus un izstādes.

Pārskata periodā bibliotēkas lietotājiem tika sniegtas 1068 novadpētniecības uzziņas. Pieprasītākās tēmas: rakstniece Anita Liepa, Daugavpils pilsētas un apkaimju vēsture, Daugavpils novadnieki un apkaimēs dzimušas slavenības, Daugavpils publiskās bibliotēkas un datubāzes, baznīcas, dažādas Daugavpils iestādes un uzņēmumi, Kultūras dzīve Daugavpilī, u.c. Pieprasītākās tematiskās mapes: “Daugavpils novadnieki”, “Daugavpils publiskās bibliotēkas”, “Daugavpils apkaimes”, “Kultūras dzīve Daugavpilī”, “Daugavpils izglītības iestādes”, “Daugavpils ielas” u.c.

Pieprasītākie izdevumi no novadpētniecības krājuma 2023. gadā:

- Anitas Liepas daiļliteratūras darbi, grāmatas par A. Liepas personību;
- Barkovska, G., Šteimans, J. (2005). Daugavpils vēstures lappuses;
- V. Lukaševiča, L. Purinašas, E.T. Jonānes dzeja, Dzejas dienu krājumi;
- Vietējo autoru J. Šteimana, J. Ročko, L. Vasaraudzes u.c. grāmatas;
- žurnāli A12, Olūts, Tāvu zemes kalendārs;
- Морозов, О. (2012). Крепость на Западной Двине;
- Рочко, Иосиф (2022). Евреи в Латгалии. Книга 3;
- Якуб, З. (1998). Даугавпилс в прошлом.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pārskata periodā palielinājies novadpētniecības krājuma iespaidarbu izsniegums uz vietas un tematisko mapju izsniegums (skat. 8.2.3. tabulu). Krājuma izmantojumā novērojama pozitīva tendence.

8.2.3. tabula. Novadpētniecības krājuma izsniegums LCB un filiāles

	2021			2022			2023		
	<i>Uz mājām</i>	<i>Uz vietas</i>	<i>Mapes</i>	<i>Uz mājām</i>	<i>Uz vietas</i>	<i>Mapes</i>	<i>Uz mājām</i>	<i>Uz vietas</i>	<i>Mapes</i>
Kopā	479	3 955	279	119	7 879	998	92	8 456	1 065
	4 713			8 996			9 613		

8.3. Novadpētniecības darba popularizēšana

Bibliotēkas noteicošais novadpētniecības resursu popularizēšanas veids ir **novadpētniecības literatūras izstādes**. 2023. gadā LCB un tās filiāles apmeklētājiem piedāvāja 82 tematiskas novadpētniecības izstādes, kuras tika veltītas Daugavpils vēsturei, pilsētas ievērojamām personībām un notikumiem: “Oranžs, sarkans, dzeltens” (Gleznotājam Markam Rotko – 120), “Daugavpiļš – Latgolas laipnums” (J. Babre), “Daugavpils muzeji”, “LCB filiālei Jaunbūves bibliotēkai – 70”, “Mūziķi – 2023. gada jubilāri: Oskaram Strokam – 130, Ilonai Bagelei – 50”, “Grāmatniecības lauva” (A. Gulbim – 150), izstāžu cikls “Iezīmēti Daugavpilī”, kas veltīts 2023. gada jubilāriem u.c.

8.3.1. attēls. Novadpētniecības literatūras izstādes

Pārskata gadā LCB un tās filiāles organizēja **novadmācības stundas un laboratorijas**:

- “Novadpētniecības resursi Latgales Centrālajā bibliotēkā”, “Ievērojamais Daugavpils novadnieks – grāmatizdevējs, rakstnieks Ansis Gulbis, viņa ieguldījums Latvijas grāmatniecībā” (Latgales Centrālā bibliotēka);
- “Dzeja dzimst no mīlestības...”, “Es esmu maza svečīte Latvijas plaukstās” /I. Samauska/, “Mantojums, kas bagātina”, “Neatradīsim nekur mēs citur vietu, kura runātu ar mums...” (Bērnu bibliotēka “Zīlīte”);
- “Katram savs īpašais literārās tortes gabaliņš!”, “Nost ar garlaicību! Aši uz bibliotēku!”, “Mēs dāvinām Tev lasītprieku!” (Jaunbūves bibliotēka);
- “Divu krastu pilsēta” (Pārdaugavas bibliotēka);
- “Vecās pilsētas stāsts: Iezīmēti Daugavpilī”, “Bibliotēkas dārgumi – grāmatas”, (Piekrastes bibliotēka).

8.3.2. attēls. Bibliotekārā stunda “Nost ar garlaicību! Aši uz bibliotēku!”

2023. gadā LCB un tās filiālēs notika 98 ar novadpētniecību saistīti **pasākumi** – tradicionālās tikšanās ar vietējiem literātiem un māksliniekiem, grāmatu prezentācijas, radošie un atmiņu vakari, izziņas ekskursijas skolēniem, pasākumi, kas tika veltīti aktuāliem notikumiem sabiedrībā, (pasākumi “Dzejas dienu”, “Bibliotēku nedēļas” u.c. ietvaros).

Nozīmīgākie pasākumi: teoloģijas doktora un garīdznieka Dmitrija Artjomova **grāmatas “Bronislavs Valpītrs – laikmeta liecinieks” prezentācija, tikšanās ar žurnāla A12 veidotājiem**, tikšanās ar informatīvās izstādes “Bendžamins Ginzburgs – roiboša tējas karalis” veidotāju, vēsturnieku un novadpētnieku Josifu Ročko, “No bibliotēkas atmiņu čemodāna”, atzīmējot Latvijas bibliotēku simtgadi un izpētot bibliotēkas vēsturi, **Jaunbūves bibliotēkas pastāvēšanas 70. gadskārtai veltītie pasākumi**, “Baltu galdautu uzklājot!” – senioru saruna par ģimenes svētku tradīcijām Latgalē, bibliotēkas vēsturi un novadpētniecību, Ziemassvētku priekšā lasīšanas akcija Sirmā stunda “Dāvā prieku lasot!” u.c.

8.3.3. attēls. Novadpētniecības pasākumi LCB un tās filiālēs

LCB bibliogrāfe piedalījās Daugavpils Vienības nama Krievu kultūras centra rīkotajā Zinātniski praktiskajā konferencē “Daugavpils Pirmās Latvijas Republikas laikā. 1920.–1940.” ar ziņojumu **“Daugavpils kultūras dzīves atspoguļojums 1920.–1940. g. periodiskajos izdevumos”**.

LNB sadarbībā ar LCB realizē **projektu** “Ceļā uz “Latviešu grāmatai 500” Latvijas reģionos: izdevējdarbība un tekstu izplatība senāk un tagad”. **Pārskata gadā Daugavpilī šī**

projekta ietvaros norisinājās reģionālā konference “Latgales grāmatnieku un literātu devums Latvijas grāmatniecībā” ar pētnieku, vēsturnieku un zinātnieku priekšlasījumiem par grāmatniecības attīstību Latgalē 19. un 20. gadsimtā. **Konferencē uzstājās** vēsturnieks Mg. paed. Arnis Slobožņins par latgaliešu dziesminieka, literāta un grāmatnieka Andriva Jūrdža devumu Latgales grāmatniecības attīstībā, literatūrzinātnieks un rakstnieks Dr. philol. Valentīns Lukaševičs par grāmatizdevēja un tirgotāja Vincenta Gaudzes profesionālo darbību Daugavpilī 20. gadsimta sākumā, asoc. profesors, Humanitāro un sociālo zinātņu institūta reģionālo studiju centra “Latgales pētniecības institūts” vadītājs Dr. hist. Henrihs Soms par grāmatizdevēja, rakstnieka Vladislava Lōča (Locs) ieguldījumu grāmatniecībā un viņa piemiņas iemūžināšanu, LNB vadošais pētnieks Dr. hist. Mārtiņš Mintauris par Pirmās Latviešu grāmatas piecsimtgadī un Latgales kontekstiem, bet vēsturniece, LNB Letonikas un Baltijas centra vadītāja Kristīne Zaļuma rosināja klātesošos pārdomāt un analizēt, kas ir reta, vērtīga un sena grāmata.

8.3.4. attēls. Konferencē “Latgales grāmatnieku un literātu devums Latvijas grāmatniecībā”

Dzejas dienu pasākumi ir veiksmīgs ikgadējs novadpētniecības notikums dažāda vecuma interesentiem. Pārskata gadā aktivitātes notika gan LCB, gan tās filiālēs, gan pilsētas apkaimēs. Dzejas dienu izstādēs tika izcelts novadnieku ieguldījums Daugavpils kultūrtelpas popularizēšanā.

Bibliotēkas aicināja uz tikšanos gan zināmus literātus, piem., Ligiju Purinašu (Projekta “Dialogs. Rakstnieki Daugavpilī” 7. kārtas ietvaros), Lauru Melni (Projekta “Tiekamies bibliotēkā! Bērnu rakstnieki Daugavpilī” 4. kārtu), gan jaunus dzejniekus – apkaimes iedzīvotājus un bibliotēkas lietotājus, piem., Gaļinu Žuku, kura prezentēja savu pirmo dzejoļu krājumu “Kaleidoskops”.

LCB notika aktivitāte “Uzdāvini haiku savai pilsētai”. Lasītāji septembrī varēja uzrakstīt savu haiku uz kādas no piedāvātajām fotogrāfijām no izstādes “Daugavpils bibliotekāra acīm” un veltīt to Daugavpilij.

Čiekuru bibliotēkā notika literāra tikšanās “Vārda spēks” ar Daugavpils dzejnieku Jevgeņiju Golubevu un tikšanās ar dzejnieku, Latvijas Neredzīgo biedrības Rēzeknes teritoriālās organizācijas biedru Rūdolfu Linužu pasākumā “Rūdolfa Linuža sajūtu pieraksti dzejā”.

Piekrastes bibliotēkā tika prezentēta autoru bērnu dzejoļu grāmata “Dzīvais kaleidoskops” un notika tikšanās ar tās autoriem – Daugavpils dzejniekiem L. Vasaraudzi un J. Golubevu, un grāmatas mākslinieci K. Borisovu.

8.3.5. attēls. Dzejas dienu pasākumos

Bibliotēku nedēļas ietvaros notika Daugavpils bibliotekāru atkalstatīšanās vakars “Bibliotekāri: mans darbs ir mana sirdslieta!”, tikšanās ar Daugavpils dzejniekiem “Kad vārds “bibliotēka” dzejas rindās skan...”, informatīvi pasākumi par bibliotēku, tās pakalpojumiem, krājuma daudzveidību “Bibliotēkas noslēpumi”, “Pirmā iepazīšanās ar bibliotēku” u.c.

Par neatņemamu novadpētniecības un bibliotēkas darba daļu ir kļuvušas [mākslas izstādes](#). LCB filiāles cenšas atbalstīt vietējo kopienu iniciatīvas un parādīt plašākai sabiedrībai to pārstāvju daiļradi un radošo potenciālu. Pārskata gadā tika rīkotas vairākas vietējo autoru mākslas izstādes gan LCB, gan filiālēs:

- MIKC “DDMV Saules skola” Bērnu mākslas skolas audzēkņu mākslas darbu izstāde “**KURP?**”, 2022. un 2023. gada absolventu noslēguma darbu izstāde;
- Daugavpils Bērnu un jauniešu centra “Jaunība” audzēkņu radošo darbu izstādes “**Dabas un dvēseles saikne**”, “**Spēka zīmes Latvijai**”, “**Pilsēta bērnu grafikā**”;
- Daugavpils BJC “Jaunība” brīvā laika klubu “Smaids”, “Sudraba avoti”, “Ruģeļi”, mākslas pulciņa “Paleta”, tekstila pulciņu “Diedziņš” un “Radošuma maģija” dalībnieku radošo darbu, rokdarbu u.c. izstādes;
- Daugavpils Valstpilsētas vidusskolas skolēnu vizuālās mākslas un dizaina un tehnoloģiju konkursa radošo darbu izstāde;
- Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskolas pirmsskolas vecuma bērnu radošo darbu izstāde “**Vecvecāku mīlais smaids**”;
- Daugavpils fotostudijas “Ezerzeme-F” izstāde “**Paaudze SUDRABS**”;
- Daugavpils Universitātes profesionālās maģistra studiju programmas “Māksla” studējošo mākslas darbu izstādes “**Temperatūra**” un “**Balts, vēl baltāks**”;
- Ilūkstes Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu radošo darbu izstāde “**Tedvesmojošā Sēlija**”;

- Špoģu Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu un viņu skolotāja Valda Grebeža mākslas izstāde “**Meistars un mācekļi**”;
- Daugavpils Dienas aprūpes centra apmeklētāju radošo darbu izstāde “**Varavīksnes krāsas**”;
- VSIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas klientu keramikas darbu izstāde “**Iedvesmas mirkļi**”;
- neredzīgu un vājredzīgu cilvēku amatniecības un rokdarbu izstāde “**Mēs**”;
- Daugavpils valstspilsētas Dizaina un tehnoloģiju, vizuālās mākslas skolotāju metodiskās apvienības Ziemassvētku eglīšu rotājumu izstāde “**Leduspuķes**”;
- Latgales brīvo mākslinieku asociācijas dalībnieku gleznu izstāde “**Putni**”;
- biedrības “Stāstnīca” fotoizstādes “**Daugavpils industriālās apkaimes etīdes**” un “**18. novembra iela**”;
- Mākslinieku J. Ondzules, D. Pamakštes, J. Bitiņa, V. Plataces, A. Kalvišas, N. Krjukovas, S. Bogdanovičas, M. Šulgas, M. Viņņicka, I. Romules, I. Vasiļjevas studijas “IV Darbnīca” dalībnieku, P. Lavrenova, O. Larionovas, V. Petrovas, J. Požarskas, I. Minovas, L. Onzuļa darbu izstādes;
- LCB lietotāju S. Vasiļišinas, J. Čertova, J. Šakeles, A. Udaļcovas, K. Jesiļevskas, M. Pavlovas, L. Gladiševas, K. Boltrukevičas, L. Buročkinas, L. Mideres, T. Tukānes, L. Sergejevas, V. Petrovas, J. Požarskas, O. Larionovas, T. Kokinas radošo darbu vai kolekciju izstādes.

8.3.6. attēls. Mākslas un radošo darbu izstādes

Pārskata gadā LCB un tās filiāļu **sociālo mediju lapās** tika publicēta informācija gan par gaidāmajiem pasākumiem, gan atskats uz tiem, kā arī novadpētniecības, literatūras un vietējo mākslinieku radošo darbu izstāžu apraksts.

8.4. Sadarbība novadpētniecības jomā

Sadarbība novadpētniecības jomā nodrošina apmeklētāju piesaisti, novadpētniecības darba kvalitāti, aktualitāti un publicitāti. Pārskata gadā LCB un filiālēs turpinājās aizsāktā sadarbība ar vietējiem partneriem radošu un izglītojošu pasākumu organizēšanā (skat. 8.4.1. tabulu).

8.4.1. tabula. Sadarbība novadpētniecības jomā

Sadarbības partneris	Aktivitātes	Vērtējums
Daugavpils izglītības iestādes: Daugavpils Centra vsk., Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vsk., Daugavpils Ķīmijas apkaimes PII, Daugavpils Saskaņas psk., Daugavpils Valsts ģimnāzija, Daugavpils Valstspilsētas vsk., Daugavpils Vienības psk., Daugavpils Zinātņu vsk., J. Pilsudska Daugavpils Valsts poļu ģimnāzija, J. Raiņa Daugavpils 6. psk.	Novadmācības stundas, novadpētniecības laboratorijas, bibliotēkārās stundas, tikšanās ar vietējiem literātiem un māksliniekiem, mākslas darbu, radošo darbu un cita veida izstādes, izzinošas ekskursijas.	Veiksmīga sadarbība, jo izglītības procesā ir svarīga Latgales kultūrvēsturiskā mantojuma izziņošana, lai sekmētu un saglabātu esošās un radītu jaunas kultūras vērtības. Ilggadēja sadarbība lokālpatriotisma veicināšanā, novadpētniecības materiālu popularizēšana bērnu un jauniešu vidū.
Mākslu izglītības kompetences centrs “Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola Saules skola”	Mākslas izstādes.	Skolotāju un jauno mākslinieku darbi tiek eksponēti bibliotēku telpās, kas veicina ne tikai autoru atpazīstamību, bet arī interesi par bibliotēku darbību.
Daugavpils Bērnu un jauniešu centrs “Jaunība”	Radošo darbu izstādes.	Sekmīga sadarbība veicina interesi par bibliotēku darbību un to piedāvātām iespējām.
Daugavpils Universitāte	Mākslas izstādes.	Sekmīga sadarbība ar studējošajiem / pasniedzējiem, kas šobrīd studē / strādā Daugavpilī, veicina interesi par bibliotēku darbību un to piedāvātajām iespējām
Ilūkstes Mūzikas un mākslas skola, Špoģu Mūzikas un mākslas skola	Radošo darbu izstāde un mākslas izstāde.	Sekmīga sadarbība veicina interesi par bibliotēku darbību un to piedāvātām iespējām.
Biedrība “Stāstnīca”	Fotoizstādes “Daugavpils industriālās apkaimes ētides” un “18. novembra iela”.	Veiksmīga sadarbība, kas veicina bibliotēkas atpazīstamību un popularizē Daugavpili.
Daugavpils fotostudija “Ezerzeme-F”	Fotoizstāde “Paaudze SUDRABS”.	Veiksmīgas sadarbības procesā tiek realizēti zīmīgi izstāžu projekti, vietējo autoru darbības popularizēšana.

Daugavpils Dienas aprūpes centrs	Radošo darbu izstāde "Varavīksnes krāsas".	Sekmīga sadarbība veicina interesi par bibliotēku darbību un to piedāvātajām iespējām, kas ir svarīga cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
VSIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca" Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	Keramikas darbu izstāde "Iedvesmas mirklī".	Veiksmīga jauna sadarbība, kas veicina interesi par bibliotēku darbību un ir svarīga cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
Latgales brīvo mākslinieku asociācija	Mākslas izstāde "Putni".	Veiksmīga sadarbība, jo darbi tiek eksponēti bibliotēku telpās, kas veicina ne tikai autoru atpazīstamību, bet arī interesi par bibliotēku.
Mākslinieki un amatiermākslinieki (J. Ondzule, J. Bitiņš, V. Platace, A. Kalviša, N. Krjukova, S. Bogdanoviča, M. Šulgas, M. Viņņickis, P. Lavrenovs, I. Minova, L. Onzulis, I. Vasiļeva "TV Darbnīca" dalībnieki u. c.)	Mākslas izstādes.	LCB un tās filiālēm ir izveidota veiksmīga sadarbība ar radošās darbības veicējiem. Mākslinieku darbi tiek eksponēti bibliotēku telpās, kas veicina ne tikai autoru atpazīstamību, bet arī interesi par bibliotēku darbību.
Daugavpils literāti	Tikšanās ar dzejniekiem, literāru darbu lasīšana, grāmatu prezentācija.	LCB un tās filiālēm ir izveidojusies ilggadēja un radoša sadarbība pasākumu organizēšanā un apkaimes iedzīvotāju talantu popularizēšanā.
Vietējā kopiena	Tikšanās un pasākumu organizēšana ar vietējiem sabiedriski aktīviem iedzīvotājiem, "Darbīgās kopienas", LCB lietotāju radošo darbu vai kolekciju izstādes.	Veiksmīga sadarbība, kas veicina Daugavpils apkaimju atpazīstamību un popularizēšanu. Novadpētniecības mapju informācijas aktualizēšana, intereses par bibliotēku darbību un to piedāvātajām iespējām veicināšana.

8.5. Jauninājumi novadpētniecības darbā

Lai veicinātu dzimtās pilsētas vēstures, novadnieku un kultūras iepazīšanu, kā arī novadpētniecības krājuma izmantošanu, pārskata gadā novadpētniecības darbā tika ieviesti jauninājumi.

LCB filiālēs grāmatizdevējam A. Gulbim veltītas tematiskās izstādes, kuru sagatavošanai izmantoti ne tikai LCB e-resursi, LNB veidotās datubāzes un Lursoft laikrakstu bibliotēka, bet arī alternatīvi informācijas avoti – Latvijas bibliotēku, laikrakstu, organizāciju tīmekļa vietnes vai interneta resursi, piemēram, Literatura.lv, diena.lv, db.lv u.c.

Ziemassvētku priekšā lasīšanas akcijā **Sirmā stunda “Dāvā prieku lasot!”** apvienota daiļliteratūra un novadpētniecība – fragmentus no literāriem darbiem lasīja novadnieki (piem., Goda daugavpiliete F. Osina, garīdznieks, teoloģijas doktors D. Artjomovs, *Dienvidlatgales NVO atbalsta centra* koordinators O. Zuģickis, Daugavpils teātra aktrise Inese Ivulāne-Mežule u.c.).

8.5.1. attēls. Sirmā stunda “Dāvā prieku lasot!”

8.6. Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Novadpētniecības materiālu vākšana, apkopošana un popularizēšana, kā arī digitālo resursu informācijas papildināšana un datubāzu uzturēšana ir laikietilpīgs process.

Darbiniekiem ar neilgu darba pieredzi trūkst zināšanu un prasmju novadpētniecības materiālu popularizēšanā. Daudziem, it īpaši jauniem bibliotekārajiem darbiniekiem ir jāpapildina zināšanas novadpētniecības jomā un Daugavpils kultūrvēsturē.

Bibliotēkas veidotie novadpētniecības materiāli (mapes, elektroniskie resursi) saturiski noveco un zaudē aktualitāti, regulāri jāseko informācijai, jāpapildina krājums ar aktuālākajiem datiem.

8.7. Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Pārskata gadā **novadpētniecības darbs bija daudzveidīgs**, jo tika aptverti dažādi virzieni, piedāvājot LCB lietotājiem plašu pasākumu un izstāžu klāstu.

Turpmāk aktīvāk jāveicina iedzīvotāju interese par novadpētniecību un bibliotēkas resursiem, organizējot jaunas aktivitātes, kā arī popularizējot novadpētniecības materiālus digitālajā vidē. Jāturpina sadarbība ar vietējo kopienu, vācot informāciju no cilvēkiem par apkaimi un tās nozīmīgiem notikumiem. Jāveido ciešāka sadarbība ar pilsētas kultūras un izglītības iestādēm, iegūstot un saglabājot informāciju, veicinot novadpētniecības materiālu popularizēšanu bērnu un jauniešu vidū. Jāturpina pilnveidoties novadpētniecības jomā.

Digitālais resurss “Latgales Centrālajai bibliotēkai – 80” sniedz ieskatu bibliotēkas vēsturē, tomēr būtu nepieciešama tās padziļināta izpēte un dokumentēšana.

Datubāzē “Daugavpils novadnieki” trūkst informācijas par daudziem ievērojamiem cilvēkiem pilsētā, tāpēc jāveic aktīvāks darbs šī novadpētniecības elektroniskā resursa sakārtošanai. Īpaši svarīgi atzīmēt tos iedzīvotājus, kuri ieguvuši pilsētas pašvaldības augstāko apbalvojumu “Mūža ieguldījums”.

Nepieciešams digitalizēt LCB novadpētniecības krājumā esošo vērtīgo un unikālo materiālu.

9. Projekti

Pārskata gadā LCB īstenoja VKKF līdzfinansētā ilgtermiņa projekta “Dialogs. Rakstnieki Daugavpilī” 7. kārtu, kā arī uzsāka VKKF līdzfinansētā projekta “Tiekamies bibliotēkā! Bērnu rakstnieki Daugavpilī” 4. kārtu.

9.1. Dialogs. Rakstnieki. Daugavpilī 7. kārtā

2023. gadā LCB ieguva Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu ilgtermiņa projekta “Dialogs. Rakstnieki Daugavpilī” septītās kārtas īstenošanai (piesaistītais finansējums – EUR 1 200). Projekta ietvaros no aprīļa līdz decembrim Latgales Centrālajā bibliotēkā tika rīkotas sešas lasītāju tikšanās ar iemīļotām latviešu rakstniecēm un dzejniecēm – **Rolandu Bulu, Aiju Mikeli, Janu Veinbergu un Ingunu Dimanti, Ilzi Spergu un Ligiju Purinašu**. Iespēju klātienē tikties ar iemīļotām autorēm izmantoja ne tikai pieaugušie, bet arī skolu jaunieši.

9.1.1. attēls. Projekta “Dialogs. Rakstnieki Daugavpilī” 7.kārta afiša

9.2. Tiekamies bibliotēkā! Bērnu rakstnieki Daugavpilī. 4. kārtā

Pārskata gadā LCB īstenoja VKKF līdzfinansētā projekta “Tiekamies bibliotēkā! Bērnu rakstnieki Daugavpilī” 4. kārtu (piesaistītais finansējums - EUR 1200).

2023. gadā tika organizētas tikšanās ar 4 bērnu un jauniešu grāmatu autoriem – **Lauru Melni, Lauru Vinogradovu, Agnesi Vanagu un Agiju Staku** 2024. gadā projekta aktivitātes turpināsies, kad Daugavpilī viesosies autori – **Viesturs Ķerus un Rebeka Lukošus**.

9.2.1. attēls. Projekta “Tiekamies bibliotēkā! Bērnu rakstnieki Daugavpilī. 4. kārtā” afiša

Pasākumu apmeklētājiem bija radīta iespēja klātienē diskutēt ar latviešu autoriem par mūsdienu aktuālu tēmu atspoguļojumu literatūrā. Dažādās mērķauditorijās tika popularizēta latviešu oriģinālliteratūra un tās autori. Projektos iesaistīto rakstnieku daiļrades popularizēšana sekmēja jaunu lietotāju piesaistīšanu bibliotēkai. Projekta publicitāte veicināja latviešu rakstnieku plašāku atpazīstamību multikulturālajā Daugavpilī.

10. Publicitāte

Latgales Centrālajā bibliotēkā publicitātes darba galvenā prioritāte paliek nemainīga. Tā ir pozitīva bibliotēkas tēla veidošana, proti, vietējās sabiedrības informēšana par bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem, aktualitātēm un pasākumiem, izmaiņām bibliotēkas darba laikā un apkalpošanas kārtībā, krājuma popularizēšana, pašvaldības kultūras norišu informacionālais atbalsts, utml.

10.1. Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Pārskata periodā LCB savos publicitātes kanālos un vietējo mediju portālos pievērsa sabiedrības uzmanību un regulāri informēja par aktualitātēm Daugavpils publisko bibliotēku darbā. LCB un filiāļu publicitātes veidošanā dažādās jomās iesaistās vairāku LCB struktūrvienību un nodaļu pārstāvji. Vairāku posmu publicitātes sagatavošanas process dažkārt ir laikietilpīgāks, tomēr tādējādi tiek nodrošināta informācijas kvalitāte – satura, valodas stila un komunikācijas līdzekļu atbilstība tēmai un mērķauditorijai.

Šajā pārskata periodā vietējā pašvaldība ieviesa vairākus jauninājumus sadarbībā ar pašvaldības iestādēm sabiedrisko attiecību jomā, īpaša uzmanību veltot pasākumu plānošanai. Atbildīgie pašvaldības darbinieki regulāri rīkoja sanāksmes ar pašvaldības iestāžu sabiedrisko attiecību speciālistiem, kurās tika pārrunāti aktuālie problēmjautājumi un meklēti tiem risinājumi.

Lai veicinātu publicitāti un sabiedrības informēšanu par LCB un filiālbibliotēku funkcijām un pasākumiem, arī pašā bibliotēkā katru mēnesi tiek sastādīts pasākumu, izstāžu un citu aktivitāšu plāns, kas tiek iesniegts un saskaņots Daugavpils valstspilsētas pašvaldībā un tiek publicēts tās mājaslapā www.daugavpils.lv.

Pirms LCB un filiāļu rīkotajiem pasākumiem tiek veidotas afišas un preses relīzes, kas tiek ievietotas LCB tīmekļvietnē <http://www.lcb.lv/>, sociālajos tīklos un nosūtītas Daugavpils publiskajiem medijiem, aicinot ikvienu iedzīvotāju vai pilsētas viesi apmeklēt pasākumu.

Bibliotēkas rīkoto pasākumu aktīva popularizēšana tiek veikta ar mērķi iepazīstināt apmeklētājus ar tās pamatpakalpojumiem, piesaistot jaunus lietotājus, kā arī sasniegt lielāku auditoriju, veicināt izpratni par to, ka bibliotēka ir ne tikai grāmatu izsniegšanas vieta, bet arī dažādu sociālo aktivitāšu, kultūras un mākslas pasākumu norises vieta.

Piedaloties bibliotēkas rīkotajos pasākumos, daudzi apmeklētāji ir atzinuši, ka ir patīkami pārsteigti un iepazīnuši bibliotēku no cita redzes punkta.

Sabiedrības informēšana par Latgales Centrālās bibliotēkas un tās filiāļu pakalpojumiem un funkcijām tiek īstenota izmantojot publicitāti **tīmeklī**:

- tīmekļvietnē www.lcb.lv – plašs uzziņu klāsts par LCB un filiālbibliotēkām, kas ietver padziļinātu informāciju un tās sīkāku izklāstu, tostarp par darba laiku, pilnveides iespējām, novadpētniecību, jaunākajām aktualitātēm un elektronisko kopkatalogu;
- sociālo tīklu kontos **Facebook**, [Instagram](#) un [Youtube](#) – publicēta īsa, konkrēta informācija, kas papildināta ar vizuālu materiālu tās vieglākai uztverei. Papildus tiek pievienota norāde ar saiti uz tīmekļvietni, kur iespējams iepazīties ar plašāku teksta apskatu;
- Daugavpils valstspilsētas pašvaldības tīmekļvietnē www.daugavpils.lv – regulāri publicētas informatīvas preses relīzes, afišas un attēli par bibliotēkas rīkotajiem pasākumiem, kā arī citas jaunākās aktualitātes;
- [Latvijas Sabiedriskais medijs](#) – regulāri atspoguļo norises bibliotēkā, žurnālistiem apmeklējot pasākumus;
- Latgalīšu kultūrys ziņu portāls lakuga.lv – ievieto aktuālāko informāciju par bibliotēkas pasākumiem latgaliešu valodā;
- Ziņu portāli Grani.lv, gorod.lv – regulāri informē iedzīvotājus par aktualitātēm bibliotēkā, pārpublicējot no Daugavpils valstspilsētas pašvaldības tīmekļvietnes un iztulkojot krievu valodā

Publicitāte **presē**:

- Reģionālajā **laikrakstā “Latgales Laiks”** un vietējos ziņu portālos publicēta bibliotēkas sniegtā informācija par dažādiem ar bibliotēku saistītiem notikumiem (izstādes, pilnveides kursi un citi pasākumi).
- Žurnālā A12 tiek publicētas bibliotēkā organizētās izstāžu afišas ar nelielu aprakstu.

Informatīvie stendi:

- aktuālā informācija par bibliotēkas pakalpojumiem un pasākumu afišas izvietotas informācijas stendos Latgales Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku iekštelpās.

Lai nodrošinātu iespējami augstāku un kvalitatīvāku informācijas pasniegšanu, visas publikācijas tiek veidotas ievērojot stingrus latviešu gramatikas pamatprincipus, pareizu vārdu lietojumu un gaumīgi izveidotu vizuālo materiālu. Publikācijām ar cikliskumu vizuālais stils tiek saglabāts vienots, lai nezaudētu atpazīstamības principu.

10.2. Bibliotēkas informācija tīmeklī (situācijas apraksts, aktivitātes, secinājumi)

Bibliotēku aktualitāšu popularizēšana tīmeklī ir neatņemama ikvienas bibliotēkas darba sastāvdaļa. Pieejamība tīmeklī palīdz sasniegt dažādas mērķauditorijas un piesaistīt jaunus apmeklētājus.

Patlaban informatīvajā telpā dominē sociālo tīklu izmantošana, tomēr, primārais ārējās komunikācijas kanāls un galvenais informācijas nesējs ir bibliotēkas tīmekļvietne, ko var uzskatīt par ikvienas bibliotēkas virtuālo vizītkarti. LCB regulāri izvērtē bibliotēkas tīmekļvietnes <http://www.lcb.lv/> funkcionalitāti, informatīvo saturu un atbilstību lietotāju vajadzībām, tiek meklēti jauni risinājumi kā padarīt tīmekļvietni lietotājiem draudzīgāku un interesantāku. Pārskata periodā uzsākts darbs pie jaunas tīmekļvietnes izstrādes.

10.2.1. tabula. LCB tīmekļvietnes statistika

Gads	Apmeklējums
2021	160 230
2022	152 404
2023	160 840

Salīdzinot ar 2022. gada pārskata periodu 2023. gadā LCB tīmekļvietnes apmeklējumu skaits ir pieaudzis par 5.54%.

10.2.2 tabula. Sociālo tīklu jaunu ierakstu skaits

	2021	2022	2023
FB	613	493	310
Instagram	217	228	217
YouTube	38	14	14

Visas astoņas bibliotēkas savā starpā arī dalās ar interesantākajiem un svarīgākajiem ierakstiem Facebook kontos, tādējādi aptverot plašāku lasītāju loku.

Ikdienā aktīvākā komunikācija notiek caur Facebook kontiem. Sekotāju un apmeklējumu skaits bibliotēku Facebook kontos katru gadu palielinās un to apliecina arī statistikas rādītāji. Šobrīd bērnu bibliotēkas “Zīlīte” Facebook kontam ir 871 sekotāji (+16%), Jaunbūves bibliotēkai – 594 sekotāji (+8%), Piekrastes bibliotēkai – 755 sekotāji (+21%).

10.2.3. tabula. LCB sekotāju statistika sociālajos tīklos

	2021	2022	2023
Latgales Centrālās bibliotēkas FB	1 903	2 100	2 234
Instagram	769	825	837
USA Information Center Daugavpils FB	583	635	735
LCB Ģimenes digitālā aktivitāšu centra FB	385	459	566
LCB filiāles Bērnu bibliotēkas “Zīlīte”FB	605	729	871
LCB filiāles Gaismas bibliotēkas FB	289	394	484
LCB filiāles Jaunbūves bibliotēkas FB	437	548	594
LCB filiāles Pārdaugavas bibliotēkas FB	562	642	724
LCB filiāles Cerīņu bibliotēkas FB	390	496	554
LCB filiāles Piekrastes bibliotēkas FB	533	622	755

Analizējot LCB sociālo tīklu kontu statistiku, redzams, ka visos bibliotēkas kontos vērojams **sekotāju skaita pieaugums**. Lai gan publikāciju skaits ir samazinājies, apmeklējumu un

sekotāju skaits ir pieaudzis. Minēto dinamiku varētu skaidrot ar izmaiņām ierakstu saturā, kā arī ar ciešākas sadarbības izveidi ar pašvaldības sabiedrisko attiecību speciālistiem. Ar bibliotēkas veidotajiem ierakstiem daudz biežāk dalās influenceri un sabiedrībā atpazīstamas personības.

10.2.1.attēls. LCB populārākās publikācijas sociālajā tīklā Facebook 2023. gadā

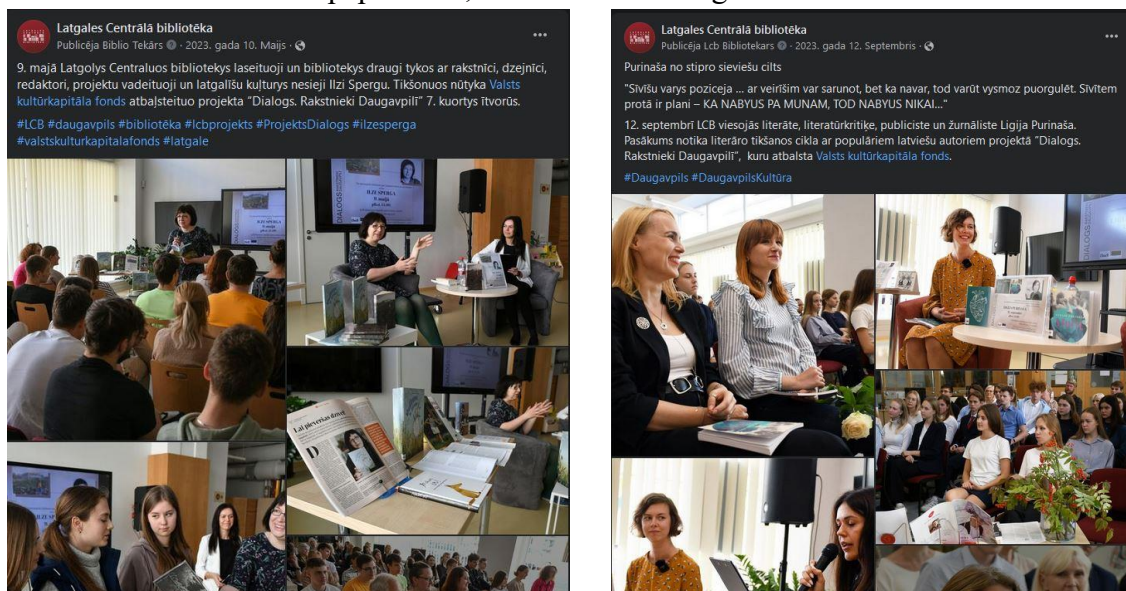
10.3. Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Kopumā 2023. gads Latgales Centrālajā bibliotēkā un filiālbibliotēkām pasākumu un norišu ziņā ir bijis plašs un daudzpusīgs dažādām mērķauditorijām. Bibliotēkās ir noritējušas tikšanās ar rakstniekiem, dzejniekiem, grāmatu ilustratoriem, citām radošām personībām, bijuši apskatāmi vairāki desmiti dažādu izstāžu, kā arī sarīkots ne mazums pasākumu lieliem un maziem grāmatmīļiem.

Par vienu no šī gada centrālajiem notikumiem LCB kļuva reģionālā konference “Latgales grāmatnieku un literātu devums Latvijas grāmatniecībā”. Šo konferenci LCB rīkoja sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītā projektā “Ceļā uz “Latviešu grāmatai 500” Latvijas reģionos: izdevējdarbība un tekstu izplatība senāk un tagad”.

Konferencē notika priekšlasījumi par grāmatniecības attīstību Latgalē 19. un 20. gadsimtā, par latgaliešu dziesminieka, literāta un grāmatnieka Andriva Jūrdža devumu Latgales grāmatniecības attīstībā, tika sniegts ieskats grāmatizdevēja un tirgotāja Vincenta Gaudzes profesionālajā darbībā Daugavpilī 20. gadsimta sākumā, kā arī par grāmatizdevēja, rakstnieka Vladislava Lōča (Locs) ieguldījumu grāmatniecībā.

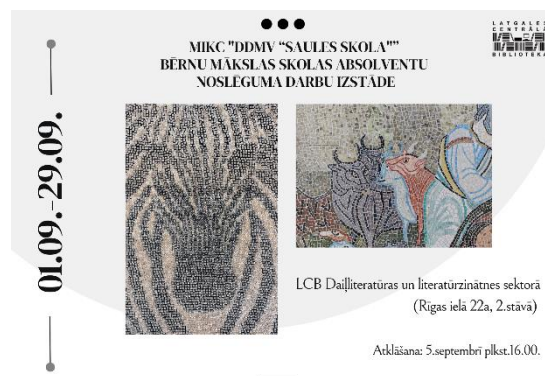
Aizvien biežāk bibliotēkā tiek rīkoti pasākumi latgaliešu valodā, kuri tiek popularizēti arī latgaliešu valodā, kas palielināja vietējās sabiedrības atsaucību un bibliotēkas atpazīstamību. Publicitātes materiāli tika papildināti, ieraksti veidoti latgaliešu rakstu valodā.

10.3.1.attēls. Publicitāte latgaliešu rakstu valodā

Šogad Latgales Centrālā bibliotēka turpināja realizēt Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītus projektus “Tiekamies bibliotēkā! Bērnu rakstnieki Daugavpilī” un “Dialogs. Rakstnieki Daugavpilī”. Projekta ietvaros organizētie pasākumi tika kupli apmeklēti. Projekta aktivitātēm tika nodrošināta vizuālā identitāte un publicitāte: vienotā stilā izveidotas pasākumu afišas, sagatavotas un publicētas preses relīzes, izveidotas fotogrāfiju galerijas pēc pasākumiem, kas papildinātas ar komentāriem par redzēto, dzirdējo un sajūsto. Vairāk par projektu skat. [9.sadaļā](#).

LCB un tās filiālēs šogad turpinājās arī aktīva izstāžu dzīve. Kopš gada sākuma LCB Daiļliteratūras un literatūrzinātnes sektorā un ASV info centrā ir bijušas apskatāmas: Sarmītes Bogdanovičas fotoizstāde “Cieši klāt”, Daugavpils fotostudijas “Ezerzeme-F” izstāde “Paudze SUDRABS”, Mākslu izglītības kompetences centra “Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola “Saules skola”” Bērnu mākslas skolas 2022. un 2023. gada absolventu noslēguma darbu izstāde, Zarasu (Lietuva) fotokluba “Ezerzeme”, Daugavpils Universitātes (DU) profesionālās maģistra studiju programmas „Māksla” docētājas Mg.art. Jeļenas Koževņikovas un maģistrantes Bc.art. Sigijas Šķēles-Tomiņas laikmetīgo grafiku izstāde „BALTS, VĒL BALTĀKS”, Anetes Aizbaltes Gleznu izstāde “Latvijas dzejnieki”, Valijas **Plataces** fotogrāfiju sērija “Mīlestība pasaules ceļos” un daudzas citas izstādes.

10.3.2. attēls. Izstāžu afišas

Šovasar Daugavpils publiskās bibliotēkas atkal aicināja skolas vecuma bērnus aizraujoši un saturīgi pavadīt brīvo laiku, piedaloties lasītveicināšanas programmā “Skaistā vasara bibliotēkā”. Programmas ietvaros tika piedāvātas saistošas, izzinošas un izglītojošas nodarbības, literāri pasākumi un novadpētniecības stundas, radošas darbnīcas un konkursi gan individuāliem apmeklētājiem, gan arī bērnu vasaras nometņu dalībniekiem. Lasītveicināšanas programmas atpazīstamībai tika izstrādātas afišas, plakāti, atgādnēs. Par pasākumiem tika sagatavotas preses relīzes un katrs no pasākumiem tika atspoguļots arī bibliotēku sociālajos tīklos.

Par vienu no šā gada izaicinājumiem kļuva Latvijas Neredzīgo bibliotēkas reorganizācija, kuras rezultātā tās Daugavpils filiālbibliotēka no 1. jūlija tika pievienota Latgales Centrālajai bibliotēkai un turpina darbu kā LCB filiāle Čiekuru bibliotēka.

Minētās reorganizācijas rezultātā ir nodrošinātas plašākas iespējas Daugavpils valstspilsētas un citu pašvaldību iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem un citām lasīšanas grūtībām izmantot publisko bibliotēku pakalpojumus, tai skaitā: literatūru pielāgotā formātā, priekšā lasīšanu, pielāgotus literāros un kultūras pasākumus, iespēju izmantot palielināšanas iekārtas, datoru ar specializētu aprīkojumu un Braila raksta printeri. Lai pozitīvā aspektā atspoguļotu šīs izmaiņas, bija nepieciešama pārdomāta publicitāte. Par reorganizācijas būtību un turpmāko pielāgotā krājuma izmantošanu un popularizēšanu, tika sagatavota [preses relīze](#) [LCB mājas lapā](#) un informācija publicēta arī pašvaldības mājas lapā, tika sniegta intervija Latvijas reģionālajai televīzijai. LCB filiālei Čiekuru bibliotēkai tika izveidots [Facebook profils](#).

10.4. Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un risinājumi

Bibliotēkas publicitātes veidošana ir laikietilpīgs un rūpīgs darbs, kam nepieciešama plānošana, sistemātiskums, regularitāte, radošums, arī izpēte, lai labāk saprastu, kādā formā ir jāietērpj informācija, lai tā sasniegtu pēc iespējas lielāku auditoriju un veidotos atgriezeniskā saite. LCB par publicitātes jautājumiem ir atbildīgs sabiedrisko attiecību vadītājs, filiālēs šo darbu veic paši bibliotēkas darbinieki. Regulāri nepieciešams pilnveidoties šajā aspektā, sekot tendencēm, kam nepieciešams papildus laiks.

Sekojošās tendencēs novērojams, ka sociālo tīklu lietotāji galvenokārt patērē saturu attēlu, īsu video formātā, tomēr, bibliotēkām bieži trūkst laika resursu, lai pielāgotos satura izveidei šādos formātos. Ikviens vizuālais materiāls tiek rūpīgi apstrādāts un tikai tad publicēts. Uzskatām, ka ikvienam publicētajam saturam jāietur pēc iespējas lielāka kvalitāte.

LCB pārskata periodā uzsākusi darbu pie jaunas tīmekļvietnes izstrādes. Esošā tīmekļvietne zaudē savu funkcionalitāti, līdz ar to, nemitīgi jāiegulda darbs radošiem risinājumiem, kā tīmekļvietnes apmeklētājiem vieglā, ātrā un pārskatāmā veidā pasniegt informāciju.

Lai arī mūsdienās informācijas ieguves iespējas ir plašas un daudzpusīgas, informācijas pārbagātība arī rada savus izaicinājumus, domājot par bibliotēkas publicitāti. Katrs sabiedrības indivīds dzīvo savā “informācijas burbulī”, kas nereti rada situācijas, kad bibliotēkai svarīga informācija aizplūst nesasniedzot vēlamo auditoriju. Joprojām atklāts ir jautājums – vai lielāka nozīme ir informācijas daudzumam, intensitātei, vai tomēr jāpieturas pie bibliotēku pamatvērtībām un lielāku uzmanību veltīt kvalitātes aspektam.

Sociālo tīklu lietotāji aktīvāk patērē vizuālu saturu, tāpēc informācija jāsniedz lietotājam ērtā formātā. Bibliotēkas popularizēšanai nepieciešams turpināt uzturēt bibliotēkas mājas lapu, bibliotēkas profilus sociālajos tīklos, uzrunājot esošās un potenciālās mērķauditorijas, lai palielinātu interesentu skaitu.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

11.1. Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

LCB finanšu un saimnieciskā darbība ir Daugavpils valstspilsētas pašvaldības pārraudzībā. Veicot bibliotekāro darbu, organizējot mākslas izstādes, pasākumus un citas aktivitātes, pārskata gadā turpinājās sadarbība ar Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestādes “Daugavpils pašvaldības centrālā pārvalde” struktūrvienībām un Daugavpils valstspilsētas pašvaldības izglītības un kultūras iestādēm.

11.1. tabula. Pašvaldības institūcijas kā sadarbības partneri, aktivitātes

Sadarbības partneris	Sadarbības aktivitātes
DVPI “Daugavpils pašvaldības centrālā pārvalde” struktūrvienība Sabiedrisko attiecību un tūrisma departaments	Tika nodrošināta vienota informācijas sniegšana sabiedrībai par LCB un tās filiāļu pasākumiem, notikumiem, norisēm. Katru mēnesi departamentam tika iesūtīti precizēti mēneša darba plāni, lai tos publicētu portālā https://www.daugavpils.lv/ . Publicitātes pasākumu plāns tika izveidots, iesniegts un apstiprināts departamenta rīkotajās iknedēļas sanāksmēs. Tika organizētas apmācības, konsultācijas, risināti problēmjautājumi kvalitatīvas publicitātes nodrošināšanai.
DVPI “Vienības nams”	Ikgadējā sadarbība “Skaļās lasīšanas” un “Dzejas dienas 2023” rīkošanā, profesionālās pilnveides pasākumu organizēšana un apmeklēšana,

	sadarbība profesionālās informācijas apmaiņā un saziņā, ar kultūras darbu saistīto problēmjuautājumu risināšana.
DVPI “Daugavpils pilsētas Izglītības pārvalde”	Sadarbība ar mācību priekšmetu metodiskajām apvienībām lasītveicināšanas pasākumu īstenošanā, t.sk. LNB lasīšanas veicināšanas kampaņas “Nacionālā Skaļās lasīšanas sacensība”, līdzdalība Karjeras nedēļas pasākumos, sadarbība ar mājturības un vizuālās mākslas skolotāju metodisko apvienību organizējot ikgadējo eglīšu rotājumu izstādi u.c.
DVPI “Sociālais dienests” Daugavpils sociālās aprūpes centrs	Izbraukuma pasākumu plānošana un organizēšana aprūpes centra iedzīvotājiem: Liendienās, Līgo svētkos, Senioru dienā un priekšā lasīšanas akcija Ziemassvētkus gaidot
PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola SAULES SKOLA	Mākslas skolas 2022. un 2023. gada absolventu noslēguma darbu izstādes organizēšana un izstādes atklāšanas pasākuma rīkošana, audzēkņu radošo darbu izstādes apkaimju bibliotēkās.
DVPI “Vienības nams ” strukturvienība Krievu kultūras centrs	Piedalīšanās Zinātniski praktiskajā konferencē “Daugavpils Pirmā Latvijas Republikas laikā. 1920.–1940.”, Sabiedrības informēšana per centra organizētajiem kultūras pasākumiem.
Daugavpils valstspilsētas Bērnu un jauniešu centrs “Jaunība”	Audzēkņu radošo darbu izstādes “Tautastēpi”, “Spēka zīmes Latvijai” organizēšana, to atklāšanas pasākumu rīkošana.
Daugavpils fotostudija “Ezerzeme -F”	Fotoizstādes “Paaudze SUDRABS” un atklāšanas pasākuma- tikšanās ar fotogrāfiju autoriem organizēšana.
Novadpētnieks un vēsturnieks Josifs Ročko	Informatīvās izstādes “Bendžamins Ginzburgs – roiboša tējas karalis” un tikšanās ar autoru organizēšana.

Sekmējot saikni ar dažādām sabiedrības grupām, pārskata gadā LCB sadarbojās ar virkni Daugavpils biedrību un nodibinājumu, kā arī ar privātpersonām. Veiksmīga sadarbība turpinājās ar biedrību “Stāstnīca”, biedrības fotoizstāde “18. novembra iela” tika eksponēta vairākas LCB filiālēs. LCB filiāle Čiekuru bibliotēka (līdz 01.07.2023. LNerB Daugavpils filiālbibliotēka) sadarbojas ar Latvijas Neredzīgo biedrības Daugavpils teritoriālo organizāciju, Daugavpils Neredzīgo biedrības ciemata iedzīvotāju padomi, invalīdu ar kustību traucējumiem biedrību “Ilgas”. Savukārt LCB ASV Informācijas centrs turpināja sadarbību ar biedrību “New East”.

11.2. Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

LCB un tās filiāles arī 2023. gadā turpināja ciešu sadarbību ar citām institūcijām ārpus pašvaldības.

11.2. tabula. Sadarbības partneri Latvijā, aktivitātes

Sadarbības partneris	Sadarbības aktivitātes
LR Ārlietu ministrija	Koordinē un konsultē, informatīvi atbalsta ESIP darbību. Sniedz informāciju par ES nākotnes pasākumiem, Eiropas dienām reģionos, Latvijas interesēm Eiropas Savienībā.
Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā	Grāmatu izstāde “Ceļo valodu pasaulē ar “Sarkangalvīti”” par godu Eiropas Rakstnieku dienai.
Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs	“Eiropas pagalma svētku” plānošana un organizēšana.
Latvijas Republikas Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļa	Konsultatīvais un informatīvais atbalsts, informācijas apmaiņa profesionālās darbības veikšanai. Bibliotēku akreditācijas procesa organizēšana.

Latvijas Nacionālā bibliotēka	Methodiskā atbalsta sniegšana, profesionālās pilnveides pasākumu organizēšana, Grāmatu iepirkuma publiskajām bibliotēkām koordinēšana, pasākumu cikla “Latviešu grāmatai 500” ietvaros reģionālās konferences “Latgales grāmatnieku un literātu devums Latvijas grāmatniecībā” organizēšana, nacionālās nozīmes lasītveicināšanas iniciatīvu un programmu uzturēšana.
Latvijas Neredzīgo bibliotēka	Konsultatīvais un informatīvais atbalsts, informācijas apmaiņa LNERB reorganizācijas procesā un Deleģēšanas līguma par valsts pārvaldes uzdevuma – iedzīvotāju ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnešpēju bibliotekāro apkalpošanu izpildi.
Latvijas Bibliotekāru biedrība	Bibliotēku nedēļas norišu organizēšana, piedalīšanās biedrības organizētajos pasākumos.
Kultūras informācijas sistēmu centrs	Profesionālā pilnveide t.sk. kursi, semināri, datubāzu uzturēšana.
Tietoevry Latvia	BIS ALISE uzturēšana, attīstīšana un konsultēšana, profesionālās pilnveides pasākumu organizēšana.
Apgāds Jumava	Tikšanās ar apgāda „Jumava” izdotās grāmatas „Raimonds Pauls – skanošs un klātesošs” autori, žurnālisti un rakstnieci Liu Guļevsku un apgāda radošo grupu, Informācijas apmaiņa par jaunākajām apgāda izdotajām grāmatām un citām sadarbības iespējām.
<i>Latvijas Pilsoniskā alianse</i>	Foruma teātra nodarbību par medijpratību organizēšana
Valsts Kultūrkapitāla fonds	Finansējums LCB projektiem, informācijas apmaiņa projektu ietvaros.
Gētes institūts Rīgā	Komiksu izstādes “Meža stāsti” organizēšana, datu bāzes “Open Access” piedāvājums lietotājiem
ASV vēstniecība Latvijā	Tikšanās, konsultācijas, informācijas apmaiņa, lai nodrošinātu sadarbības līguma “Memorandum of Understanding” starp LCB un ASV vēstniecību Latvijā kvalitatīvu izpildi.
American Council organizācija, EducationUSA Latvia Informācijas centrs un Baltic-American Freedom Foundation organizācija	Sadarbība ar LCB ASV Info centru Daugavpils iedzīvotāju informēšana par iespējām, ko piedāvā ASV valdības sponsorētās programmas izglītības un profesionālās pieredzes apmaiņas jomā. Informatīvo semināru rīkošana.
Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs Latvijā	Ziemeļvalstu literatūras dienu norišu plānošana, organizēšana, popularizēšana
Latgales brīvo mākslinieku asociācija	Mākslas izstādes “Putni” un atklāšanas pasākuma organizēšana.
Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Prevencijas grupa	Preventīvi izglītojošās kampaņas “Uzdod jautājumu policijai!” un tikšanās ar senioriem par telefonkrāpšanām organizēšana.
Valsts SIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	Keramikas darbu izstādes “Iedvesmas mirkli” organizēšana Grāmatu izsniegšana (līgums).
Ieslodzījuma vietu pārvaldes Daugavgrīvas cietums	Sadarbības līgums par grāmatu izsniegšanas punkta organizēšanu uz mūžu notiesātajam personām
Ulbrokas bibliotēka	Pieredzes apmaiņas izbraukuma seminārs

Vairāki sadarbības partneri pārskata gadā veica grāmatu dāvinājumus LCB: ASV vēstniecība Latvijā, Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrība, apgāds “Jumava”, Latgales Kultūras centra izdevniecība, Rīgas Centrālā bibliotēka, Ropažu novada pašvaldības Ulbrokas bibliotēka, Rotko muzejs un Baltkrievu Kultūras centrs.

Bibliotēkas sadarbības tīkls darbā ar bērniem un jauniešiem atspoguļots [7.6. sadaļā](#).

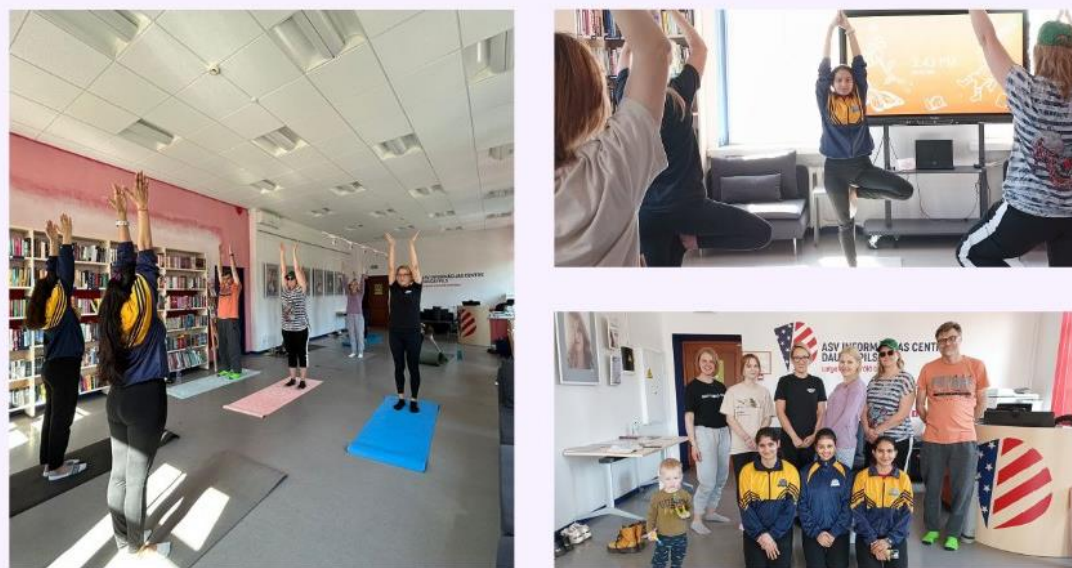
Bibliotēkas sadarbība novadpētniecības jomā [8. sadaļā](#).

Sadarbība ar citām iestādēm konsultatīvā un metodiskā darba īstenošanai LCB un filiālēs atspoguļota [12. sadaļā](#).

11.3. Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Pārskata gadā turpinājās sadarbība ar Lietuvas Republikas kolēģiem gan profesionālajā jomā, pārrunājot iespējas un piedaloties pārrobežu projektu īstenošanā, gan mākslas jomā, veidojot mākslas darbu izstādes bibliotēkā. Ar Paņevežas apriņķa Gabriele Petkevičaitēs-Bītes publiskās bibliotēkas kolēģiem līdzdarbojāmieš projekta “No Baltijas dziedošās revolūcijas līdz valstu neatkarības atjaunošanai mūsdienu apstākļos” izstrādē, LCB bibliotekāri piedalījās Šauļu apriņķa Povila Višinska publiskās bibliotēkas organizētajā starptautiskajā seminārā “Dungeons and Librarians: the Quest for Gamified Reading Promotion II” (“Pazeme un bibliotekāri: Izaicinājums - lasīt veicināšana ar spēles palīdzību”). Sadarbībā ar Zarasu fotoklubu “Ezeru zeme” LCB tika eksponēta fotogrāfiju izstāde “Mūsu domas kā mākoņi, mākoņi – kā mūsu domas...”.

Latgales Centrālā bibliotēka sadarbībā ar Dev Sanskriti Vishwavidyalaya universitāti (Indija) organizēja aprīļa, maija un jūnija otrajā un trešajā ceturtdienā bezmaksas jogas nodarbības. Nodarbības vadīja Dev Sanskriti Vishwavidyalaya universitātes studentes Amrita Bhade, Ambika Rathore, Swati Saini no Indijas, kuras apmaiņas programmā Erasmus+ šobrīd studē Daugavpils Universitātē. Darba valoda – angļu. Nodarbībās tiks apgūta Pragyā joga, kas aptver visus būtiskākos jogas elementus: stāja, pozas, elpošanas tehnikas, meditācija, kas ir svarīgas laimīgai un veselīgai dzīvei.

11.3.1. attēls. Jogas nodarbības bibliotēkā

11.4. Bibliotēku interešu aizstāvības darbs

Stiprinot savu pārstāvniecību un reprezentējot Latgales Centrālo bibliotēku un tās struktūrvienības, bibliotēka līdzdarbojas pilsētai svarīgos pasākumos, norisēs. 2023. gadā vienoti ar citām pašvaldības iestādēm piedalījās pilsētas svētkos, Dzejas dienās, Mākslas dienās, Patriotu dienās, 11. novembra lāpu gājienā u.c. aktivitātēs.

2023. gadā Latvijas bibliotekāru 14. kongresā tika ievēlēta jaunā Latvijas Bibliotekāru biedrības valde. Turpmākos trīs gadus Latgali pārstāvēs LCB filiāles Jaunbūves bibliotēkas vadītāja Tatjana Zahare. Pārskata gadā T. Zahare piedalījās 5 LBB tiešsaistes sēdēs, kur tika apspriestas un apskatītas tēmas par valdes pārstāvniecību IFLA WLIC 2023 kongresā, dalību LAPAS, aktuālāko Latvijas Bibliotēku padomē, EBLIDA aktualitātēm, par Sēlijas nodaļas izveidi, Novadpētniecības sekcijas un Zemgales reģionālās nodaļas vadītāju amatiem un citiem LBB organizatoriskajiem jautājumiem.

Bibliotēku nedēļas ietvaros, 21. aprīlī, Latgales Centrālajā bibliotēkā, kā **centrālais pasākums bija paneldiskusija “Vai viegli būt bibliotekāram?”**. Diskusijā piedalījās pārstāvji no Daugavpils Universitātes, pilsētas izglītības iestādēm, Augšdaugavas novada publiskajām bibliotēkām, reģionālajiem medijiem, agrāk bibliotēkas jomā strādājošajiem, aktīvākajiem lasītājiem un iedzīvotājiem, kas neapmeklē bibliotēku. Sarunas rosināja pārdomas par bibliotēkas lomu sabiedrībā, tās būtisko nozīmi ikviena cilvēka personīgajā attīstībā. Klātesošie uzsvēra, ka bibliotēkas ir kļuvušas par vietējās kopienas kultūras mantojuma glabātājiem un nozīmīgām satikšanās vietām vēsturniekiem, radošajām personībām, ģimenēm, studējošiem, grāmatu cienītājiem. Diskusijā tika skarti arī jautājumi par publisko bibliotēku nepieciešamo finansiālo atbalstu turpmākai attīstībai, savukārt daudzi bija vienprātīgi, ka bibliotekāro darbinieku atalgojums vēlama ievērojami augstāks.

11.4.1.attēls. Paneldiskusija “Vai viegli būt bibliotekāram?”

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

12.1. Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā

Metodisko, konsultatīvo un informatīvo atbalstu Daugavpils valstspilsētas 7 publiskajām bibliotēkām un izglītības iestāžu bibliotēkām sniedz Latgales Centrālās bibliotēkas vadošie speciālisti. To nodrošina Informācijas resursu un datu pārvaldības nodaļa, Informācijas tehnoloģiju nodaļa, Lietotāju apkalpošanas nodaļa, konsultatīvo atbalstu darbā ar bērniem un jauniešiem sniedz LCB filiāles Bērnu bibliotēkas “Zīlīte” darbinieki. (skat. [7.2. sadaļu](#)). LCB vadītājas vietnieces bibliotekārajā darbā tiešā pārziņā ir metodiskā darba plānošana, koordinācija un pārraudzība, kā arī profesionālās pilnveides un tālākizglītības organizēšana. LCB pilda RGB funkcijas 7 filiālēm un saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem sniedz metodisko un konsultatīvo atbalstu Daugavpils vispārīgizglītojošo un profesionālo skolu bibliotēkām. Sadarbības līgums par elektroniskā kopkataloga veidošanu LCB ir noslēgts ar 18 Daugavpils pilsētas vispārējās un profesionālās izglītības iestādēm (skat. [5.10. sadaļu](#)). Metodiskais darbs tiek veikts visās bibliotekārā darba jomās, tiek sniegtas konsultācijas gan individuāli, gan grupās, kā arī organizēti mācību semināri, apmācības, kā arī profesionālās pilnveides kursi. Regulāri tiek izstrādāti vai aktualizēti metodiskie materiāli, instrukcijas, noteikumi u.c.

Metodiskā un konsultatīvā darba virzieni:

- Kvalitatīvu un mūsdienīgu pakalpojumu attīstība t.sk. informācijas resursu pieejamība personām ar funkcionālu lasītnespēju un pakalpojumu pieejamība sociāli mazāk aizsargātām iedzīvotāju grupām;
- Norišu, pasākumu organizēšana vietējās kopienas identitātes daudzveidības saglabāšanā un lokālās pašapziņas veidošanā;
- Bibliotekāru darbs BIS ALISE – kvalitāte, prasmju pilnveidošana;
- Profesionālās pilnveides pasākumi t.sk. individuālais atbalsts, informācijas apmaiņa, savstarpējā komunikācija.

12.2. Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

Pārskata periodā Latgales Centrālā bibliotēka sadarbībā ar Daugavpils valstspilsētas kultūras un izglītības iestādēm, kā arī citām institūcijām īstenoja profesionālās pilnveides pasākumus klātienē un tiešsaistē – informatīvos un mācību seminārus, praktiskās nodarbības gan individuāli, gan grupās, pieredzes apmaiņas braucienu uz Ulbrokas bibliotēku un Ziedoņa muzeju.

LCB regulāri organizē informatīvi konsultatīvās sanāksmes LCB struktūrvienību vadītājiem un filiāļu vadītāju sanāksmes, kad tiek risināti problēmjautājumi, meklētas atbildes un risinājumi bibliotekārā darba uzlabošanā.

Būtiska metodiskā darba sastāvdaļa bija statistisko rādītāju analīze. LCB un tās filiāļu darba rādītāji tiek apkopoti katru mēnesi, savukārt statistisko rādītāju analīze notiek divas reizes gadā. Ja ir nepieciešamība, atsevišķu rādītāju analīze notiek informatīvajos semināros vai problēmjautājumu aktualizēšanas gadījumos.

2023. gadā kā nozīmīgāko profesionālās pilnveides pasākumu, kuru organizēja LCB sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, ir jānorāda **Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītā projekta “Ceļā uz “Latviešu grāmatai 500” Latvijas reģionos: izdevējdarbība un tekstu izplatība senāk un tagad” ietvaros 28. septembrī organizētā reģionālā konference “Latgales grāmatnieku un literātu devums Latvijas grāmatniecībā”**. Konferencē izskanēja priekšlasījumi par grāmatniecības attīstību Latgalē 19. un 20. gadsimtā. Vēsturnieks, Mg. paed. Arnis Slobožaņins iepazīstināja klātesošos ar latgaliešu dziesminieka, literāta un grāmatnieka Andriņa Jūrdža devumu Latgales grāmatniecības attīstībā. Savukārt literatūrzinātnieks un rakstnieks Dr. philol. Valentīns Lukaševičs sniedza ieskatu grāmatizdevēja un tirgotāja Vincenta Gaudzes profesionālajā darbībā Daugavpilī 20. gadsimta sākumā. Ar grāmatizdevēja, rakstnieka Vladislava Lōča (Locs) ieguldījumu grāmatniecībā un viņa piemiņas iemūžināšanu ziņoja asoc. profesors, Humanitāro un sociālo zinātņu institūta reģionālo studiju centra “Latgales pētniecības institūts” vadītājs Dr. hist. Henrihs Soms. Konferencē ar priekšlasījumiem uzstājās arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas vadošais pētnieks Dr. hist. Mārtiņš Mintauris un vēsturniece, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Letonikas un Baltijas centra vadītāja Kristīne Zaļuma. Konferences programma (skat. [12. pielikumu](#)).

Konferenci apmeklēja ne tikai bibliotekārie darbinieki, kas papildināja savas zināšanas par izdevējdarbību un tekstu izplatību Latgalē 19. un 20. gs. sākumā, bet arī muzeju un skolu pārstāvji. Tika aktualizēta Latgales grāmatnieku un literātu nozīme Latvijas izdevējdarbībā un tekstu izplatībā latīņu drukas aizlieguma laikā. Konferencē piedalījās interesenti no Daugavpils, Preiļiem, Krāslavas, Rēzeknes, Ludzas, kā arī Augšdaugavas un citiem Latgales novadiem, kopskaitā 72 dalībnieki.

Par konferences izdošanos liecināja ne tikai kolēģu pateicības vārdi pēc konferences, bet arī saņemtie komentāri un pozitīvās reakcijas sociālajos tīklos. Milzīgs bija gandarijums, kad arī bibliotēkas vadītāja saņēma aizkustinošas vēstules e-pastā un vienā no tām bija rakstīts: *“Liels paldies par brīnišķīgi organizēto konferenci “Latgales grāmatnieku un literātu devums Latvijas grāmatniecībā” dīvainajā Daugavpilī, intelektuālajā vidē, vakar 28. septembrī. Konference bija saturiski ļoti bagāta, dziļi izzinoša, aizraujoša, pārsteidzoša ar jaunām zināšanām un faktiem par Latgales literatūru, grāmatniecību un sarežģīto vēsturi. Ikvienu lektora stāstījumu klausījos ar baudu un patiesu interesi! Paldies lektoriem! Tā rosināja domāt, iedziļināties vēstures kontekstos, mudināja mīlēt savu apkārtni, izzināt tās vēsturi caur dzīvesstāstiem, saglabāt kultūras mantojumu nākamajām paaudzēm. Lai neizsīkst atklāšanas prieks un daudz jaunu radošu iniciatīvu!”*

12.2.1. attēls. Fotomirkļi no konferences “Latgales grāmatnieku un literātu devums Latvijas grāmatniecībā”

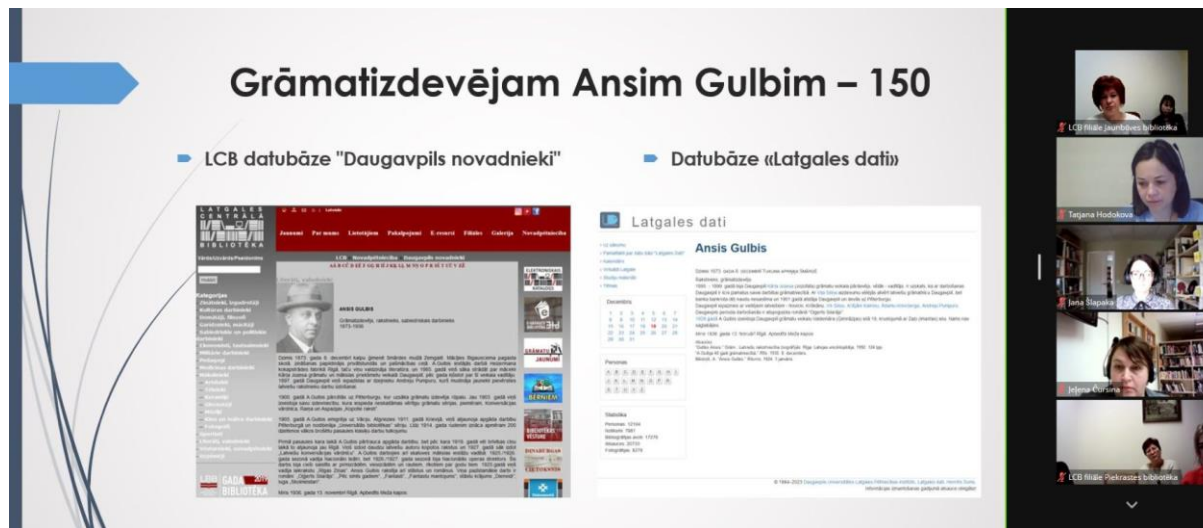
Pārskata periodā tika organizēti vairāki mācību semināri, būtiska loma bibliotekāru profesionālajā jomā bija izvirzīta tēma “Latviešu grāmatai 500”. Janvārī tika organizēts seminārs, kad zināšanās un pieredzē dalījās kolēģi par sekojošām tēmām: Pirmās grāmatas latviešu valodā 500. gadadienas atzīmēšanā valstī un reģionos, Kā uzsākt kultūras mantojuma digitalizāciju, Kas ir reta, īpaša, vērtīga un/vai sena grāmata. LCB un tās struktūrvienību kolēģi dalījās savos atklājumu stāstos par īpašām grāmatām viņu pārziņā esošajos krājumos. Savukārt decembrī notika mācību seminārs, kas bija veltīts Ievērojamam Daugavpils novadniekam – grāmatizdevējam, rakstniekam Ansim Gulbim. Semināra sadaļā “**ATRASTS. PĒTĪTS. UZZINĀTS.**”, kā **jauna darba forma bija kolēģu pieredzes stāsti**, veidojot literatūras izstādes grāmatizdevējam Ansim Gulbim.

A.Gulbja grāmatu apgādniecības veikals
Daugavpilī, Vadoņa (tagad. Ģimnāzijas) ielā 19

Foto no DNMM arhīva

12.2.2.attēls. Mācību seminārs

Pārskata periodā LCB speciālisti tika aicināti uzstāties citu organizāciju profesionālās pilnveides pasākumos. 2023. gada Bibliotēku nedēļas ietvaros, kad tika svinēta Latvijas Bibliotekāru biedrības simtgade, LCB piedalījās **Bibliotēku ideju tirgū** un dalījās savā pieredzē lasītveicināšanā, LCB filiāle Jaunbūves bibliotēka **prezentēja Kamišibai teātri**, savukārt Bērnu bibliotēka “Zīlīte” **dalījās pieredzē ar Papīra leļļu teātra izrāžu demonstrēšanas pasākumu ciklu “Ieklausies grāmatas stāstā!”** un ieguva **5. vietu nominācijā “Labākā ideja”**.

Bibliotēku nedēļā, 18. aprīlī, Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas organizētajā tīmekļa seminārā par bibliotēku ieguldījumu un sadarbību ar citām organizācijām, lai vairotu bibliotēkas popularitāti, uzlabotu, pilnveidotu un dažādotu apkaimes iedzīvotāju ikdienu, pieredzē dalījās LCB filiāles Jaunbūves bibliotēkas vadītāja, LCB filiāles Piekraustes bibliotēkas vadītāja un LCB filiāles Ceriņu bibliotēkas vadītāja. Seminārā piedalījās arī bibliotekāri no Rīgas un Jelgavas. Ar Liepājas Centrālo zinātnisko bibliotēku ir izveidojusies veiksmīga sadarbība arī ikgadējā tīmekļa semināra “Kā klājas Voldemāra Caunes balvas laureātiem?” ietvaros.

2023. gadā LCB aktualizēja sadarbību pieaugušo izglītības jomā ar Daugavpils valstspilsētas izglītības pārvaldes Izglītības atbalsta nodaļu, organizējot Latgales reģionālo semināru “EPALE-Eiropas pieaugušo izglītības elektroniskā platforma un izglītības iespējas pašvaldībā”. LCB seminārā dalījās pieredzē pieaugušo izglītošanā.

LCB izstrādātie un iegūtie mācību materiāli tiek ievietoti Daugavpils bibliotēku informācijas sistēmā (DBIS) sadaļā “Dokumenti”, kas sniedz iespēju tos izmantot visiem LCB bibliotekārajiem darbiniekiem.

2023. gada augustā tika organizēts **profesionālās pilnveides brauciens uz Ulbrokas bibliotēku un Ziedoņa muzeju**. Ulbrokas bibliotēkas vadītāja iepazīstināja ne tikai ar jaunās bibliotēkas telpām un to funkcionalitāti, bet arī dalījās pieredzē novadpētniecības darba veikšanā, uzdāvinot Latgales Centrālajai bibliotēkai grāmatu Pēters Brūveris: raksti un domraksti / sastādītāja Dr.philol. Ieva E. Kalniņa; mākslinieks Andris Nikolajevs; literārā redaktore Ieva Andersone. - Rīga: Zinātne, [2022]. - [Rīga]: Dardedze Hologrāfija. - 255, [1] lpp.. Krājumā apkopotais dzejnieka Pētera Brūvera literārais mantojums lasītājiem sniedz jaunu saturu. Izpētes gaitā literatūrzinātnieki, bibliotekāri un vidusskolēni apzinājuši materiālus, kas

saistīti ar P. Brūvera rakstīto vārdu - grāmatām un to daļām, periodikas rakstiem, nepublicētajiem materiāliem, rokrakstiem, kā arī fotogrāfijām, dzīvesstāstiem, intervijām. Izdevumā iekļauta pilnīga autora bibliogrāfija. Tika apmeklēts arī Kultūras centrs “Ulbrokas pērle”, jo Ulbrokas bibliotēka mājo vienā ēkā un papildina viens otru, kur plānveidīgi tiek rīkotas izstādes, literāri tematiski pasākumi, tikšanās ar rakstniekiem, kultūras un izglītības darbiniekiem.

12.2.2. attēls. Profesionālās pilnveides brauciens uz Ulbrokas bibliotēku un Ziedoņa muzeju

12.3. Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

2023. gadā LCB turpināja sniegt metodisko un konsultatīvo atbalstu 18 Daugavpils valstspilsētas pašvaldības izglītības iestāžu bibliotēku darbiniekiem. Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotekāriem, galvenokārt, saistās ar darbu ar skolas bibliotēkas krājumu un BIS ALISE izmantošanu. Metodisko un konsultatīvo atbalstu sniedz LCB IRN speciālisti, kā arī pēc nepieciešamības tiek piesaistīti citi speciālisti vai LCB vadība.

Pārskata gadā konsultācijas tika sniegtas gan klātienē, gan attālināti, izmantojot telefonu vai e-pastu. 2023. gadā LCB IRN tika organizētas 14 konsultācijas klātienē. Konsultāciju tematika: autoritatīvo un bibliogrāfisko ierakstu veidošana, rediģēšana un pārklāšana, krājuma uzskaitē, datu atlase, inventarizācija, grāmatu norakstīšana un nodošana citām bibliotēkām, mācību grāmatu pievienošana, lasītāju datu reģistrēšana, meklēšana WebPack u.c.

2023. gada martā LCB rīkoja mācību semināru Daugavpils valstspilsētas pašvaldības izglītības iestāžu darbiniekiem. Semināra tēmas:

1. Cirkulācija. Jaunumi, darbs un kļūdas.
2. Komplektēšana. Sūtījumu noformēšana, norakstīšana.
3. Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība.

Sniegtās metodiskās palīdzības veidi izglītības iestāžu bibliotēkām ir apkopoti 12.3.1. tabulā.

12.3.1. tabula. praktiskā un metodiskā palīdzība skolu bibliotēkām

	Skaitis 2021. g.	Skaitis 2022. g.	Skaitis 2023. g.
Konsultācijas par UDK, grāmatu meklēšanu, eksemplāru pievienošanu, svītrkodu piešķiršanu un izdruku, autoritatīvo un bibliogrāfisko ierakstu veidošanu, rediģēšanu un pārklāšanu	136	150	163
Konsultācijas par darba procesiem modulī "Komplektēšana"	43	17	63
Konsultācijas par darba procesiem modulī "Cirkulācija"	20	12	49
Konsultācijas par darba procesiem modulī "Inventarizācija"	10	8	4
Kļūdu precizējumi	91	61	12
Praktiskā palīdzība jauna bibliogrāfiskā un autoritatīvā ieraksta veidošanā	17	8	13
Bibliotēkas kopējā krājuma (eks.) precizēšana	23	22	18
Informatīvas vēstules skolām	5	8	18
Kopā:	345	286	340

Papildus konsultācijām skolu bibliotekāriem tiek sniegts arī praktisks atbalsts darbā ar elektronisko katalogu. Nepieciešamības gadījumā LCB IRN skolu bibliotēkām veidoja jaunus bibliogrāfiskos un autoritatīvos ierakstus. Tas attiecas uz tiem iespieddarbiem, kuru apraksts skolu bibliotekāriem rada grūtības (periodiskie izdevumi, nozaru literatūra, nošizdevumi, tehniskā literatūra, spēles un grāmatas svešvalodās). Tajā pat laikā jāatzīmē, ka pēdējo gadu laikā šādas palīdzības apjoms samazinās.

Izglītības iestāžu bibliotēku darbs elektroniskajā katalogā regulāri tiek pārbaudīts, labotas un kļūdas tiek izskaidrotas. Pateicoties kvalitatīvai sadarbībai ar skolu bibliotekāriem, jāatzīmē, ka tie aizvien retāk pieļauj kļūdas bibliogrāfiskajā aprakstā (2022. gadā bibliogrāfiskie apraksti tika rediģēti 61 reizi, bet 2023. gadā – tikai 12 reizes).

Pārskata gadā izglītības iestāžu bibliotekāri savlaicīgi tika informēti par izmaiņām BIS ALISE, par aktualitātēm bibliotēku nozarē un jaunākajiem metodiskajiem materiāliem. Regulāri tika pārsūtīta profesionālā informācija, kas saņemta no LNB un citām iestādēm un domāta skolu bibliotēkām.

Jāatzīmē, ka atsevišķās skolu bibliotēkās regulāri notiek kadru maiņa. Pārskata gadā izglītības iestāžu bibliotēkās nomanījās 3 bibliotekāri. Turklāt vienā no skolām divu gadu laikā nomanījās 4 bibliotekāri. Tādējādi jaunie darbinieki ir jāapmāca BIS ALISE izmantošanā un jāsniedz pamatzināšanas bibliogrāfisko un autoritatīvo ierakstu veidošanā, u.c. Bieži vien skolu bibliotekāri apvieno vairākus amatus. Rezultātā tiem nepietiek laika kvalitatīvi veikt bibliotekāro darbu.

12.4. Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)

Konsultatīvais un metodiskais darbs pārskata periodā veiksmīgi tika īstenots sadarbībā ar LNB Kompetenču attīstības centru, LNB Bērnu literatūras centru, LNB Bibliotēku attīstības centru, Latvijas Bibliotēku biedrību, Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestādi "Izglītības pārvalde", Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestādi "Vienības nams", Daugavpils Universitāti, Liepājas Centrālo zinātnisko bibliotēku, Ulbrokas bibliotēku u.c. Pārstāvji no sadarbības institūcijām ir piedalījušies profesionālās pilnveides pasākumos, uzstājušies kā vieslektori, snieguši profesionālo informāciju kā konsultanti.

Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

Būtisks darba apjoms pārskata periodā tika paveikts bibliotekārā darba plānošanai un organizēšanai pēc LNerB reorganizācijas, kad 30. jūnijā tika noslēgts Deleģēšanas līgums starp Latvijas Neredzīgo bibliotēku un Latgales Centrālo bibliotēku un uzdots veikt valsts pārvaldes uzdevumu – iedzīvotāju ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnespēju bibliotekāro apkalpošanu. Tika apkopota un analizēta iepriekšējā pieredze, pielāgota lietotāju apkalpošanas kārtība visās LCB un tās struktūrvienībās. Notika pastāvīga, nepārtraukta informācijas apmaiņa starp darbiniekiem un LCB Čiekuru bibliotēku (bijušo LNerB Daugavpils filiālbibliotēku), tika sagatavota un sniegta informācija vietējai sabiedrībai sociālajos medijos, bibliotēkas un pašvaldības mājaslapās, Latgales reģionālajā televīzijā. Jāatzīst, ka veiksmīgai valsts uzdevuma izpildei nepieciešams sistemātisks LNerB metodiskais atbalsts. Grūtības rada arī divu BIS (ALISE un Latvijas Neredzīgo bibliotēkas BIS) izmantošana bibliotekārajā darbā.

Pielikumi

1. pielikums. LCB un filiāļu iekārtas un aprīkojums

	Darbiniekiem	Lietotājiem	Piezīmes
Datori		2	Iegūti Lat-Lit projekta ietvaros 2012. gadā
		1	Lietots
	1		Iegūti 2012. gadā
	1		Iegūti 2013. gadā
	40	8	Iegūti 2014. gadā
		20	Iegūti LLI-089 "Network-DigiHubs" (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 "Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē") projekta ietvaros
	1		Iegūts 2018. gadā
		47	Iegūti 2019. gadā
	1		Iegūti 2021. gadā
	1		Iegūts 2023. gadā
Portatīvie datori	1		Iegūts "Bibliotēka dodas pie lasītāja" projekta ietvaros 2011. gadā
	1		Iegūts Lat-Lit projekta ietvaros 2012. gadā
	1		Iegūts 2014. gadā
		3	Iegūti 2015. gadā
	1		Iegūts 2019. gadā
Melnbaltas multifunkcionālās iekārtas	7		Saņemti BMGF/2008 projekta ietvaros
	1	1	Iegūti 2016. gadā
	2		Iegūti 2018. gadā
Krāsainas multifunkcionālās iekārtas	1		Iegūta 2016. gadā
	1		Iegūta 2023. gadā
Printeri	6		Iegūti VVBIS/2005 projekta ietvaros
	4		Iegūti 2015. gadā
	6		Iegūti 2016. gadā
	7		Iegūti 2017. gadā
	1		Iegūts 2020. gadā
	1		Iegūts 2022. gadā
Braila raksta printeris	1		Iegūts 2007. gadā
Skeneri	1		Iegūts 2003. gadā
	1		Iegūts 2013. gadā
	7		Iegūti 2017. gadā
	1		Iegūts 2019. gadā
	1		Iegūts 2020. gadā
	1		Iegūts 2022. gadā
Projektori	1		Iegūts 2007. gadā
	1		Iegūts 2008. gadā
	1		Iegūts Lat-Lit projekta ietvaros 2012. gadā
	1		Iegūts 2018. gadā
Bezvadu mikrofonu sistēma	1		Iegūta Lat-Lit projekta ietvaros 2012. gadā

Aktīva sistēma	1		Iegūta 2020. gadā
Planšetdatori		3	Iegūti 2018. gadā
Xbox 360 konsole		1	Iegūta Lat-Lit projekta ietvaros 2013. gadā
Xbox ONE konsoles		2	Iegūti LLI-089 "Network-DigiHubs" (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 "Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē") projekta ietvaros
KINECT sensori		2	Iegūti LLI-089 "Network-DigiHubs" (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 "Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē") projekta ietvaros
Televizori		4	Iegūti 2009. gadā
		1	Iegūts 2014. gadā
		2	Iegūti 2016. gadā
		3	Iegūti LLI-089 "Network-DigiHubs" (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 "Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē") projekta ietvaros
		1	Iegūti LLI-089 "Network-DigiHubs" (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 "Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē") projekta ietvaros
		1	Iegūts 2020. gadā
Digitālas spoguļkameras	2		Iegūti Lat-Lit projekta ietvaros 2012. gadā
	2		Iegūti 2018. gadā
Videokameras	2		Iegūtas Lat-Lit projekta ietvaros 2012. gadā
3D pildspalvas	5		Iegūtas LLI-089 "Network-DigiHubs" (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 "Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē") projekta ietvaros Iegūtas 2018. gadā
	20		Iegūtas 2021. gadā
3D printeris	1		Iegūts 2019. gadā
	1		Iegūts LLI-089 "Network-DigiHubs" (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 "Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un

			izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē”) projekta ietvaros
Interaktīvais skārienjūtīgais ekrāns	1		Iegūti LLI-089 “Network-DigiHubs” (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 “Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē”) projekta ietvaros
	1		Iegūts 2020. gadā
Demonstrācijas iekārta	1		Iegūti LLI-089 “Network-DigiHubs” (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 “Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē”) projekta ietvaros
Palielināšanas iekārtas		2	Iegūtas 2007. gadā
Virtuālas realitātes velosipēds		1	Iegūti LLI-089 “Network-DigiHubs” (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 “Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē”) projekta ietvaros
Samsung viedtālruni un Samsung Gear brilles		2	Iegūti LLI-089 “Network-DigiHubs” (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 “Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē”) projekta ietvaros
Legu Mindstorm Education EV3 robotikas komplekti		6	Iegūti LLI-089 “Network-DigiHubs” (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 “Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē”) projekta ietvaros
		6	Iegūti LLI-089 “Network-DigiHubs” (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 “Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē”) projekta ietvaros Iegūti 2020. gadā
Legu Mindstorm Education EV3 papildus robotikas komplekti		12	Iegūti LLI-089 “Network-DigiHubs” (Interreg Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam finansēta projekta nr.LLI-089 “Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē”) projekta ietvaros Iegūti 2020. gadā

Digitālas mājturības komplekts	1		Iegūts par Daugavpils pilsētas domes dāvinātajiem līdzekļiem “Ģimenēm draudzīgākā pašvaldība” konkursā ietvaros
Interaktīva multimediju ierīce „Mobile Magic Carpet”	1		Iegūta par Daugavpils pilsētas domes dāvinātajiem līdzekļiem “Ģimenēm draudzīgākā pašvaldība” konkursā ietvaros
“Sphero Bolt Coding Robot” robotu komplekti + Bluetooth adapteri		8	Iegūti 2022. gadā
Attālināto pasākumu veidošanas komplekti	8		Iegūti 2020. gadā
Grāmatu nodošanas iekārta		1	Iegūta 2021. gadā
Bibliomāts		1	Iegūts 2021. gadā
Dokumentu sasmalcinātājs	2		Iegūti 2022. gadā
Aktīvā tribīne ar mikrofonu un lampu	1		Iegūta 2022. gadā

2. pielikums. "Tiekamies bibliotēkā! Bērnu rakstnieki Daugavpilī" 4. kārtā

Tikšanās ar autoriem Lauru Melni un Lauru Vinogradovu

Daugavpilī lasītāji tiekas ar Agiju Staku un Agnesi Vanagu

3. pielikums. "Dialogs. Rakstnieki Daugavpilī" 7. kārtā

Tikšanās ar autoriem Rolandu Buli un Ilzi Spergu

Daugavpili lasītāji tiekas ar Aiju Mikēli un Janu Veinbergu

Tikšanās ar autoriem Līgiju Purinašu Buli un Ingūnu Dimanti

4. pielikums. Veiksmīgākās izstādes 2023.gadā

Grāmatu izstāde “Ceļo valodu pasaulē ar “Sarkangalvīti”

Jeļenas Koževņikovas un Sigijas Šķēles-Tomiņas laikmetīgo grafiku izstāde „BALTS, VĒL BALTĀKS”

Bērnu radošo darbu izstādes “taustērpi” un “spēka zīmes latvijai”

5. pielikums. Veiktie darba procesi BIS SKOLU ALISE 2023. gadā

Bibliotēka	Kopējais krājums (eks.)	Komplek- tēšana (eks.)	Rekatalo- ģizēts 2023. g. (eks.)	Rekatalo- ģizēts Uz 01.01.2024. (eks.)	%
Tehnoloģiju vidusskolas-liceja bibliotēka	26909	4124	0	15704	58
Daugavpils Iespēju vidusskolas bibliotēka	34156	1294	6635	27676	81
Valsts ģimnāzijas bibliotēka	28802	7381	191	28802	100
Vienības pamatskolas bibliotēka	15665	3779	0	8901	57
Daugavpils Valstspilsētas vidusskolas bibliotēka	47339	2055	5733	13481	28
Centra vidusskolas bibliotēka	25439		4	2480	10
Saskaņas pamatskolas bibliotēka	12622		37	2073	16
Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma bibliotēka	16304	1625	4463	14136	87
Latgales industriālā tehnikuma bibliotēka	18900	1298	38	18900	100
J. Pilsudska Daugavpils valsts poļu ģimnāzijas bibliotēka	12690	712	445	3914	31
11. pamatskolas bibliotēka	14335		48	703	5
Dizaina un mākslas vidusskolas "Saules skola" bibliotēka	6745	328	0	6388	95
Daugavpils Zinātņu vidusskolas bibliotēka	43167	2601	3462	15965	40
Daugavpils Medicīnas koledžas bibliotēka	9141	125	0	6809	74
J. Raiņa Daugavpils 6. pamatskolas bibliotēka	15837		65	797	5
Daugavpils Draudzīgā aicinājuma vidusskolas bibliotēka	53922		459	5959	11
St. Broka Mūzikas vidusskolas bibliotēka	29215	505	5932	17205	59
Daugavpils Stropu pamatskolas-attīstības centra bibliotēka	30633		137	785	2

6. pielikums. Autorizētie lietotāji LCB un filiālēs

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	12 024	13 670	14 322	+14%;+5%
Autorizētie lietotāji kopā	6 412	6 361	4 774	-1%;-25%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	559	661	433	+18%;-34%

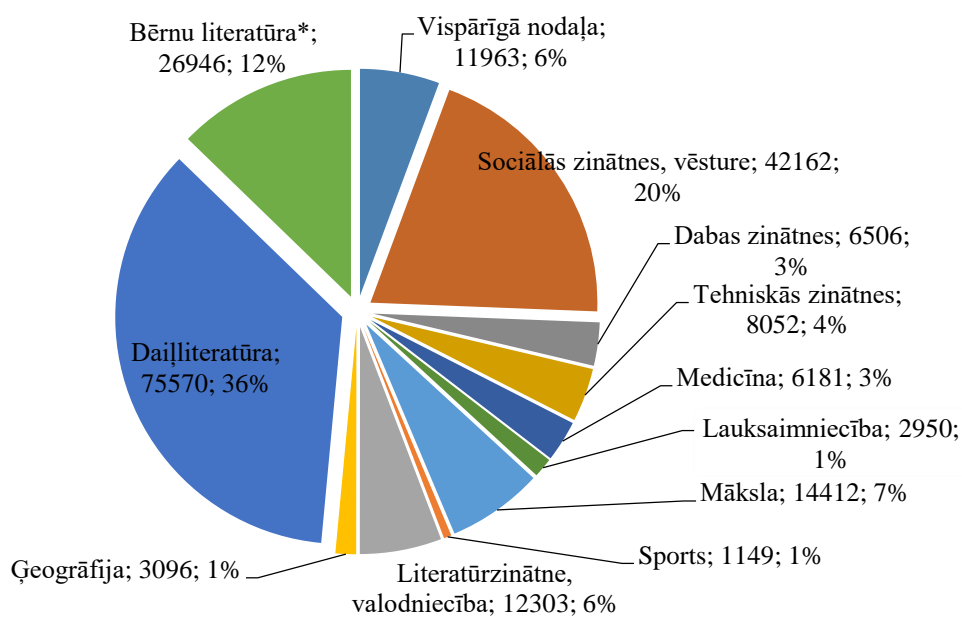
7. pielikums. Lietotāju darbības WebPAC

	2021	2022	2023	+/-
Autentificēto sesiju skaits	10 794	9 691	9 655	-1 103; -36
Pagarinājuma pieprasījumi	6 025	5 891	4 803	-134; -1 088
Atcelts pagarinājuma pieprasījums	53	54	50	+1; -4
Pasūtīts izdevums	3 371	2 942	2 896	-429; -46
Atcelts pasūtījums	200	155	143	-45; -12
Nomainīta parole	46	29	40	-17; +11
Skatīts bibliogrāfiskais ieraksts	-	-	302 813	
Pielietots meklēšanas filtrs	-	-	312 263	
Skatīts izsniegumus	-	-	55	

8. pielikums. Pašvaldības līdzekļu sadalījums LCB struktūrvienībās 2023. gadā

LCB un filiāles	Pavisam izlietots (EUR)	Grāmatām un citiem izdevumiem		% (t.sk. periodikas abonēšanai no kopējās summas)
		Izlietots grāmatu un citu dokumentu iegādei (EUR)	Izlietots periodisko izdevumu abonēšanai (EUR)	
LCB	13 603	10 526	3 077	23%
GMB	2 826	2 333	493	17%
JBB	6 814	5 644	1 170	17%
PDB	3 334	2 724	610	18%
CRB	4 143	3 423	720	17%
PKB	6 248	5 290	958	15%
ČKB	-	-	-	-
BBZ	6 513	5 560	953	15%
Pavisam:	43 481	35 500	7 981	Vidējais sistēmā: 18%

9. pielikums. LCB vienotais krājums pa zinātņu nozarēm (eks.; %) uz 31.12.2023.

*iespiesti resursi, kas satur un formas ziņā atbilst pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem

10. pielikums. Jaunieguvumu sadalījums LCB un filiālēs 2023. gadā

	Pirktie (LCB budžeta līdzekļi)		Nepirktie (obligātais eksemplārs, bezatlīdzības, ziedojums, aizvietošana)		Bibliotēka nodod citai bibliotēkai		Kopā		Periodiskie izdevumi		Saņemts kopā	
	Eks	EUR	Eks	EUR	Eks	EUR	Eks	EUR	avīzes	žurnāli	Eks.	EUR
LCB	871	10526.17	2624	22242.30	1341	6859.22	4 836	39627.69	10	997	5843	39627.69
BBZ	591	5559.83	487	4355.54	3	22.74	1 081	9938.11	3	280	1364	9938.11
GMB	258	2333.61	103	825.06	12	161.38	373	3320.05	4	236	613	3320.05
JBB	519	5644.48	168	1225.01	19	210.84	706	7080.33	5	405	1116	7080.33
PDB	283	2723.90	97	794.52	12	119.89	392	3638.31	4	276	672	3638.31
CRB	338	3422.41	105	884.96	13	154.45	456	4461.82	4	317	777	4461.82
PKB	514	5289.55	130	1029.67	1	6.38	645	6325.60	6	351	1002	6325.60
ČKB	0	0	38	178.83	0	0	38	178.83	0	0	38	178.83
Kopā:	3 374	35499.95	3 752	31535.89	1 401	7534.90	8 527	74570,74	2 898		11425	74570,74

11. pielikums. LCB vienotā krājumā rekonplektēšanas iemesli 2023. gadā

Bibliotēka	Izslēgts pavisam (eks.)	t. sk. pēc norakstīšanas iemesliem								
		nolietoti	Lasītāju nozaudētas	lasītāju nozaudētie (LKN)	Lasītāju nozaudētas (kvīts)	dubleti	pazud. brīvpieejas apstākļos	dzīves- vietas maiņa, nāve	novecojušas (Periodika)	nodoti citā krājumā
LCB	3 602	1 210	18	59	25	-	5	34	1 205	1 046
GMB	618	252	-	12	-	3	-	-	351	-
JBB	1 292	677	-	46	3	-	-	13	553	-
PDB	641	282	-	9	2	-	-	-	330	18
CRB	941	485	-	26	9	-	1	4	416	-
PKB	933	483	3	-	-	-	-	6	441	-
ČKB	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BBZ	1 237	491	7	9	20	-	-	8	365	337
Kopā	9 264	3 880	28	161	59	3	6	65	3 661	1 401

12. pielikums. Konferences "Latgales grāmatnieku un literātu devums Latvijas grāmatniecībā" programma

28.09.2023.

Daugavpils Universitāte
Parādes ielā 1a, (130.auditorija)
Daugavpils

Latviešu grāmatai
5L10

Latgales grāmatnieku un literātu devums Latvijas grāmatniecībā

Konferences moderatore

Anna Pakere – Latgales Centrālās bibliotēkas
vadītājas vietniece bibliotekārajā darbā

10.30–11.00

Ierašanās, rīta kafija

11.00–11.10

Konferences atklāšana

11.10–11.50

Pirmās latviešu grāmatas piecsimtgade un Latgales konteksti

Dr. hist. Mārtiņš Mintauris – Latvijas Nacionālās bibliotēkas vadošais pētnieks

Grāmatniecības attīstība Latgalē 19., 20. gadsimtā

11.50–12.30

Latgaliešu dziesminieks, literāts un grāmatnieks
Andrivs Jūrdžs (1845–1925), viņa devums
Latgales grāmatniecības attīstībā

Mg. paed. Arnis Slobodaņins – vēsturnieks, mūziķis, raidījumu veidotājs un vadītājs

12.30–13.10

Grāmatizdevēja un tirgotāja Vincenta Gaudzes
profesionālā darbība Daugavpilī 20. gs. sākumā

Dr. philol. Valentīns Lukaševičs – literatūrzinātnieks, rakstnieks

13.10–13.40

Kafijas pauze

13.40–14.20

Grāmatizdevēja, rakstnieka Vladislava Lōca [Locs] [1912–1984]
ieguldījums grāmatniecībā un viņa piemiņas iemūžināšana

Dr. hist. Henrihs Soms, asoc. profesors – Humanitāro un sociālo zinātņu institūta
reģionālo studiju centra "Latgales pētniecības institūts" vadītājs

14.20–15.00

Reta, vērtīga un/vai sena grāmata?

Kristīne Zaļuma – vēsturniece, Latvijas Nacionālās bibliotēkas
Letonikas un Baltijas centra vadītāja

15.00–15.30

Konferences noslēgums [jautājumi, viedokļi, secinājumi]

Projektsajumi nozīmē VIKF atbalstītā
projekta "Ceļā uz "Latviešu grāmatai 500"
Latvijas reģionos: izdevējdarbība un tekstu
izplatība senāk un tagad" ietvaros.

gramatai500.lv

Notikumu cikls "Latviešu grāmatai 500"

